

HÅLLBAR FRAMTID I NACKA

ÖVERSIKTSPLAN FÖR NACKA KOMMUN

UTSTÄLLNINGSVERSION, NOVEMBER 2011

Politiskt ansvar för översiktsplanen

Kommunstyrelsen

Kommunens projektorganisation

Projektägare: Anders Ekengren, stadsbyggnadsdirektör

Projektledare: Sven Andersson, översiktsplanerare

Delprojektledare och projektledare sektorprogram

Johan Aspfors, kulturmiljöprogram

Birgitta Held Paulie, miljöfrågor

Peter Lundin, GIS-kartor

Lina Malm, kustprogram

Marianne Möller, trafikstrategi

Magnus Rothman, grönprogram

Medverkande tjänstemän

Ulrika Andersson, idrott och fritid

Anders Börjesson, näringslivsfrågor

Marilou Forsberg Hamilton, vatten och avlopp

Emil Hagman, trafik

Kristina Heuman, barnomsorg och utbildning

Karin Westling, kultur

Anna Green, energifrågor

Katarina Kjellberg, trafik

Jan Landström, trygg och säker

Per Leckström, fastighetskontoret

Nina Mautner Granath, folkhälsa

Lotta Nordkvist, social omsorg

Ann-Christin Rudström, översiktsplanering

Elisabet Rosell, park och grönstruktur

Mårten Sessler, kommunikationsstrateg

Karolina Stenström, kartor

Lisa Ståhlberg, statistik

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	5	Mångfald och trygghet i livets alla skeden.....	28	Planera, förvalta och utveckla den gröna och blå strukturen.....	52
Översiktsplanens upplägg.....	6	Starkt näringsliv, bra handelsutbud och gott om mötesplatser i hela Nacka	32	Mark- och vattenanvändning	57
Inledning.....	8	Ett regionalt tänkande i planeringen.....	36	Generella riktlinjer för planering och byggande.....	58
Vision och övergripande mål	12	Stadsbyggnadsstrategier	39	Områdesvisa riktlinjer.....	61
Utmaningar och målområden.....	15	Skapa en tätare och mer blandad stad på västra Sicklaön	40	Riktlinjer för bostadsförsörjning.....	84
Ett effektivt och klimatanpassat transportsystem	16	Komplett transportsystem med tunnelbana till Nacka.....	44	Genomförandemedel.....	92
En attraktiv och hållbar byggd miljö	20	Utveckla lokala centra och deras omgivning.....	48		
Värna natur och vatten för rekreation och biologisk mångfald.....	24				

SAMMANFATTNING

Det här är ett förslag till ny översiktsplan för Nacka. Dokumentet ska vara vägledande för kommunens framtida utveckling. Översiktsplanen visar kommunens viljeriktning och ska skapa tydliga spelregler för kommuninvånarna och marknadens aktörer, utan att hindra den flexibilitet som är nödvändig i en dynamisk region. Kommunens vision öppenhet och mångfald ska genomsyra både planarbetet och den färdiga planen.

Nacka hör till de mest expansiva kommunerna i länet och befolkningen beräknas öka med cirka 23 000 nya invånare de närmaste 10 åren. Alla prognoser tyder på att tillväxten i Stockholmsregionen kommer att fortsätta även efter 2020. Att lösa bostadsförsörjningen och den kommunala servicen på ett bra sätt, är därför stora utmaningar för framtiden. Då även Värmdö kommun expanderar, är behovet av infrastruktursatsningar stort, och en fokusering på transportfrågan nödvändig.

Målet ”Ett hållbart Nacka” är en sammanfattning av översiktsplanens övergripande mål. Begreppet hållbar utveckling innefattar ekonomisk, ekologisk och

social hållbarhet och arbetet handlar till stor del om att balansera mellan olika krav där allt inte är möjligt samtidigt.

Översiktsplanen syftar till att Nacka ska utvecklas till en attraktiv och långsiktigt hållbar kommun som bidrar till en positiv utveckling i Stockholmsregionen. Utifrån detta förhållningssätt beskrivs kommunens möjligheter och problem i sex kapitel som kallas ”Utmaningar och målområden”:

- Ett effektivt och klimatanpassat transportsystem
- En attraktiv och hållbar byggd miljö
- Värna natur och vatten för rekreation och biologisk mångfald
- Mångfald och trygghet i livets alla skeden
- Starkt näringsliv, bra handelsutbud och gott om mötesplatser i hela Nacka
- Ett regionalt tänkande i planeringen

I slutet av varje kapitel presenteras ett antal mål i syfte att uppnå ett hållbart Nacka.

Översiktsplanens stadsbyggnadsstrategier möter utmaningarna och ger möjlighet att uppnå ett stort antal av målen.

- Skapa en tät och blandad stad på västra Sicklaön
- Kompletta transportsystem med tunnelbana till Nacka
- Utveckla Nackas lokala centra och deras omgivning
- Planera, förvalta och utveckla den gröna och blå strukturen

Stadsbyggnadsstrategierna beskriver inriktningen för stadsbyggnandet, men även andra genomförandemedel behövs för att alla mål i översiktsplanen ska uppfyllas.

I översiktsplanen finns ett förslag till mark- och vattenanvändningen, med generella och områdesvisa riktlinjer.

Översiktsplanen redovisar även hur riksintressen ska säkerställas, hur Nacka avser att följa gällande miljökvalitetsnormer samt kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen.

ÖVERSIKTSPLANENS UPPLÄGG

Översiktsplanen består av:

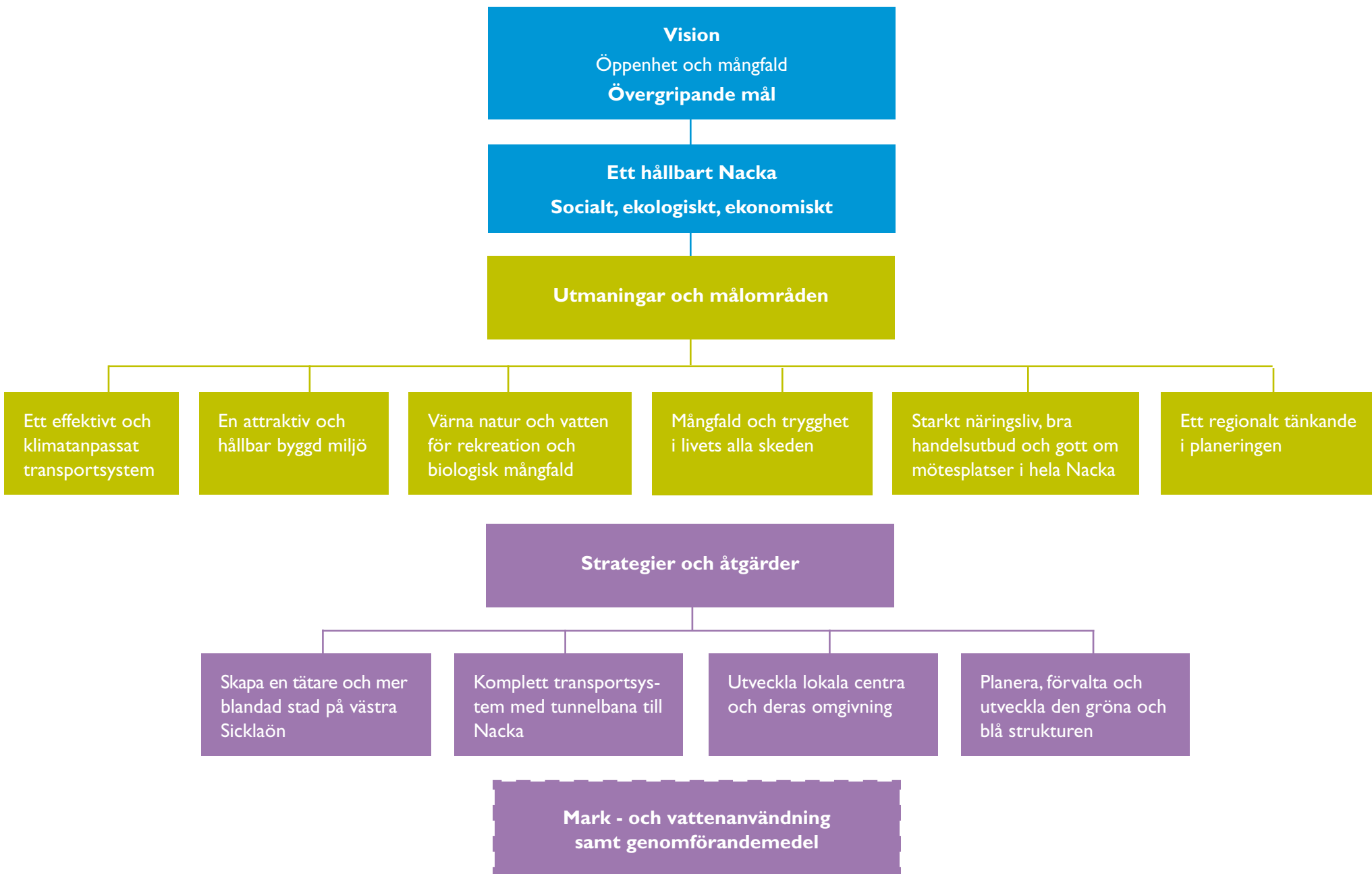
- Ny översiktsplan för Nacka kommun
- Översiktsplanens underlag
- Miljö- och hälsokonsekvensbeskrivning
- Samrådsredogörelse

Översiktsplan för Nacka kommun innehåller kommunens syn på en långsiktigt hållbar utveckling. Den redovisar visioner, utmaningar och mål samt stadsbyggnadsstrategier och konkreta åtgärder för genomförandet. Översiktsplanen innehåller även förslag till mark och vattenanvändningen med generella och områdesvisa riktlinjer. Detta dokument kommer efter utställning och eventuell revidering att antas av Kommunfullmäktige.

Översiktsplanens underlag är en bilaga till förslaget och innehåller redovisning av befintliga förhållanden i form av inventeringar och statistik samt prognoser för framtida utveckling. Dokumentet är uppdelat i tematiska kapitel. Dokumentet antas inte av kommunfullmäktige utan uppdateras fortlöpande för att ligga till grund för en kontinuerlig översiktsplanering.

Miljö- och hälsokonsekvensbeskrivningen redovisar översiktsplanens konsekvenser för miljön och människors hälsa. Den ska ge beslutsfattarna tillgång till ett beslutsunderlag som möjliggör ökad miljöhänsyn och bättre beslut ur miljösynpunkt, samt klarlägga planens samlade hälsoeffekter och hur dessa fördelas över olika grupper i befolkningen.

Samrådsredogörelsen beskriver hur samrådet varit upplagt, vilka aktiviteter som genomförts och vilka synpunkter som kommit in. Den redovisar också kommunens kommentarer till synpunkterna och vilka förändringar som gjorts på grund av samrådet.

INLEDNING

Detta är ett förslag till ny översiktsplan för Nacka. Dokumentet ska vara vägledande för kommunens framtida utveckling. Översiktsplanen visar kommunens viljeriktning och ska skapa tydliga spelregler för kommuninvånarna och marknadens aktörer, utan att hindra den flexibilitet som är nödvändig i en dynamisk region. Kommunens vision öppenhet och mångfald ska ge-nomsyra både planarbetet och den färdiga planen.

VAD ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN?

Översiktsplanen anger inriktningen och ger vägledning för beslut

Enligt plan- och bygglagen ska alla kommuner ha en aktuell översiktsplan. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i hela kommunen. Översiktsplanen är inte bindande, men den ska ge vägledning om hur mark- och vattenområden ska användas. Den ska även ge vägledning om hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Det innebär att översiktsplanen har stor betydelse vid detaljplanering av olika områden och vid andra strategiska beslut som rör stadsbyggandet.

Lagen fastställer visst obligatoriskt innehåll

Översiktsplanen ska redovisa allmänna intressen som har betydelse för beslut om mark- och vattenanvändningen.

Av planen ska enligt lag framgå:

- Grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden.
- Kommunens syn på hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras.
- Hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer.

Stor frihet för kommunen

Förutom de obligatoriska delarna har kommunen stor frihet att utforma översiktsplanens innehåll. Allt fler kommuner väljer att använda översiktsplanen som en strategisk utvecklingsplan och lyfta in frågor som traditionellt inte hör till fysisk planering.

Förutom att redovisa mark- och vattenanvändningen vill Nacka kommun fokusera på mänskliga värden som upplevelser och välbefinnande. Förslag och underlagsmaterial är separerade i skilda dokument, vilket underlättar en fortlöpande uppdatering av underlagsmaterial. I den slutliga översiktsplanen utnyttjas geografiska informationssystem fullt ut och det ger en koppling mellan text och karta som underlättar användandet.

VARFÖR BEHÖVS EN NY ÖVERSIKTSPLAN?

Ostsektorn expanderar och har speciella förutsättningar

Den gällande översiktsplanen antogs 2002. År 2000 hade Nacka cirka 75 000 invånare och 2010 hade befolkningen ökat med 15 000 personer. Det innebär att Nacka hör till de mest expansiva kommunerna i länet. I Nacka finns planer för cirka 9 000 nya lägenheter de närmaste 10 åren och befolkningen beräknas öka med cirka 23 000 invånare. Alla prognoser tyder på att tillväxten i Stockholmsregionen kommer att fortsätta även efter 2020. Att lösa bostadsförsörjningen och den kommunala servicen på ett bra sätt, är därför några av kommunens största utmaningar för framtiden. Då även Värmdö kommun expanderar, är behovet av infrastruktursatsningar stort och en fokusering på transportfrågan nödvändig. Ostsektorn är dessutom speciell på grund av sin ”trattform” där alla transporter måste passera ett mycket smalt område på västra Sicklaön.

Den mycket kuperade topografin styr hur bebyggelse och infrastruktur placeras.

Lokala och regionala och nationella mål

Det politiska majoritetsprogrammet 2011–2014 nämner välfärdsområdena skola, förskola och omsorg som kommunens huvudansvar och pekar dessutom ut fokusområdena arbete och näringsliv, barn och ungdomars uppväxtvillkor, ett balanserat bostadsbyggande och goda trafiklösningar samt klimatarbete och naturvård. En aktuell, tydlig och strategiskt inriktad översiktsplan bidrar till en positiv utveckling inom alla dessa områden. Landstingsfullmäktige beslutade i maj 2010 om en regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF 2010). I RUF 2010 ingår västra Sicklaön i den regionala stadskärnan och bland annat redovisas tunnelbana till Nacka. RUF 2010 visar även på betydelsen av att en ny översiktsplan belyser kopplingarna till angränsande kommuner. De nationella miljömålen, miljö kvalitetsnormerna och medvetenheten om klimathotet innebär dessutom att miljöfrågorna kräver en mer ingående behandling.

Nytt kunskapsunderlag och många nya projekt

Nacka kommun har tagit fram program för grönsstrukturen, kusten och kulturmiljön. Inventeringarna och förhållningssätten i dessa dokument är ett viktigt underlag till översiktsplanen. Programmen är tänkta att antas av kommunstyrelsen och vara vägledande för kommunens arbete med kulturmiljöer, grön- kust- och vattenområden.

Stora infrastrukturprojekt är nära förestående och den pågående exploateringen av Kvarnholmen får också betydande konsekvenser för infrastrukturen.

En fördjupning av översiktsplanen för centrala Nacka håller på att tas fram. Översiktliga stadsbyggnadsstudier görs i Sickla, Fisksätra, Orminge och Älta.

Det finns ett stort behov av ett helhetsgrepp i den översiktliga planeringen, som kan fånga in kommunala mål, nya förutsättningar och aktuella projekt, samt sammanväga olika intressen. Detta har aktualiserat arbetet med en ny kommuntäckande översiktsplan.

HUR ÖVERSIKTSPLANEN TAS FRAM

Ett planförslag arbetas fram

I september 2009 antog kommunstyrelsen projektdirektivet för ny översiktsplan och därefter startade arbetet med att sammanställa underlagsmaterial. Underlaget består bland annat av inventeringar av till exempel naturvärden och kulturhistoriska miljöer, prognoser för befolkning och trafik, kalkyler för framtida behov av skolor, förskolor och äldreboenden samt annat betydelsefullt material.

Under 2010 har seminarier och andra möten anordnats för politiker, företagare och olika intressegrupper. Allmänheten har kunnat följa arbetet på kommunens webbplats och haft möjlighet att lämna bidrag till underlaget. I projektet Ungt inflytande som genomfördes under sommaren 2010 gav 12 gymnasieungdomar sitt perspektiv på hur Nacka skulle kunna se ut 2030.

Syftet med processen har varit att tidigt väcka intresse för, och förankra, det kommande arbetet.

Samråd om planförslaget

Under perioden 15 november 2010 till 31 januari 2011 genomfördes samråd om förslaget till ny översiktsplan. Enligt plan- och bygglagen ska kommunen samråda med länsstyrelsen, regionplaneorgan och andra kommuner. Även myndigheter, sammanslutningar och enskilda medborgare som har ett väsentligt intresse av förslaget ska få tillfälle att yttra sig. Information om förslaget fanns tillgängligt på flera platser i kommunen, bland annat på biblioteken. Allmänheten hade också möjlighet att ta del av förslaget på kommunens webbplats. Syftet med samrådet var att förbättra beslutsunderlaget och att ge möjlighet till insyn och påverkan.

Omarbetning och utställning

Efter samrådet sammanställdes framförda synpunkter i en samrådsredogörelse. Ändringar och kompletteringar gjordes med anledning av de synpunkter som kommit fram under samrådet. Kommunen kommer nu att ställa ut översiktsplaneförslaget fram till den 10 mars 2012. Utställningen innebär ytterligare en möjlighet att lämna synpunkter.

Antagande

De synpunkter som kommit in vid utställningen sammanställs i ett utlåtande och eventuella ändringar redovisas. Översiktsplanen lämnas sedan till kommunfullmäktige för antagande. Kommunfullmäktige beräknas kunna anta den nya översiktsplanen i mitten av 2012.

TIDPLAN FÖR ÖVERSIKTSPLANEN

september 2009	hösten 2009	2010	november 2010 – januari 2011	februari – november 2011	fram till 10 mars 2012	i mitten av 2012
Projektdirektivet antog	Sammanställning underlagsmaterial	Seminarier och möten. Ungt inflytande	Samråd om planförslaget	Omarbetning och komplettering	Utställning	Antagande av kommunfullmäktige

VISION OCH ÖVERGRIPANDE MÅL

Visionen

Kommunens vision Öppenhet och mångfald ska genomsyra såväl planarbetet som den färdiga planen.

Begreppet öppenhet kan enklast tydliggöras i planprocessen, det vill säga i arbetet med att ta fram översiktsplanen. Kommunen har strävat efter öppenhet och dialog med medborgare, företag och föreningar redan i planarbetets inledningsskede. Utmaningar och idéer har redovisats i seminarier och på kommunens webbplats. Detta arbetssätt fortsatte under den formella samrådsperioden genom ett flertal olika kommunikationskanaler. Den färdiga översiktsplanen blir därför förhoppningsvis väl förankrad i kommunen.

Begreppet mångfald kan i många avseenden likställas med en väl utvecklad stadsmiljö. I den goda staden finns en blandning av bostäder och verksamheter, olika hustyper och upplåtelseformer, mötesplatser av skilda slag, en mångfald av människor och stora valmöjligheter för individen. Mångfalden är oerhört viktig även när det gäller naturmiljön. Nacka med sina stora grönområden, varierade sprickdalslandskap, sjöar och havsvatten har utmärkta förutsättningar för en god biologisk mångfald och rekreativa upplevelser.

Nackas övergripande mål

Översiktsplanen är ett av de främsta utvecklingsdokumenten i kommunen. Det är därför lämpligt att kommunens övergripande mål ligger till grund för översiktsplanen.

- Planeringen av bostäder, verksamheter, kommunikationer och service ska samordnas så att en god kommunal service erhålls i hela kommunen.
- De strategier och konkreta förslag som tas fram i översiktsplanen ska bygga på effektivt resursutnyttjande av mark, vatten och kommunala medel. En resurseffektiv utveckling av den byggda miljön, där befintliga strukturer nyttjas, bidrar också till målen lägsta möjliga skattesats och påverkbara avgifter samt kommunal ekonomi i balans.
- Översiktsplanen ska utformas så den bidrar till stor valfrihet vad gäller bostäder, utbildning, omsorg, kommersiell service och fysiska miljöer.
- Planprocessen ska genomföras med starkt medborgarinflytande genom att en dialog med kommuninvånare, föreningar och företag inleds tidigt i planprocessen.

- God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling ska ligga till grund för de stadsbyggnadsstrategier som tas fram i översiktsplanen.
- Översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en säker och trygg kommun.

Ett hållbart Nacka

Begreppet hållbar utveckling innefattar ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet. Målet om ett hållbart Nacka skulle därför kunna vara en sammanfattning av översiktsplanens övergripande mål. Översiktsplanen syftar till att Nacka ska utvecklas till en attraktiv och långsiktigt hållbar kommun som bidrar till en positiv utveckling i Stockholmsregionen. Hållbarhet handlar till stor del om att balansera mellan olika krav där allt inte är möjligt samtidigt. Översiktsplanen ska understödja en utveckling mot ett hållbart samhälle. Den ska även skapa förutsättningar för mänskligt välbefinnande på alla plan och ge möjlighet till god miljö och ett rikt socialt liv.

Vad innebär hållbar utveckling?

Hållbar utveckling är ett begrepp som blev allmänt känt i samband med FN-rapporten Vår gemensamma framtid 1987. Rapporten definierar hållbar utveckling som en utveckling som "... tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov". Målet är att förbättra levnads-

standarderna för oss människor samtidigt som kommande generationer ska få chansen att ha det lika bra.

Hållbar utveckling består av tre delar:

- Ekologisk hållbarhet
- Social hållbarhet
- Ekonomisk hållbarhet

Ekologisk hållbarhet

Ekologisk hållbarhet innebär en strävan efter balans mellan förbrukning av och tillgång på naturresurser. Ekosystemens produktionsförmåga ska behållas och påverkan på naturen och människors hälsa ska begränsas. Den långsiktiga målsättningen är ett kretsloppsanpassat samhälle där inga nya resurser behöver tas i anspråk. För Nacka innebär detta att bebyggelsen ska vara tillräckligt tät för att ge underlag för gemensam infrastruktur och för att inte ta i anspråk onödigt mycket mark. För att den biologiska mångfalden ska säkerställas är det viktigt med en balans mellan grönska och bebyggelse samt att vattenkvaliteten är god i både sjöar och kustvatten.

Klimatförändringarna är en global fråga och ett av vår tids mest angelägna miljöproblem. Vi påverkar alla klimatet genom att produkter och tjänster vi använder leder till utsläpp av så kallade växthusgaser, främst koldioxid och metan. Ett ändrat klimat kommer att innebära ökad nederbörd, kraftigare svängningar i vädret och ökade temperaturer. Nacka måste därför ta sin del av ansvaret för att minska utsläppen av växthusgaser och begränsa klimatpåverkan och dess effekter.

Social hållbarhet

Social hållbarhet innebär ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls. Nacka ska ha en god livsmiljö och gott om mötesplatser för boende, arbetande, studerande och besökare. Nacka är certifierat som en säker och trygg kommun enligt WHO:s kriterier. Målet är att kommunen ska bli säker och trygg att leva och verka i, samt att olycksfall i alla åldrar ska minimeras. För att en social hållbarhet ska uppnås måste planeringen ta hänsyn till olika gruppers livssituation. Vardagslivet ser ofta olika ut beroende på kön, ålder, ekonomi, kulturell bakgrund och funktionsnedsättning. Det ställer olika krav på samhällsplaneringen vad gäller service, infrastruktur med mera. Alla ska ha samma rättigheter och möjligheter att röra sig fritt och verka i samhället. För att detta ska fungera måste alla grupper komma till tals i planeringsprocessen. En konstruktiv dialog med medborgarna förbättrar kunskapsunderlaget inför beslut, och gör det möjligt att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle, bland annat sett utifrån ett folkhälsoperspektiv.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet handlar om att hushålla med mänskliga och materiella resurser på lång sikt. Det förutsätter att Nacka är attraktivt för nya invånare, näringsidkare och besökare. Vi måste skapa vackra och stimulerande offentliga miljöer, attraktivt boende och goda utvecklingsmöjligheter för nya och befintliga företag. Vi måste också erbjuda bra service i form av skolor och omsorg, kultur och fritidsaktiviteter, samt ett brett butiksutbud.

Stadsbyggandet ska hushålla med samhällets resurser. Befintlig infrastruktur ska utnyttjas i första hand, och positiva värden i samhället och miljön ska bevaras och utvecklas. En ekonomisk hållbarhet underlättas också av en flexibel struktur som kan anpassas till marknad och konjunktur. God ekonomi innebär bland annat effektiv markanvändning och möjlighet att förnya och utveckla den byggda miljön. Strukturen bör därför vara så generell att den kan fungera för behov som skiftar över tiden.

» **Vår vision *Nackamalm – Där man tillhör och tillför!***

I Nacka 2030 ser vi ett samhälle där varje invånare är en pusselbit. En pusselbit som kompletterar det stora pusslet. I Nackamalm har alla en betydelse – känner tillhörighet och tillför.”

Ur rapporten Drömsamhället av Ungt inflytande

UTMANINGAR OCH MÅLOMRÅDEN

Kommunens vision och övergripande mål ligger till grund för kommunens utveckling. I avsnittet Ett hållbart Nacka har vi redovisat det förhållningssätt som är utgångspunkten för översiktsplanen. I detta avsnitt beskrivs problem och möjligheter i sex följande kapitel:

- ✓ Ett effektivt och klimatanpassat transportsystem
- ✓ En attraktiv och hållbar byggd miljö
- ✓ Värna natur och vatten för rekreation och biologisk mångfald
- ✓ Mångfald och trygghet i livets alla skeden
- ✓ Starkt näringsliv, bra handelsutbud och gott om mötesplatser i hela Nacka
- ✓ Ett regionalt tänkande i planeringen

De teman som redovisas har lyfts fram under seminarier och diskussioner med olika intressegrupper. I slutet av varje kapitel presenteras ett antal mål i syfte att uppnå ett hållbart Nacka.

ETT EFFEKTIVT OCH KLIMATANPASSAT TRANSPORTSYSTEM

Nackas framtida trafikinfrastruktur är av central betydelse för ett hållbart samhälle. Ett effektivt och klimatanpassat transportsystem är nödvändigt för att Nacka ska fortsätta vara en expansiv del av Stockholmsregionen. Detta kräver en samordnad trafikplanering där resurserna läggs på de trafikslag som är mest effektiva och klimatsmarta. Resor med kollektivtrafik, cykel och miljöfordon ska stimuleras.

Vägsystemen klarar inte en kraftig ökning av biltrafiken

En prognos har tagits fram för vägtrafiken i Nacka för åren 2015 och 2030. Enligt trafikprognosen ökar biltrafiken så snabbt att Värmdöledens västra del når sin kapacitetsgräns redan om några år, och det övriga huvudvägnätet på Sicklaön blir mycket hårt belastat. Det innebär att kollektivtrafikens andel av resandet måste öka kraftigt om vi ska ha möjlighet att undvika en kaotisk trafiksituation och uppnå målet om ett klimatanpassat transportsystem. SL har i sina prognoser räknat med en kraftig ökning av kollektivtrafikresandet med buss till år 2030, även om kollektivtrafikens andel av resandet inte ökar. Om kollektivtrafikens andel av det totala resandet ska öka innebär detta ett mycket stort behov av framtida kollektivtrafik.

Bra kollektivtrafik med stor kapacitet och god tillgänglighet

Ostsektorn är Stockholmsregionens mest expansiva del och med hänsyn till prognoserna måste kollektivtrafiken ha mycket stor kapacitet för att möjliggöra en fortsatt befolkningsökning. Men det räcker inte med att kollektivtrafiken är kapacitetsstark. För att kollektivtrafiken ska vara ett verkligt alternativ till bilen så krävs god

tillgänglighet, det vill säga korta gångavstånd eller bra parkeringsmöjligheter vid knutpunkter. Det är särskilt viktigt att infartsparkeringarna har tillräcklig kapacitet, så att bilresan verkligen kan avslutas där. Turtätheten måste vara god och bytestiderna korta. Det är också viktigt att kollektivtrafikmiljöerna är attraktiva och trygga. Den totala restiden ska vara rimlig och resan ska upplevas som behaglig. Utbyggnaden av den framtida kollektivtrafiken är i högsta grad en regional fråga och mål och strategier måste samordnas med våra grannkommuner. De framtida lösningarna kommer förutom spårtrafik och buss även omfatta kollektivtrafik på vatten.

Ostsektorns expansion ställer krav på vägtrafiknätet

Även om kollektivtrafikens andel av resandet ökar, så medför ändå ostsektorns expansion en ökning av biltrafiken. Busstrafiken kommer även framöver att vara viktig för kollektivtrafiken, vilket kräver vägkapacitet. Östlig förbindelse kan bli en viktig länk mellan Nacka och den norra delen av regionen för Nackas invånare och för näringslivet i kommunen. I övrigt är inga nya trafikleder aktuella. Det innebär att förändringar av det befintliga vägnätet och kompletteringar till detta är de åtgärder som står till buds i den framtida planeringen.

Värmdövägen och Saltsjöbanan vid Sickla.

För att Nacka ska fortsätta vara en attraktiv och expansiv kommun är det nödvändigt att välja långsiktigt hållbara lösningar för transporterna. Det innebär dels att vi måste eftersträva största möjliga nytta i förhållande till investerat kapital, men också att vi ska undvika lösningar som kan leda till ett ökat bilanvändande. Åtgärder i det befintliga vägnätet ska bidra till ökad trafiksäkerhet och platser med speciella trafiksäkerhetsproblem ska prioriteras särskilt.

Utveckla gång- och cykelvägnetet

Det är ur flera aspekter viktigt att förbättra förutsättningarna att röra sig till fots och med cykel. Om gång- och cykelvägarna är gena och attraktiva kan kortare förflyttningar göras helt utan andra transportmedel. Ett välutbyggt gång- och cykelvägnet leder också till att det är snabbt och enkelt att ta sig med cykel eller till fots till närmaste kollektivtrafik. Goda möjligheter till cykelparkering är viktigt. Bra huvudcykelstråk innebär att fler väljer att pendla med cykel även längre sträckor. Alla dessa tre effekter minskar bilanvändandet och har därmed en positiv påverkan på klimatet. Gång- och cykelvägnetet behöver byggas ut och förbättras. Den ökning av gång- och cykeltrafiken som en höjd standard skulle föra med sig, är även mycket positiv för folkhälsan.

Attraktiva och säkra cykelvägar har hög prioritet

Minskat resbehov

En minskning av det totala resbehovet leder till minskade utsläpp av växthusgaser och därmed till minskad klimatpåverkan. I viss mån kan vi påverka detta i planeringen. Ett rikt utbud av arbetsplatser som blandas med bostäder innebär att fler människor har möjlighet att arbeta nära hemmet. Väl utbyggda bredband, så kallade elektroniska motorvägar, kan också göra det möjligt att utföra fler uppgifter utan att resa. Många tjänster kan redan idag utföras via internet i stället för genom personliga besök. Vi ska emellertid inte överdriva möjligheterna att minska behovet av resande. Människor behöver träffas för att utbyta tankar och idéer och en av storstadsregionens mest betydande fördelar är det stora utbud av arbete, service och kultur som finns tillgängligt inom ett inte alltför stort avstånd. Åtgärder för minskat resbehov kommer därför att ha relativt marginell betydelse för en minskad klimatpåverkan.

MÅL

Nacka ska ha ett trafiksystem där alla fordonsslag är samordnade på ett hållbart sätt.

Trafiksäkerheten ska öka vid omformning och utveckling av trafiksystemen.

Kollektivtrafiken ska vara dimensionerad och utformad så att dess andel av resorna avsevärt ökar till 2030. Kollektivtrafik till sjöss ska särskilt utvecklas, kopplas till landburen kollektivtrafik och samordnas regionalt.

Trafiksystemet ska vara utformat så att andelen resor till fots eller med cykel ökar.

Energianvändningen i transportsektorn och utsläppen av växthusgaser ska minska i enlighet med målen i den regionala utvecklingsplanen (RUF5).

EN ATTRAKTIV OCH HÅLLBAR BYGGD MILJÖ

En attraktiv och hållbar byggd miljö är ett självklart mål i Nackas framtida stadsbyggande. Det innebär hushållande med resurser som mark, material och energi. Det innebär även en miljö som skapar möjligheter till egna initiativ, som är rik på upplevelser och som gör det möjligt för människor att trivas och må bra.

Tillsammans med byggherrar och fastighetsägare i regionen ska Nacka sträva efter att bygga bättre och långsiktigt hållbart.

EN HÅLLBAR STADSSTRUKTUR

En hållbar stadsstruktur kan se olika ut på olika platser. Ett effektivt markutnyttjande som innebär bästa möjliga hushållning med naturens resurser är dock en bra utgångspunkt. Det är också naturligt att eftersträva en struktur som ger bra möjligheter att nyttja kollektivtrafiken och minska bilberoendet. Förekomsten av arbetsplatser och handel i bostädernas närhet bidrar till att minska resandet och därmed energianvändningen, och ger även tillgång till arbete och service för grupper som har små möjligheter att förflytta sig långa sträckor. En hållbar stadsstruktur ska även bidra till att minska segregationen i samhället. Boendesegregation innebär att olika grupper bor åtskilda från varandra, och detta ökar då olika bostadstyper och upplåtelseformer koncentrerats till skilda områden. Även om stadsbyggandets möjligheter är begränsade så kan en blandning av bostadstyper, upplåtelseformer, verksamheter och mötesplatser främja en allsidigt sammansatt social struktur och skapa möjligheter till ökad integration och samhörighet.

HÄLSOSAMMA OCH TRYGGA MILJÖER

För att människor ska må bra i den byggda miljön krävs att bostäder, arbetsplatser, skolor och andra lokaler är hälsosamma. Det innebär att frågor som buller, föroreningar och lokalklimat måste beaktas tidigt i både översiktlig planering och detaljplanering. Det kan innebära att vissa lägen blir omöjliga att bebygga, åtminstone för bostäder. Utemiljön i närområdet har också stor betydelse, särskilt för de små barnen och för äldre.

I detaljplaneringen och i senare skeden av stadsbyggnadsprocessen är frågor om inomhusklimat och val av byggnadsmaterial viktiga, då även detta har en stor betydelse för människors välbefinnande.

Invånare och besökare ska också känna sig säkra och trygga i bostadsområden, på gator, i parker och i andra offentliga miljöer. Ett bra sätt att uppnå trygghet är att skapa miljöer som är levande och befolkade större delen av dygnet. Det leder också till att fler människor väljer att färdas till fots och med cykel, vilket minskar påfrestningen på klimatet och bidrar till en bättre hälsa.

STADSGESTALTNING OCH KONST BETYDELSEFULLT FÖR DEN BYGGDA MILJÖN

Den byggda miljöns utformning och estetiska värden är av stor betydelse. Det är viktigt att gestaltungsfrågorna har en central roll i alla planeringsskedena och att utformningen av allmänna platser studeras ur en estetisk synvinkel, och att en analys görs av om ny bebyggelse ska vara tät, gles, hög eller låg. Konst kan gestalta en historia om den aktuella platsen. Den kan berätta något om oss och den tid vi lever i för kommande generationer. Det offentliga rummet bör tåla alla våra fem sinnen. Utsmyckningar i det offentliga rummet är viktiga och vid val av plats för rekreation så värderas skönhetsupplevelsen högst. Det är viktigt att arbetet med konsten i det offentliga rummet är välplanerat. Det förutsätter att planeringen av den konstnärliga gestaltningen inte bara utgår från den aktuella platsen, utan från hela det offentliga rummet så att konsten bidrar till och blir en del av helheten.

Blandning av gammalt och nytt i Järla sjö.

TILLVARATA KULTURMILJÖERNA

Ett framsynt tillvaratagande och brukande av kulturarvet i all dess mångfald är en nödvändig utgångspunkt i den översiktliga planeringen. Framför allt har kulturhistoriska och estetiska värden betydelse för människors välbefinnande samt deras identitet och sammanhang i tillvaron. Kulturmiljön har även betydelse för kreativitet och företagsamhet och därmed för lokal och regional ekonomisk utveckling. Kommunens kulturmiljöprogram utgör ett kulturhistoriskt kunskapsunderlag som ska vara vägledande för samhällsplaneringen genom att identifiera kulturhistoriska kvaliteter som kan skapa en attraktiv livsmiljö i en framtida utveckling av kommunen. En stor utmaning är hanteringen av de efterkrigstida kulturmiljöer som programmet identifierat som särskilt värdefulla, då dessa miljöer inte tidigare har behandlats ur ett kulturmiljövårdande perspektiv i samhällsplaneringen. De äldre miljöerna har i många fall fått olika typer av skydd och har redan utvecklats, inte

minst industrierna, men det finns fortfarande miljöer, exempelvis delar av Saltsjöbaden, som ännu väntar på kulturmiljöhänsyn i planeringen. I Nacka finns även flera marina kulturmiljöer, exempelvis båt- och fartyglämningar som vi har otillräcklig kunskap om.

HÅLLBARA TEKNISKA SYSTEM

I en hållbar byggd miljö är väl fungerande tekniska system en nödvändighet. För att Nacka ska kunna fortsätta att växa måste vatten- och avlopps nätet successivt kompletteras och förbättras. När det gäller spillvatten och dagvatten ska vi eftersträva system som är långsiktigt hållbara, som klarar en fortsatt befolkningsökning och som gör det möjligt att uppnå god vattenstatus enligt vattendirektivet. Kommunens dagvattenstrategi och dagvattenpolicy utgör viktiga strategiska dokument i detta arbete. Den byggda miljön måste utformas så att energiförsörjningen blir effektiv och klimatpåverkan så

liten som möjligt. Miljövänligt producerad fjärrvärme är oftast det mest hållbara alternativet när det gäller energiförsörjning av ett tätbebyggt område. Möjligheter till lokal energiproduktion i syfte att minimera användningen av fossila bränslen och minska den totala energianvändningen bör också studeras. Den byggda miljön måste utformas så att den möjliggör en modern och miljövänlig avfallshantering. Det innebär avfallssystem med god tillgänglighet för brukarna, med möjlighet till rationell hämtning och med en bra anpassning till den omgivande miljön. Tillräcklig plats för återvinningssystem måste finnas både lokalt och vid centrala anläggningar så att återvinningsgraden kan öka och avfallsmängderna minska.

MÅL

Förändringar i den byggda miljön bör innebära förbättringar estetiskt, funktionellt och socialt samt leda till mer hälsosamma och trygga miljöer.

Nya bostäder och arbetsplatser av större omfattning samt skolor, förskolor och idrottsanläggningar ska ha god kollektivtrafikförsörjning.

De samlade kulturvärdena ska bevaras, förvaltas och utvecklas.

Energianvändningen och utsläppen av växthusgaser i bebyggelsesektorn ska minskas i enlighet med målen i den regionala utvecklingsplanen (RUF5).

Möjlighet till utsortering av matavfall ska finnas. Insamlingen av förpackningar, tidningar, grovavfall och farligt avfall ska utvecklas så att god tillgänglighet uppnås och så att de Nationella målen uppfylls.

Dagvattnet ska vara en positiv resurs i stadsbyggandet.

Bostäder vid Sicka strand.

VÄRNA NATUR OCH VATTEN FÖR REKREATION OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Naturen är en del av vår livsmiljö och utgör en grund för hälsa och välfärd. Nacka har unika rekreationsmiljöer med en lång kuststräcka och ostörd, varierad och artrik natur. Här finns några av Storstockholms största grönområden, av vilka flera har höga kvaliteter, både ekologiskt och ur rekreationssynpunkt. Kustområdet innehåller också flera unika värden. I takt med att antalet invånare ökar så måste människors möjlighet att uppleva naturområden med höga kvaliteter säkerställas. Det är också viktigt att vårda naturmiljöer så att de behåller och utvecklar sin ursprunglighet och artrikedom.

HÖGA NATURVÄRDEN NÖDVÄNDIGA FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD

Grönområden, skogar, sjöar, hav och vattendrag, men även tätortens grönområden och parker, bidrar till att skapa fungerande ekosystem med ett rikt växt- och djurliv. I skogsområden skapas höga naturvärden av gamla, ibland grova träd och död ved. I betesmarker är det istället öppenheten, avsaknaden av ett tätt trädskikt i kombination med långvarig skötsel i form av bete som ger förutsättningar för naturvärdena. I undervattensmiljöerna är bottarna av stor betydelse. Bottnarnas miljö varierar med en mängd faktorer som styr vilka djur- eller växtarter som finns i ett vattenområde. Grunda områden och vassområden är särskilt viktiga för växt- och djurliv, och de är också mest åtråvärda att exploatera. De största hoten mot naturvärdena i kommunen utgörs av exploatering, okänsligt skogsbruk, igenväxning av betesmarker samt när det gäller kustområdet även övergödning, fartygstrafik och båtliv. Förlusten av gamla skogsbestånd, och de naturvärden som finns knutna till dessa är mycket svåra att återskapa, då det tar mycket lång tid innan skogarna återfår de strukturer som krävs för en biologisk mångfald. Detsamma gäller för naturbetesmarker som inte längre

hävdas i tillräcklig utsträckning. När igenväxningen har gått tillräckligt långt är det svårt att återskapa de naturvärden som en gång fanns.

DEN GRÖNA OCH BLÅ STRUKTUREN BETYDELSEFULL FÖR SOCIALT LIV, KULTUR OCH FOLKHÄLSA

Parkerna, naturmarken och vattnet har en viktig social och rekreativ funktion som mötesplats och vistelserum för människor. De har också en stor betydelse för vår fysiska och psykiska hälsa. Här kan rymmas en mångfald av aktiviteter med möjligheter till lek, spel, motion, bad, båtliv och kulturupplevelser. Här ska också finnas möjlighet att uppleva stillhet, avkoppling och att andas frisk luft. Promenader, friluftsliv och annan fysisk aktivitet i det fria gör människor friskare och förebygger olika sjukdomstillstånd. Tillgång till stora naturområden med variationsrik natur, gammal skog och närheten till naturen är tre viktiga aspekter även för den rekreativa grönstrukturen. I parker och grönområden bevaras strukturer och spår av kommunens historia. Grönstrukturen är betydelsefull för stadsbilden och den kulturella identiteten som orten förmedlar till sina invånare och

besökare. Dessa värden kan hotas av förtätning, om större naturområden krymper och fragmenteras och om de övergripande gröna kilarna skärs av.

Båtlivet är en stor folkrörelse och Stockholms skärgård erbjuder unika möjligheter till båtliv. I Nacka finns cirka 5 800 båtar. Behovet av nya bryggplatser, vinteruppställningsplatser samt möjlighet till bottentvätt och toalettömning är stort, och kommer sannolikt att öka i framtiden. Dessa behov måste lösas på ett hållbart sätt. En stor utmaning är att möjliggöra en befolkningstillväxt, utveckling av friluftsliv, båtliv och marin verksamhet och samtidigt värna och utveckla natur- och kulturvärden.

VIKTIGT MED BOSTADSNÄRA GRÖNSTRUKTUR

Med en växande befolkning i Nacka är det en stor utmaning att säkra tillgången till natur, parker och promenadstråk. Det är också viktigt att öka tillgängligheten till den bostadsnära naturen och skapa nya attraktiva parker som stimulerar till möten och aktivitet. Natur i människors vardagsmiljöer har stor betydelse för livskvalitet, stressnivå och hälsa. Fler ska lockas till utevistelse och Nackas gröna miljöer ska ge möjlighet till rekreation

Nyckelvikens ädellövskogar är av nationellt värde.

och lek för alla åldrar och grupper i samhället. Barn, äldre och funktionsnedsatta är särskilt beroende av närhet till lättillgängliga grön- och naturområden för lek, spontan fysisk aktivitet, rekreation och återhämtning. Vissa kommundelar kommer att få en tätare mer urban stadsstruktur med trädplanterade gator, kajer, torg och anlagda parker. Befintliga naturområden och parker kan behöva ges nytt innehåll och ny karaktär med hög kvalitet vad gäller utformning och innehåll. I Nacka bör det finnas en sammanhängande och variationsrik grönsstruktur, rik på upplevelser och med både orörd natur och moderna stadsparker.

TILLGÄNGLIGHET TILL GRÖNOMRÅDEN OCH STRÄNDER

Utmed Nackas kust finns många områden som är intressanta för friluftsliv. Att promenera, vandra och springa längs vattnet ger ofta en stark natur- och rekreationssupplevelse. Att grönområden och stränder ska vara tillgängliga för alla innebär exempelvis att vägen dit ska vara lätt att hitta, tydligt markerad och kunna nås med cykel och kollektivtrafik, inte bara med bil. På vissa sträckor ska det också gå att ta sig fram med barnvagn och rullstol. Det är en utmaning att öka allmänhetens tillgång till stränderna samtidigt som värden för växt- och djurlivet bevaras. Grönområden, parker och badplatser ska upplevas som trygga och välvårdade, risken finns annars att många inte vågar använda dem. Möjligheten att vistas i naturen ska även ges dem som saknar kunskap eller erfarenhet av den svenska naturen. Tydlig

Erstaviksbadet en sommardag.

information, markerade slingor, stigar och leder ger en känsla av ökad trygghet och kan få fler människor att våga röra sig i skog och mark. Grönytor eller stråk där allemansrätten inskränks av fysiska hinder och skyltar är i praktiken inte tillgängliga eftersom de upplevs som privata. För att undvika konflikter är det viktigt med tydliga gränser mellan privat och offentligt.

VATTENDIREKTIVET INNEBÄR EN STOR UTMANING

EU beslutade i oktober 2000 om ett ramdirektiv för vatten. Direktivet innebär ett nytt sätt att förvalta olika vattenresurser. Målet är att nå minst god status i alla vatten senast år 2015 och att inget vattens status ska försämrats. Vattendirektivet har sin grund i en insikt om att Europas invånare måste vårda sina vattenresurser bättre om inte framtida generationer ska få sänkt levnadsstandard. Utgångspunkten är att vatten är gränslöst, och att vi, om vi ska kunna försäkra oss om en god tillgång på bra vatten, måste samarbeta över administrativa gränser. I arbetet ska vattenresurserna betraktas både som ett naturvärde och som en social och ekonomisk resurs. Ett samordnat vattenförvaltningsarbete, där alla aktörer arbetar mot samma mål utifrån ett avrinningsområdesperspektiv, kallas integrerad vattenförvaltning. Vattenförvaltningen ska involvera alla som berörs av vattenfrågor såsom näringsliv, kommuner, markägare, intresseorganisationer med flera. Att uppnå god ekologisk och kemisk status i våra vatten är en mycket stor utmaning.

MÅL

Naturligt förekommande växt- och djurarter ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd.

Ökad medvetenhet om naturmiljöers biologiska, sociala, kulturella, hälsofrämjande och estetiska värden.

Rika möjligheter till friluftsliv som tar hänsyn till naturens förutsättningar.

En långsiktigt hållbar utveckling av båtlivet.

Tillgång och tillgänglighet till parker och bostadsnära natur ska vara god i alla kommuner.

God ekologisk och kemisk status på alla vatten till 2021.

Trygga den allmänna tillgången och förbättra tillgängligheten till strand- och vattenområden.

MÅNGFALD OCH TRYGGHET I LIVETS ALLA SKEDEN

Nacka ska vara en bra kommun att leva och bo i för alla åldrar och för alla grupper i samhället. En mångfald i utbudet av service och tjänster och en öppenhet i attityderna innebär möjligheter för individen att tillvarata sina livschanser oavsett kön eller bakgrund. Alla människor i samhället ska också känna trygghet i sin livssituation. Trygghet bygger på tillit till andra människor och samhället i stort, och det är viktigt att alla invånare i kommunen kan utvecklas och känna tillit och tillförsikt inför framtiden.

» *Människor behöver kunna mötas året om. I Nacka 2030 finns en unik badplats för alla i Nacka som fungerar året om och kan vara en träffpunkt som kan användas till utomhusbio och andra aktiviteter.»*

Ur rapporten Drömsamhället av Ungt inflytande

Nacka Seniorcenter Ektorp.

Folkhälsan i fokus

Folkhälsofrågan är grundläggande och berör de flesta av våra utmaningar och målområden. Behovet av natur och bra cykelvägar är ett par exempel på frågor som är viktiga för folkhälsan och som behandlas i andra avsnitt av översiktsplanen. Mångfald och trygghet i livets alla skeden handlar emellertid om människors livssituation från vaggan till gravstenen och här är en god folkhälsa avgörande. I det nationella folkhälsoarbetet är delaktighet och inflytande, ekonomiska och sociala förutsättningar, barns och ungas uppväxtvillkor samt fysisk aktivitet betydande målområden som också har relevans för Nackas översiktsplan. Generellt står sig Nacka väl i nationella jämförelser på folkhälsoområdet, men det finns stora skillnader mellan olika grupper och geografiska områden. Några viktiga utmaningar är att ge alla kommunmedborgare möjlighet till delaktighet i samhällsutvecklingen, att underlätta möjligheterna till fysisk aktivitet samt att öka integrationen mellan människor med olika kulturell bakgrund, olika ekonomiska förutsättningar och olika ålder.

Världens bästa skola och förskola

Nacka har höga ambitioner med utbildningen. Det pågår en ständig kvalitetsutveckling i syfte att skapa Världens bästa förskola och skola. Den utbildningspolitiska strategin betonar kunskap, arbetsro och valfrihet. Alla har rätt till stimulerande lärande, inflytande och trygg arbetsmiljö. Samarbete sker med flera andra kommuner i länet kring till exempel utvärdering samt forskning och utveckling för ökad måluppfyllelse. Nacka har också ett nära samarbete med flera lärosäten i regionen och bidrar på olika sätt aktivt till att säkra utbildning med hög kvalitet i hela regionen. För att tillförsäkra alla barn förskola och skola i sitt närområde analyseras kontinuerligt behovet av förskole- och skolplatser i kommunen. I den analysen är även valfriheten en viktig del. Det innebär att det i kommunen ska finnas en mångfald av pedagogiska inriktningar och olika aktörer. Den viktigaste frågan för den fysiska planeringen är att tillförsäkra utbildningsverksamheten tillräckligt med mark för framtida behov. Det är också väsentligt att skapa möjligheter för en bra utemiljö vid såväl förskolor som skolor.

Stöd till grupper med särskilda behov

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Kommunens vision är att Nacka ska fortsätta vara en bra kommun att bo i för äldre, för de som har en funktionsnedsättning och för de som har särskilda behov. Det kräver samordnad planering och fokus på hållbar utveckling, både mänskligt och miljömässigt. Det är viktigt att försäkra sig om ett tillräckligt utbud av bostäder för äldre, gruppboenden för personer med funktionsnedsättning samt boende för personer med särskilda behov. Det sker genom analys av befolkningsprognosen och inventering av de olika målgruppernas behov. Inom samtliga områden ska individen erbjudas en mångfald av privata och offentliga anordnare.

Tillgång till ett rikt och varierat utbud av idrotts- och fritidsaktiviteter

I Nacka finns god tillgång till träningsanläggningar för idrott och fritid runt om i kommunen, men få anläggningar har tävlingsstandard. Befolkningsökningen och det stora idrottsintresset skapar behov av till exempel flera nya fotbollsplaner, ytterligare sporthallar och en ny simhall. Det är en stor utmaning att tillgodose dessa utökade behov, samtidigt som ett stort antal befintliga anläggningar behöver renoveras eller omlokaliseras. Detta för att kunna upprätthålla fritids- och idrottsaktiviteter som är en viktig del av den sociala service som efterfrågas av de unga kommuninvånarna och deras familjer.

Nacka kommuns mål är att fortsätta arbetet med att planera för och anlägga ändamålsenliga fritidsanläggningar. För att utveckla fritids- och idrottsverksamheten behövs platser, anläggningar och lokaler av olika slag som erbjuder ett brett och varierat utbud av möjligheter till idrott, rekreation, kreativt skapande, möten och socialt umgänge på fritiden. Några viktiga utmaningar är hur befintliga anläggningar och idrottsplatser kan vidareutvecklas, effektiviseras samt förbättras och integreras i takt med att kommunen växer och får en mer stadslik eller tätortspräglad karaktär. Det

Fotboll är en stor idrott för alla åldrar.

är viktigt att unga kommunmedborgare upplever att fritidsutbudet är lättillgängligt. Några viktiga faktorer som påverkar upplevelsen av detta är avstånd mellan fritidsanläggningar och hemmet, skolan samt välutvecklade allmänna kommunikationer. Andra faktorer som påverkar upplevelsen är möjlighet till inflytande och mångfald. Dessa två ledord beskriver ambitionen där medborgarna, främst unga och föreningslivet, ska ges möjlighet att påverka utbudet av fritidsaktiviteter. Mångfald innebär att alla nackabor ska uppleva att det finns ett brett och varierat utbud av fritidsaktiviteter eftersom det främjar människors hälsa och välbefinnande.

Tillgång till mångsidig kulturverksamhet av hög kvalitet

Nacka ska bidra till att utveckla det lokala konst- och kulturutbudet, samt till möjligheterna för medborgarna att själva skapa och delta i kulturverksamhet. Kommunen ska aktivt verka för regional utveckling inom kulturområdet, till exempel genom samarbete med andra kommuner. Nackaborna ska ha tillgång till konst och kultur både som en frivillig aktivitet på fritiden, och som en integrerad del i utbildning och pedagogisk verksamhet.

Möjligheter att delta i och själv utöva konst- och kulturverksamhet är positivt för människors hälsa och lärande samt känsla av välbefinnande och inflytande. Därmed bidrar kulturen till att viktiga delar av de nationella folkhälsomålen uppnås. Inte minst för barn- och ungdomar, liksom för nyinflyttade svenskar,

är det viktigt med mötesplatser för utbyte, kontakter och skapande på egna villkor. Det ger förutsättningar för positiva uppväxtvillkor, integration och ett livslångt lärande. Nackas tillväxt innebär ett fortsatt behov av ändamålsenliga lokaler för kultur- och biblioteksverksamhet samt kulturella mötesplatser så att en mångfald av kulturaktörer kan bedriva verksamhet i hela kommunen.

Ett tryggt och säkert Nacka

En väsentlig grund för välbefinnande är att människor upplever att miljön är trygg och säker att vistas i. En miljö som är befolkad dygnet runt, som är lätt att orientera sig i och som saknar uppenbara faror upplevs som trygg av de flesta människor, men behoven varierar mellan olika grupper. Kvinnor och äldre upplever generellt större otrygghet i offentliga miljöer än män och unga. Såväl barn som äldre har ofta begränsade rörelsemöjligheter. De är mer beroende av trygghet och närmiljön, och trafiksäkerheten är ofta av större betydelse. Olika typer av funktionsnedsättningar medför också speciella behov vad gäller säkerhet som måste beaktas i alla faser av samhällsbyggandet. Genom att på olika sätt arbeta brottsförebyggande kan vi öka den faktiska och upplevda tryggheten. Genom fysiska åtgärder kan vi arbeta skadeförebyggande och förbättra säkerheten i den offentliga miljön, vilket minskar olycksrisken och ökar den upplevda tryggheten. Vi får inte heller glömma att en stor del av olyckstillbudet, särskilt för äldre, sker i hemmen. Här kan kommunen göra en insats genom bra information.

MÅL

Nacka ska ha Världens bästa skola och förskola.

Nacka ska vara en bra kommun att leva i för alla grupper i samhället.

Utvecklingen i samhället ska främja en god folkhälsa.

Medborgarna ska ha tillgång till ett bra och varierat utbud av idrotts- och fritidsanläggningar.

Medborgarna ska ha tillgång till mångsidig kulturverksamhet av hög kvalitet.

Alla ska vara trygga och säkra i Nacka.

STARKT NÄRINGS LIV, BRA HANDELSUTBUD OCH GOTT OM MÖTESPLATSER I HELA NACKA

Ett hållbart samhälle förutsätter en blandning av bostäder, arbetsplatser och handel samt ett varierat utbud av kultur och fritidsaktiviteter. Det är också viktigt att denna blandning finns i alla kommundelar, även om graden av utbud kommer att variera. En översiktsplan kan aldrig skapa detta blandade utbud, men vi kan genom klok planering erbjuda de rätta förutsättningarna.

Bibehållen självförsörjningsgrad

Nacka har idag en självförsörjningsgrad på 0,65, det vill säga antalet arbetande inom kommunens gränser är 65 procent av antalet yrkesverksamma invånare. Nacka är en attraktiv kommun för bostadsbyggande och antalet invånare förväntas öka kraftigt de närmaste 20 åren. Det finns därför risk för att självförsörjningsgraden minskar och att Nacka successivt utvecklas till en kommun med i huvudsak bostäder, en så kallad sovstad. En sådan utveckling minskar mångfalden i samhället och betyder att färre nackabor kan få arbete på hemorten. Det leder i sin tur till ett ökat transportbehov och förmodligen till ett större bilanvändande. För att förhindra en sådan utveckling måste det befintliga näringslivet ges möjlighet att utvecklas, samtidigt som Nacka är attraktivt för nya företagsetableringar.

Utvecklingsmöjligheter för det befintliga näringslivet

Det är nödvändigt att vi ger befintliga företag möjlighet att fortleva och expandera i Nacka. I översiktsplaneringen är det därför viktigt att möjliggöra flexibilitet för framtiden. Detta kan för många företag underlätta möjligheten att utvecklas på den plats de är etablerade. För vissa verksamheter kan en befintlig lokalisering däremot vara olämplig på sikt och kommunen måste då vara tydlig med den framtida inriktningen för ett område. I dessa fall gäller det att utreda alternativa lägen och ha en sådan planberedskap att vi kan behålla företag som betraktas som störande, men som ändå är nödvändiga för kommunens utveckling. En tydlighet i den långsiktiga inriktningen skapar också en tryggare spelplan för alla aktörer på marknaden.

» Nackas hjärta – recept på koncept

Tanken med Nackas hjärta är att den ur ett ekonomiskt perspektiv ska fungera som en marknadsplats för second hand- och byteshandel. En stor, centralt belägen plats som ska vara öppen för alla som tillhör och tillför i Nacka och i världen.”

Ur rapporten Drömsamhället av Ungt inflytande

Attrahera nya företag

Om antalet sysselsatta ska kunna öka i samma takt som invånarna krävs också ett stort antal nyetablerade företag i kommunen. Det innebär att Nacka måste vara minst lika attraktiv som andra delar av regionen för att konkurrera om företagsetableringar. En utveckling av transportinfrastrukturen är då av största betydelse och såväl persontransporterna som varutransporterna måste vara snabba och effektiva. Tjänstesektorn är helt dominerande i Storstockholmsregionen och nya företags-etableringar kan till stor del rymmas inom en blandad stadsbebyggelse. Dessa verksamheter är inte störande för kringliggande bostäder men ställer ofta speciella krav på till exempel varuleveranser och parkering. Även om kontor och handel kommer att vara de dominerande arbetsplatserna i Nacka, så behövs också större platser lämpliga för bullriga eller på annat sätt störande verksamheter.

Kontor och butiker i Nacka strand.

Detaljhandel i Orminge centrum.

En handelsutveckling som gynnar alla

De stora handelsområden som finns på Sicklaön är viktiga för att ge kommuninvånarna den valfrihet som ett stort och varierat utbud innebär. Med ett tillskott av bostäder i omgivningen kan dessa handelsområden också bli naturligt integrerade delar i en väl utvecklad stadsstruktur. Det är emellertid lika viktigt att det finns ett lokalt utbud av varor och tjänster i alla kommuner. Det lokala handelsutbudet är särskilt viktigt för de grupper i samhället som saknar tillgång till bil. För att en lokal ekonomi ska fungera måste verksamheterna rikta sig mot befolkningen i området och de presumtiva kunderna måste tycka att det är naturligt att handla lokalt. Detta påverkas av utbudets kvalitet, av kommunikationsmönstret och av hur trygga och säkra de lokala miljöerna är.

Fler attraktiva mötesplatser som stärker sammanhållningen

För att utveckla den sociala sammanhållningen är det viktigt att skapa utbyte och kontakt mellan olika grupper av människor. I det attraktiva samhället har mötesplatsen därför stor betydelse. Mötesplatserna kan rikta sig till enskilda individer och göra det lättare för dem att utnyttja sina möjligheter i arbetslivet, samhällslivet och på fritiden, men de kan också vara offentliga och rikta sig till alla i samhället. Fler mötesplatser ger människor med olika bakgrund möjlighet att mötas på ett naturligt sätt och bidrar därmed till att öka den sociala integrationen. Mötesplatser kan vara mer eller mindre exkluderande eller överbryggande. Kommunen behöver därför

medverka till att arbetsplatser, utbildningar, föreningsliv, idrott, kultur och nöjesliv blir så öppna och överbryggande som möjligt. Mötesplatser på internet och i det offentliga rummet ses ofta som de mest öppna och överbryggande, och det är också här de flesta oplane-
rade möten sker. Mötesplatser i det offentliga rummet behöver utvecklas för att bli mer tillgängliga för alla grupper. Det krävs också mötesplatser av olika karaktär, både för långvariga kontakter i grannskapet och i arbetslivet. Även ytliga kontakter och möten mellan människor bidrar till att utveckla tilliten och acceptansen för det som är annorlunda.

MÅL

Bibehållen självförsörjningsgraden när befolkningen ökar.

Ett bra handelsutbud i alla kommunelar.

Ett brett utbud av fritidsaktiviteter av god kvalitet i hela kommunen.

En väl utbyggd infrastruktur för konst och kultur i hela kommunen.

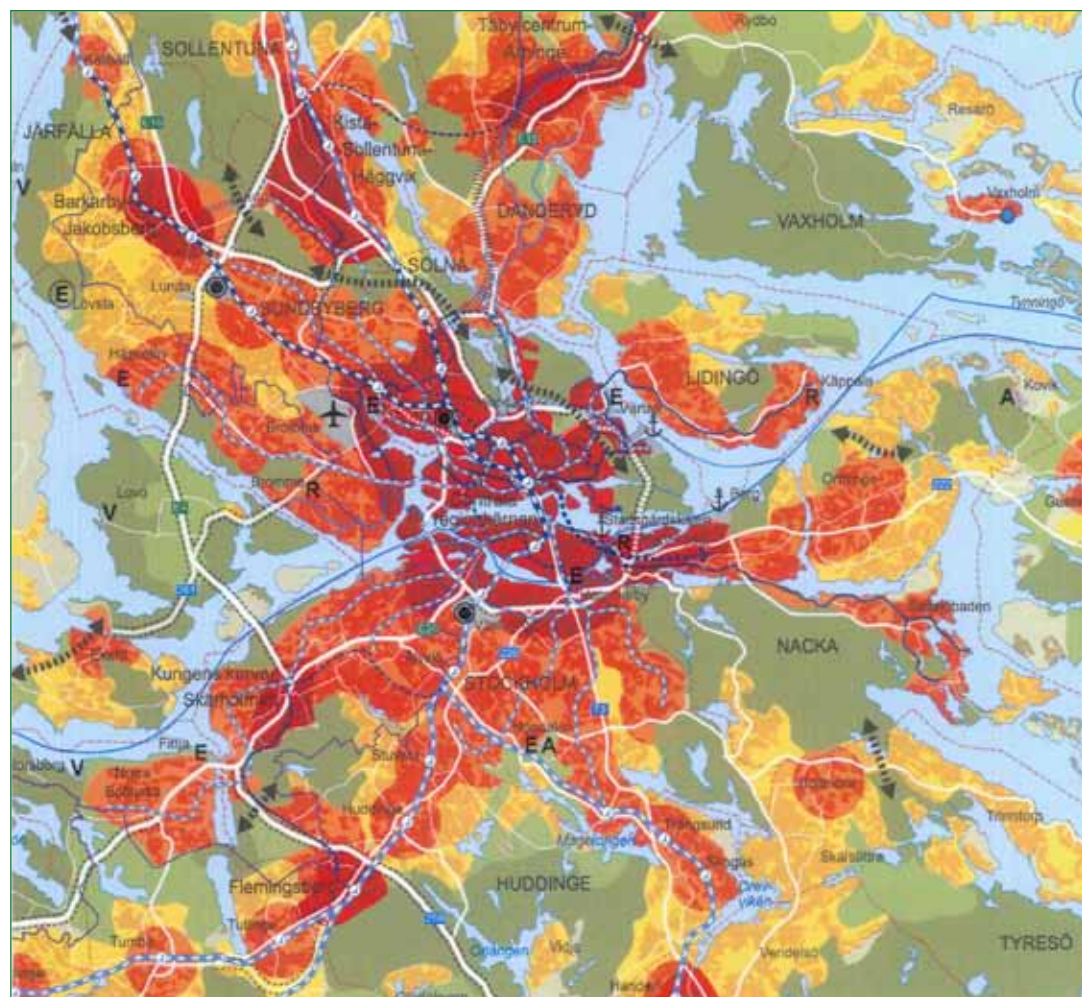
Ett ökat antal platser för spontana möten.

Uteservering vid Moranviken, Saltsjöbaden.

ETT REGIONALT TÄNKANDE I PLANERINGEN

Landstingsfullmäktige antog i maj 2010 en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF 2010). Utvecklingsplanen bygger på visionen att Stockholmsregionen ska vara den mest attraktiva storstadsregionen i Europa. Regionen ska vara bra att bo och leva i, och den ska vara lockande att besöka och investera i. Här ska finnas gynnsamma förutsättningar för olika slags verksamheter. Västra Sicklaön är enligt RUF 2010 en del av den centrala regionkärnan. Genom att vara en del av en attraktiv storstadsregion har Nacka stora möjligheter till en positiv utveckling, men det ställer även krav på att Nacka tar sitt ansvar och aktivt bidrar till regionens utveckling.

Plankarta till RUF 2010.

Trafikinfrastrukturen måste lösas regionalt

De generella förutsättningarna för att skapa välbefinnande ökar med bättre förbindelser. En ökad rörlighet är bra för både individer och arbetsgivare. I en region med hög rörlighet finns det fler arbets- och utbildningstillfällena för individen, och fler kvalificerade potentiella arbetstagare för arbetsgivarna. Det finns fler möjligheter till konsumtion och fritidsaktiviteter för individerna, samtidigt som kundunderlaget ökar för företagen. Ostsektorn har en komplicerad trattform som innebär att alla transporter oavsett trafikslag måste passera ett mycket smalt område på västra Sicklaön.

I Stockholmsförhandlingarna 2007 lades grunden till de kommande decenniernas infrastruktursatsningar i regionen. För Nackas del innebär det att planering påbörjats för en modernisering av Saltsjöbanan och för en ny bro över Skurusundet. Två investeringar av vital betydelse för Nackas utveckling, tunnelbana och östlig förbindelse, är i den statliga infrastrukturplanen placerade efter 2020. För Nackas del är det avgörande att dessa investeringar blir verklighet, så fort som möjligt. Alla kapacitetsförstärkningar över Saltsjö-Mälarsnittet främjar också ekonomisk utveckling och livschanser i hela regionen. Kollektivtrafik på vatten är också en fråga som måste utvecklas regionalt.

Nacka kan fortsätta bidra till bostadsförsörjningen

För att förverkliga visionen i RUFSS gäller det att stärka regionens kapacitet och attraktionskraft i konkurrens med andra regioner. Nackas västra del utgör tillsammans med intilliggande områden i Stockholm ett utvecklingsområde av regional betydelse. I den regionala utvecklingsplanen utgör också västra Sicklaön en del av den så kallade centrala regionkärnan. Tanken är att detta område kommer att utvecklas samtidigt som storstaden, som en del av den regionala kärnan, och med en tydlig integration med kärnans södra del. Nacka har under flera år tagit ett stort ansvar för att bidra till regionens bostadsförsörjning, och den pågående planeringen av västra Sicklaön syftar bland annat till att göra bebyggelsestrukturen tätare och mer variationsrik. Den successiva förtätning som pågår kan göra västra Sicklaön till en självklar del av den centrala regionkärnan. De nuvarande bristerna i kollektivtrafiksystemen är dock ett hinder i utvecklingen och en förstärkning av trafikinfrastrukturen är nödvändig för det önskvärda bostadsbyggandet.

Nacka kan bidra till utbildning med hög kvalitet

I Nacka pågår en ständig kvalitetsutveckling i förskola och skola i syfte att skapa världens bästa skola. Vi samarbetar med flera andra kommuner i länet kring till exempel utvärdering samt forskning och utveckling för ökad målpuppfyllelse. Nacka har också ett nära samarbete med flera lärosäten i regionen, till exempel Stockholms universitet, Mälardalens högskola och Södertörns högskola. Vi vill på olika sätt aktivt bidra till att säkra utbildning med hög kvalitet i hela regionen. Mälardalens högskola har etablerat sig i Sickla och diskussion pågår om en eventuell utbyggnad, för att göra det möjligt för studerande i Stockholmsområdet att studera vid Mälardalens högskola utan att resa till Västerås eller Eskilstuna, och för att tillföra regionen ytterligare högskoleplatser. Nacka kommun och högskolan, till exempel Mälardalens Högskola och Södertörns Högskola, samarbetar aktivt i att skapa nya attraktiva museiverksamheter med tydlig forskningsanknytning. Vidare arbetar kommunen tillsammans med Mälardalens högskola och KTH i syfte att stärka det lokala näringslivets behov av generell kompetensutveckling och specifik forskningsanknuten teknikutveckling.

Nacka har betydelse för den regionala grön- och blåstrukturen

Regionalt delas grönstrukturen in i tio gröna kilar, naturområden mellan bebyggda områden, som tillsammans bildar en stjärnformad struktur längs spår- och vägsystemen. Två av dessa kilar, Nacka-Värmdökilen och Tyrestakilen, ligger delvis i Nacka kommun. Ett tiotal naturreservat finns inom grönkilstrukturerna i Nacka. Kilarna möjliggör en variationsrik och artrik naturmiljö i Nacka som helhet, och därmed mer variationsrika och upplevelserika rekreativmiljöer. Nacka kommun har tagit fram ett grönstrukturprogram, som bland annat innehåller omfattande inventeringar av

både biologiska värden och rekreativvärden, samt utvecklingsförslag för grönstrukturen. Det program för Nackas kust som tagits fram ska ligga till grund för en långsiktigt hållbar utveckling i kustområdet med balans mellan ekologiska, sociala, kulturella och ekonomiska intressen. Programmen ger underlag för en planering som kan komma hela regionen till godo. Nacka har tack vare sitt läge möjlighet att utvecklas till en marin resurs för regionen. En utveckling av den reguljära båttrafiken skulle kunna skapa en bättre tillgänglighet till Nackas kuster och grönområden. Frågor som berör miljö, friluftsliv, båtliv och turism är viktiga regionala och mel-lankommunala frågor.

MÅL

Regional infrastruktur ska vara utbyggd så att Nacka kan fortsätta att starkt bidra till Stockholmsregionens bostadsförsörjning, utbildning och arbetsmarknad.

Ökat regionalt samarbete inom teknisk försörjning och andra delar av samhällsbyggandet.

STADSBYGGNADSSTRATEGIER

I föregående kapitel tog vi upp utmaningar och målområden. Detta kapitel beskriver följande strategier som möter utmaningarna och ger oss möjlighet att uppnå ett stort antal av målen:

- ✓ Skapa en tät och blandad stad på västra Sicklaön
- ✓ Kompletta transportsystem med tunnelbana till Nacka
- ✓ Utveckla Nackas lokala centra och deras omgivning
- ✓ Planera, förvalta och utveckla den gröna och blå strukturen

Strategierna beskriver inriktningen för stadsbyggandet, men även andra medel behövs för att alla mål i översiktsplanen ska uppfyllas. Generella riktlinjer ska därför användas som ett medel för att uppnå en långsiktigt hållbar utveckling.

» År 2010 är miljövänlighet ett val man gör som innefattar uppoffringar och svårigheter. År 2030 kommer miljövänlighet i sig inte att vara ett val. År 2030 är det ett miljövänligt val att bo i Nacka, tack vare att översiktsplanen 2010 möjliggör det.”

Ur rapporten Drömsamhället av Ungt inflytande

SKAPA EN TÄTARE OCH MER BLANDAD STAD PÅ VÄSTRA SICKLAÖN

Nacka är med sina 90 000 invånare en av regionens folkrikaste kommuner. Däremot finns ingen riktig kärna med den blandning av funktioner och det urbana liv som kännetecknar en stad.

Den täta staden erbjuder lösningar på flera av de utmaningar Nacka står inför. I den täta staden finns goda förutsättningar för "Ett effektivt och klimatanpassat transportsystem", då tät bebyggelse skapar förutsättningar för god kollektivtrafik och för att fler resor sker till fots eller med cykel. Där finns även möjlighet att skapa "En attraktiv och hållbar byggd miljö" med resurssnålt byggande och en blandning av funktioner. Genom att förtäta redan bebyggd miljö kan vi "Värna natur och vatten för rekreation och biologisk mångfald" trots ökad befolkning. Det förutsätter dock att små grönområden som innehåller natur- och rekreativvärden inte byggs bort. En förtätning på Sicklaön stämmer dessutom överens med regionplanens redovisning av västra Sicklaön som en del av den centrala regionkärnan, det vill säga "Ett regionalt tänkande i planeringen".

Rumsliga kvaliteter i en tät och blandad stad

Det är viktigt att stadens form och liv samverkar, så att staden får karaktär och identitet. En tät och blandad stad bör ha en övergripande gestaltning där det är lätt att hitta samtidigt som de enskilda stadsdelarna, kvarteren och byggnaderna har en egen utformning inom den övergripande ramen. I en tät stad är det nära till såväl service, arbete och medmänniskor som grönområden och rekreation. Det är också lätt att ta sig runt till fots. Bebyggelsen och parkerna är utformade med en omsorg som ger området karaktär. Vägar och gator har en gestaltning som håller ihop stadsdelen istället för att splittra den. En blandad stad innehåller en blandning av bostäder, arbetsplatser och service samt attraktiva mötesplatser. Det bör finnas ett utbud av olika bebyggelsetyper och upplåtelseformer. I den trygga och säkra staden vistas människor dygnets alla timmar genom att butiker, matställen, kontor, bostäder, skolor och förskolor samt kultur och fritidsaktiviteter är integrerade så långt det är möjligt. Gående, cyklister och bilister separeras inte i onödan från varandra.

Flexibilitet i markanvändningen

I en blandad stadsbebyggelse är det bra om strukturen är så generell som möjligt för att passa olika behov över tiden. Tänkbara funktioner i den stadsmiljö som eftersträvas är bostäder, handel, kontor, skolor, sportanläggningar och andra verksamheter som inte är störande. För att markanvändningen ska vara flexibel behöver huvudgator och andra trafikplaneringar klara krav som ställs på olika typer av anläggningar. Handel genererar till exempel både leveranstrafik med lastbil och mer personbilstrafik. Till sportanläggningar, förskolor och skolor blir det ofta mycket trafik vissa tider på dygnet. Gatusektioner och parkeringsmöjligheter bör därför utformas så att de enkelt kan anpassas till olika trafikbehov.

För att öka flexibiliteten är det även viktigt att minska barriärer i form av befintlig topografi och infrastruktur.

Nya förutsättningar i en tät stad

Strategin innebär att en stor del av Nackas kommande bebyggelseutveckling sker på västra Sicklaön, som kan få cirka 25 000 nya invånare fram till år 2030. För att uppnå målet om bibehållen självförsörjningsgrad bör antalet arbetsplatser öka minst lika mycket. Denna utveckling är fullt möjlig i våra exploateringsområden, men bygger på att näringslivet tycker att Nacka är tillräckligt intressant. För att västra Sicklaön ska uppnå tillräcklig attraktivitet är åtgärderna i strategin ”Komplett transportsystem med tunnelbana till Nacka” mycket viktiga. Den tänkta befolkningsutvecklingen ställer stora krav på service i form av förskolor, skolor, omsorg, idrott och rekreation, men sätter också begränsningar som tvingar oss att tänka i nya banor och erbjuda lösningar med hög kvalitet på liten yta.

I den täta staden blir det också tydligt att vad som är offentliga, halvprivata och privata miljöer.

» År 2030 räknas Nacka inte längre som en kommun utanför Stockholm, istället kommer Nacka att betraktas som en del av staden, en stadsdel. Vi kallar denna nya unika stadsdel Nackamalm.”

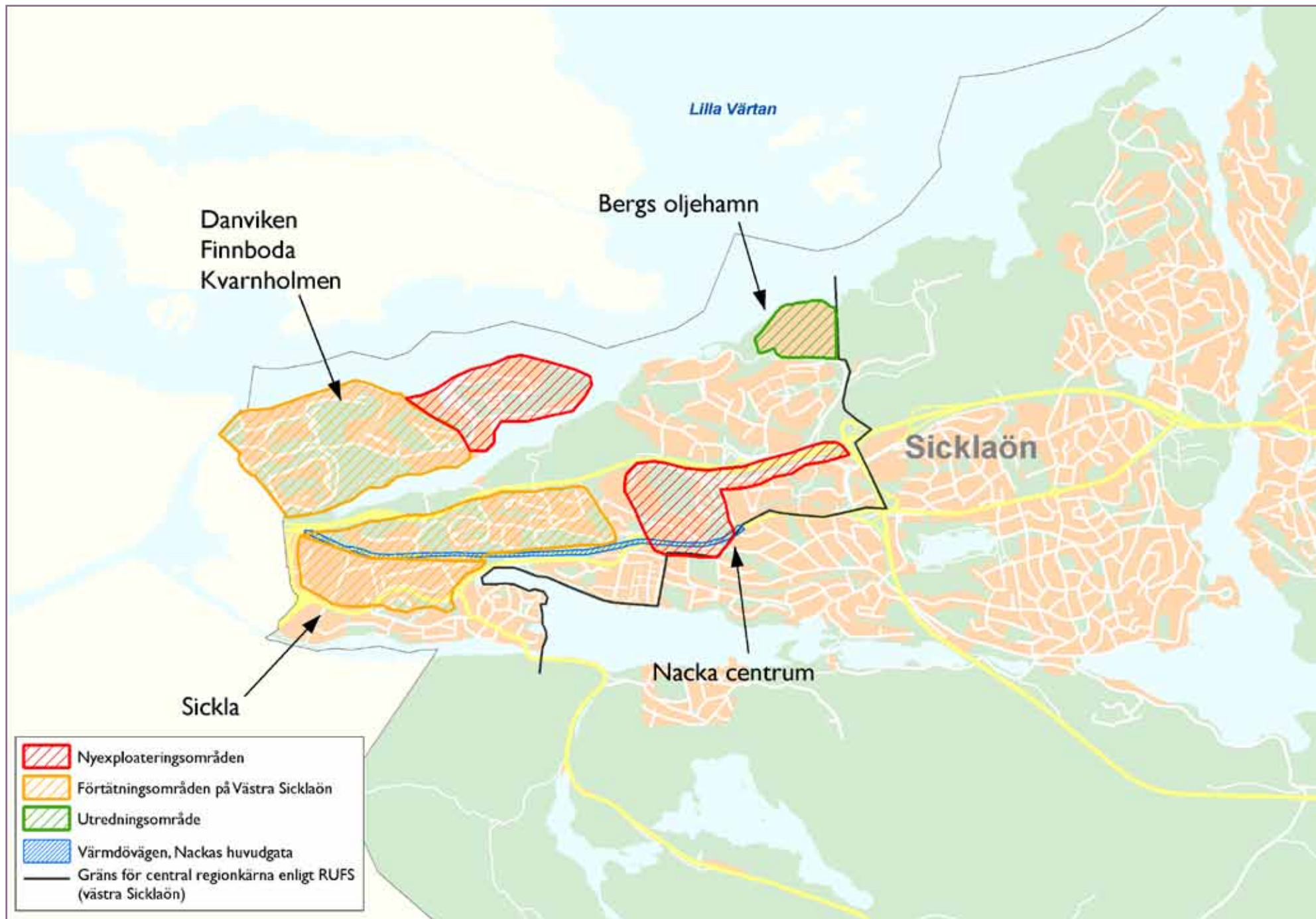
Ur rapporten Drömsamhället av Ungt inflytande

Åtgärder för att genomföra strategin

- Kvarnholmens utbyggnad pågår enligt antaget program. Målet är att skapa en stadsdel som tillfredställer stadsmänniskans krav på variationsrik miljö och boendekvalitet, samt tjänstesektorns krav på en representativ och inspirerande miljö.
- Fördjupad översiktsplan för centrala Nacka är under utarbetande. Det kommer att bli det mest omfattande stadsbyggnadsprojektet på Sicklaön. Målet är att skapa en långsiktigt hållbar stadsdel som blir centrum för östra Stockholmsregionen. Utbyggnaden förutsätter tunnelbana till Nacka centrum.
- Värmdövägen är Nackas huvudgata. För att utveckla Värmdövägen till en attraktiv och funktionell stadsgata bör denna studeras i hela sin längd vad gäller kompletteringsbebyggelse och utformning av gaturummet för alla trafikslag.
- Stadsbyggnadsidéen ”Entré Sickla” med tankar om stråk och mötesplatser utvecklas och tillförs ytterligare planeringsaspekter. Eventuellt utarbetas en fördjupad översiktsplan för området.
- Nya vägförbindelser för bättre trafikfördelning på västra Sicklaön.
- Den framtida användningen av Bergs oljehamn kommer att utredas. Utredningen kommer att belysa konsekvenserna av en avveckling av oljehamnen samt möjligheten att bebygga området med bostäder.
- Kommunen ska verka för att Västra Sicklaön blir attraktiv för befintliga företag och nya arbetsplats-etableringar.

Dieselverkstaden, kulturhus i Sickla.

KOMPLETT TRANSPORTSYSTEM MED TUNNELBANA TILL NACKA

Enligt befolkningsprognosen beräknas Nacka ha cirka 113 000 invånare år 2020. Trafikprognosen pekar på närmare 90 000 fordon per dygn på Värmdöleden på västra Sicklaön redan 2015 och SL räknar med en resandeökning på 45 procent från ostsektorn till 2030. Om vi ska uppnå "Ett effektivt och klimatanpassat transportsystem" måste vi hitta en lösning som innebär en kraftig ökning av kollektivtrafikkapaciteten, samtidigt som vi fortsätter att utveckla andra trafikslag på ett hållbart sätt. Transportsystemet måste också utformas så att det är tillgängligt och enkelt att använda för alla. En parkeringstrategi tas fram parallellt med översiktsplanen.

Tunnelbana stommen i en modern kollektivtrafiklösning

Utredningar av kommande resmängder och prognoser över resbehov visar att Nacka behöver tunnelbana, utbyggt kapacitetsstarkt bussystem med både direkt- och lokalbussar samt en moderniserad Saltsjöbana, för att möta den planerade utvecklingen. Om översiktsplanens andra strategier ska vara genomförbara krävs en utbyggnad av tunnelbanan. Det gäller särskilt förtätningen av Sicklaön och utvecklingen av Orminge centrum. Det enda rimliga alternativet för tunnelbana till Nacka är en förlängning av blå linjen från Kungsträdgården till Nacka. En utredning om tunnelbanans sträckning har inletts och det är idag för tidigt att markera lägen för stationer i översiktsplanen. För en bra kollektivtrafikförsörjning krävs också depåer för både tunnelbana och bussar.

Nödvändig utveckling av övrig kollektivtrafik samt gång- och cykelstråk

Förutom tunnelbana och en moderniserad Saltsjöbana behövs också en väl utbyggd busstrafik med bra turtäthet i stora delar av kommunen. Det är grundläggande att transportsystemet binder ihop olika kommundelar och olika funktioner, samt underlättar byten mellan olika färdstätt. Bland annat behövs busslinjer till tunnelbanestationerna. Utbyggnadsplanerna i Älta kräver en särskild satsning på busstrafiken i denna kommun. Kollektivtrafik på sjön är ett bra komplement till övrig kollektivtrafik och bör utvecklas. Under hösten 2010 pågick ett pilotprojekt med båtpendling som gjorde det möjligt att resa med båt mellan flera bryggor i Nacka till bland annat Lidingö och Nybroviken.

För att kollektivtrafiksystemen ska fungera behövs också bra placerade och tillräckligt stora infartsparkeringar. Parkeringarna är särskilt viktiga för områden

med gles småhusbebyggelse och mindre god kollektivtrafikförsörjning. Bra och trygga gång- och cykelförbindelser inom och mellan olika områden är viktiga för att minska bilberoendet och för att förbättra folkhälsan. Behovet av att snabbt ta sig fram till fots eller med cykel längs attraktiva stråk ökar med en tunnelbanelösning eftersom stationerna ligger glesare än busshållplatser. Gång- och cykelvägnätet behöver kompletteras på många ställen. Huvudcykelstråken har bitvis varierande standard och stråket mellan Sicklaön /Saltsjö Duvnäs och Saltsjöbaden har mycket dålig standard. Det behövs ett trafiksäkert cykelstråk som binder ihop kommundelarna. Det är också viktigt att stationer, busshållplatser samt gång- och cykelvägar utformas så att människor känner sig trygga och säkra. I olika sammanhang under årens lopp har idén att binda samman Södra Boo med Skogsö och Fisksätra kommit upp. Denna möjlighet behöver studeras ytterligare.

» Ett effektivt transportsystem kopplar samman Nackas alla större mötesplatser. Dessa mötesplatser är estetiskt planerade och utformade med mycket fokus på hälsa och kultur.»

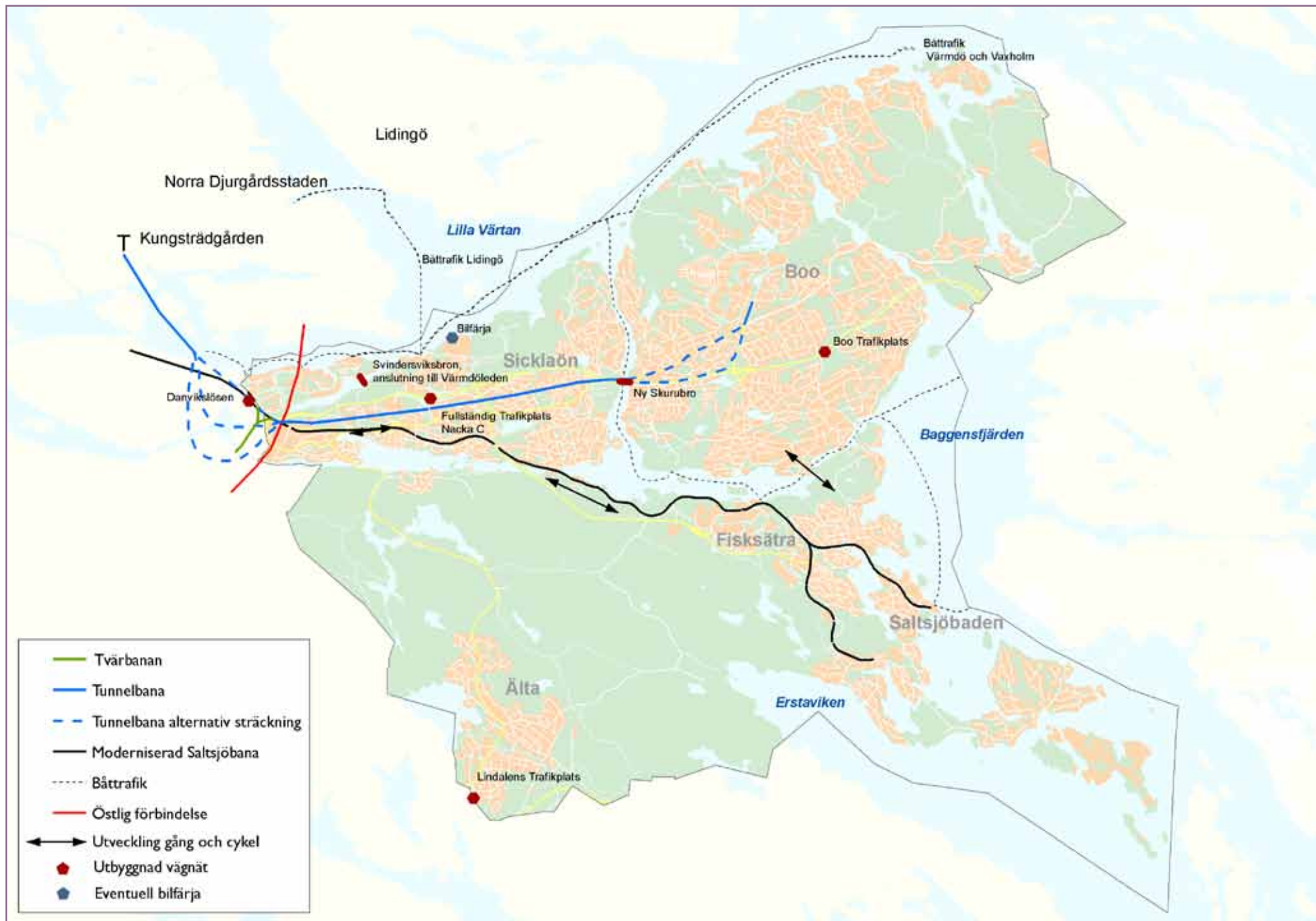
Ur rapporten Drömsamhället av Ungt inflytande

Det behövs förbättringar i vägtrafiksystemen

En utbyggnad av kollektivtrafiken är det viktigaste medlet för att uppnå ett effektivt och klimatanpassat transportsystem, men investeringar i vägtrafiken är också nödvändiga. Vägnetet måste utvecklas för att det ska vara en hållbar lösning utifrån dagens behov, och tillräcklig parkering måste planeras in i nybyggnadsområden för att bilen ska kunna lämnas hemma. Förbättringarna ska syfta till att förhindra trafikinfarkter och till att trafiken löper smidigare. Då kan också köbildningen och de luftföroreningar den medför minskas. En ny Skurubro är nödvändig för befolkningsutvecklingen i Nacka och Värmdö. Svindersviksbron behövs för exploateringen på Kvarnholmen. Östlig förbindelse är betydelsefull för näringslivet och för Nackas kontakt med Stockholmsregionens norra delar. Flera ny- eller ombyggda trafikplatser behövs också.

Åtgärder för att genomföra strategin

- Kommunen verkar för att planerade projekt som Saltsjöbanans modernisering, ny Skurubro, Kvarnholmsförbindelsen inklusive Trafikplats Kvarnholmen och Danvikslösen och realiserar så fort som möjligt.
- En förstudie inleds för utbyggnad av tunnelbana till Nacka.
- Kollektivtrafik på vatten permanentas och utökas.
- Busskörfälten kompletteras så de blir sammanhängande.
- Områden för kollektivtrafikdepåer utreds.
- Fullständig trafikplats på Värmdöleden vid Nacka Centrum utreds och byggs.
- Ny trafikplats vid Boovägen planeras och byggs.
- För Östlig förbindelse finns gällande detaljplaner mellan Södra länken och Kvarnholmsvägen, inklusive anslutningsramper till Värmdöleden. Fortsatt utredning och planläggning behövs.
- En cykelplan tas fram.
- Lägen för infartsparkeringar inventeras och reserveras.
- Bilfärja mellan Bergs oljehamn och Frihamnen utreds vidare.
- Kommunen verkar för det finns tillgång på klimatanpassade bränslen i Nacka.

UTVECKLA LOKALA CENTRA OCH DERAS OMGIVNING

I Nacka finns ett antal lokala centra. En utveckling av dessa och deras omgivning är särskilt viktig för att uppnå målet om "Ett starkt näringsliv, bra handelsutbud och gott om mötesplatser i hela Nacka". Det lokala perspektivet är också väsentligt för att skapa "Mångfald och trygghet i livets alla skeden". Lokala centra är lätta att försörja med kollektivtrafik och en förtätning kan bidra till ett hållbart stadsbyggnade ur flera aspekter.

» Nacka kommer år 2030 förutom Nackas hjärta ha flera lokala centrum, vilka fundamentalt kommer att skilja sig från de som finns idag. Vi vill sätta en egen identitet på varje centrum.»

Ur rapporten *Drömsamhället av Ungt inflyttande*

Det behövs olika typer av lokala centra

I Nacka finns flera olika typer av lokala centra. Vissa centrumbildningar har hela kommundelar som upptagningsområden, vilket ger möjlighet till ett relativt omfattande utbud. Mindre centra har ett mer begränsat utbud men är samtidigt viktiga för den lokala servicen. Längs Saltsjöbanans stationer och vid viktigare busshållplatser kan det finnas service i form av kiosker eller liknande. Alla dessa typer av knutpunkter är viktiga i ett hållbart Nacka, då de också är mötesplatser och bidrar till mångfalden i samhället. Översiktsplanen bör därför ge möjlighet till utveckling för alla typer av lokala centra och den omgivning som är nödvändig för att de ska fungera. För att utvecklingen ska bli framgångsrik måste de som bor och verkar i området hela tiden vara delaktiga.

En lokal ekonomi nödvändig

För ett mer varierat näringsliv är det avgörande att det skapas en lokal ekonomi. Några faktorer för att en lokal ekonomi ska fungera är att verksamheterna riktar sig till befolkningen i området. Verksamheterna ska ha sina kunder i området och drivas av ägarna själva. Det är viktigt att ge goda förutsättningar för företag som ingår i de kreativa och kulturella näringarna. Nacka kommun använder Tillväxtverkets definition av kulturella och kreativa näringar vilken innefattar företag verksamma inom arkitektur, design, film, foto, konst, litteratur, media, mode, musik, måltid, scenkonst, turism, besöksnäring samt upplevelsebaserat lärande. Kommunen ska skapa förutsättningar för att de kreativa näringarna och det övriga näringslivet ska kunna utvecklas och berika varandra. En väl utbyggd infrastruktur för konst och kultur, med goda förutsättningar för konstnärer,

kulturaktörer, föreningsliv, arrangemang, folkbildning och kultur i den pedagogiska verksamheten bidrar till kreativitet, innovation och näringslivsutveckling. Det är också viktigt att förutsättningarna för olika småindustriella verksamheter får uppmärksamhet, då dessa ofta har stor ekonomisk betydelse. Små och medelstora företag fungerar ofta som underleverantörer till mer synliga verksamheter.

Möjliggör naturliga mötesplatser

Restauranger, kaféer och affärer etablerar sig naturligt kring mötesplatser. För att ett lokalt centra ska bli attraktivt under större delen av dygnet bör verksamheterna ha öppet även under kvällstid. Människor behöver nära tillgång till olika verksamheter, och förutom det kommersiella utbudet ska en bra mötesplats kunna erbjuda kulturella upplevelser, fritidsaktiviteter och möj-

» År 2030 kommer centrum inte vara förknippat med shopping utan möten och upplevelser. Nackas hjärta gör det möjligt att mötas och interagera! Nackas hjärta är ett centrum i form av ett torg - ett ställe som pumpar av energi, möjligheter, interaktion och samhörighet, den naturliga knutpunkten för alla nackabor.”

Ur rapporten Drömsamhället av Ungt inflytande

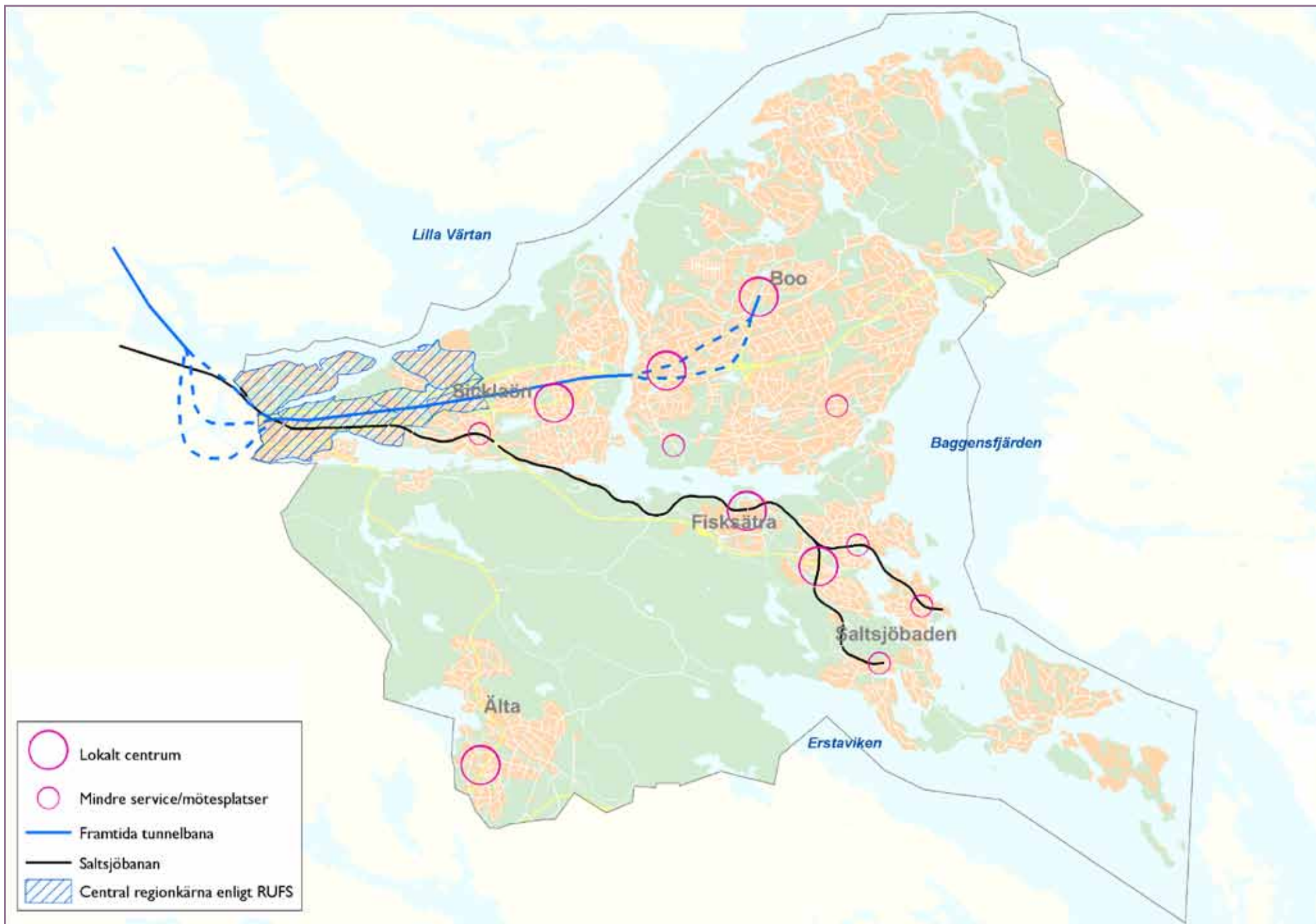
ligheter till spontana möten. Ett bra centrum behöver mötesplatser som är generationsöverskridande, ytor som delas av alla, så att både ungdomar och äldre känner sig välkomna. Med väl definierade mötesplatser och ett bra utbud gynnas den lokala ekonomin samtidigt som miljön blir mer händelserik och tryggare att vistas i såväl dagtid som kvällstid.

Komplettera med det som saknas

För att ett lokalt centrum ska fungera som en levande knutpunkt under olika tider på dygnet så krävs att den närmaste omgivningen har samma blandning av bostäder, verksamheter och aktiviteter som tidigare beskrivits när det gäller en tät stadsmiljö. Ett bra riktmärke för en positiv utveckling är därför att försöka komplettera med det som saknas. Det kan vara nya bostadstyper, andra upplåtelseformer, vissa typer av nya verksamheter eller kultur- och fritidsaktiviteter. Kompletteringar behöver inte innebära nya byggnader och anläggningar utan kan lika gärna vara förbättringar av befintliga miljöer och verksamheter. I detta arbete ingår åtgärder för att öka tillgängligheten för människor med olika typer av funktionsnedsättning. Ju mer komplett ett centrum och dess omgivning blir, desto mer levande blir mötesplatsen, och desto mer stöds integrationen mellan människor av olika ålder och bakgrund.

Åtgärder för att genomföra strategin

- Program för Orminge centrum antas och detaljplanearbete startas. Bussterminal och infartsparkering och plats för framtida tunnelbanestation integreras i centrumanläggningen.
- Diskussionen med medborgarna i Fisksätra, den s k Fisksätradiologen utvecklas och får ligga till grund för fortsatt arbete. Ett detaljplaneprogram tas fram.
- Omvandling av Älta centrum med ett utarbetat detaljplaneprogram som grund.
- Program eller fördjupad översiktsplan för utvecklingen av Björknäs centrum.
- Analys av framtida utvecklingsbehov för Saltsjöbadens centrum.
- I detaljplaneprogrammet för Finntorp finns förslag till åtgärder för Finntorps centrum.
- Komplettering med ny bebyggelse vid vissa av Saltsjöbanans stationer.
- I samtliga lokala centra ska åtgärder genomföras för att främja mötesplatser och för att komplettera med funktioner som saknas. Åtgärdsprogram för genomförandet tas fram i samarbete med berörda intressenter.
- Kommunen ska verka för att lokala centra blir attraktiva för befintliga företag och nya arbetsplatsetableringar.

PLANERA, FÖRVALTA OCH UTVECKLA DEN GRÖNA OCH BLÅ STRUKTUREN

En av Nackas viktigaste målsättningar är att "Värna natur och vatten för rekreation och biologisk mångfald". Det har traditionellt gjorts genom att bevara och skydda värdefull natur genom till exempel reservatsbildning. Idag finns ett bra underlag i de inventeringar som gjorts för grönstrukturprogram och kustprogram och vi kan därför på ett helt annat sätt utveckla så kallade gröna korridorer och rekreativa samband. Programmen ska ses som komplement till översiktsplanen med mer specifika rekommendationer inom sina respektive specialområden. Planeringen skulle också kunna innebära att viss mark som behållits orörd, men som är mindre värdefull ur natur- och rekreationssynpunkt, kan användas för annat ändamål. Sammantaget kan denna strategi i högsta grad bidra till "En attraktiv och hållbar byggd miljö.

Stärk och utveckla gröna kilar och värdekärnor

På regional nivå indelas grönstrukturen i tio gröna kilar. Kilarna utgörs av naturområden mellan bebyggda områden, som tillsammans bildar en stjärnformad struktur längs spår- och vägsystemen. Två av dessa kilar, den så kallade Nacka-Värmdökilen och Tyrestakilen, passerar igenom Nacka kommun. Inom dessa områden finns ett tiotal naturreservat. Kilarna möjliggör en variationsrik och artrik naturmiljö i Nacka och därmed mer variationsrika och upplevelserika rekreativmiljöer.

Områden som innehåller flera upplevelsevärden eller områden med unika värden, är särskilt värdefulla och utgör så kallade värdekärnor i den rekreativa grönstrukturen. Totalt har 18 värdekärnor för rekreation identifierats i Nacka. Tillgång till större sammanhängande oexploaterade områden har mycket stor betydelse för boende, både i Nacka och i intilliggande kommuner. Att stärka sambanden mellan områden i de gröna kilarna hör till viktigaste frågorna i planeringen av grönstrukturen. Framförallt behöver orörda, tysta skogsområden värnas.

Öka tillgängligheten till grönområden.

Nackas grönstruktur har stora kvaliteter men här finns också brister och behov av åtgärder. Den splittrade landskapsstrukturen i kombination med trafikleder och tågspår skapar åtskilda bostadsenkla, där grönstrukturen inom respektive del måste kunna tillgodose invånarnas behov. Bättre förbindelser mellan olika kommuner kan förbättra tillgängligheten till olika grönområden och skapa integrerade mötesplatser. Genom en mer strategisk planering är det möjligt att åstadkomma en mer sammanhängande och tydligare grönstruktur. Generellt bör bostäder ha ett kort gångavstånd till park eller grönområde, detta är särskilt viktigt utifrån ett barnperspektiv. Villapromenader genom värdefull bebyggelse och i parkliknande miljöer bör också uppmärksammas i planeringen. I tät bebyggelse kan modernt gestaltade stadsparker med aktivitetsytor, kafé och blomsterprakt planeras. Ökad tillgänglighet för barn, äldre och människor med funktionsnedsättning är viktiga frågeställningar i grönstrukturplanering för Nacka.

Stränderna och vattenområdena har stor betydelse för många intressen

Strandskyddet syftar till att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och till att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet, på land och i vatten. Det generella strandskyddet är 100 meter, men i Nacka är det på många håll utökat till 300 meter. En stor del av Nackas stränder är ianspråktagna av bebyggelse och bryggor. Det gör att det på många platser är svårt att ta sig fram längs stränderna. Det behövs förbättrade möjligheter för friluftslivet att röra sig fritt längs stränderna. På en del platser kan det ordnas genom strandpromenader. I Nackas kustvatten är det många intressen som ska samsas: växt- och djurliv, friluftsliv, båtliv, turism och sjöfart. Det finns även gott om marinekologiska lämningar. Det kräver noggranna avvägningar mellan olika intressen. Det som sker på land påverkar också det som sker i vattnet. Det innebär att exploatering i form av bebyggelse och bryggor också påverkar förhållandena i vattnet. Det är bland annat för dessa frågor som Nackas kustprogram tagits fram.

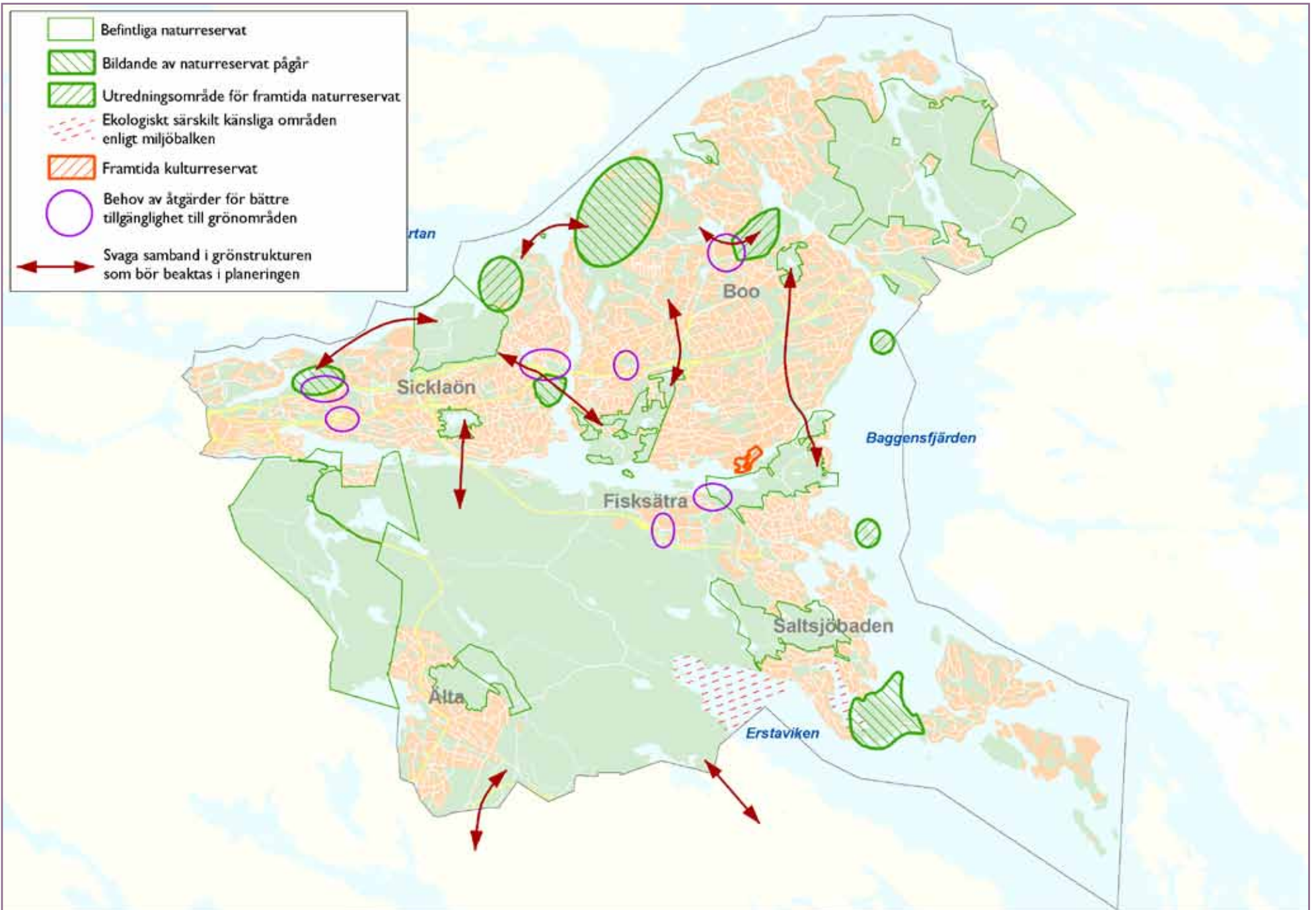
» År 2030 är Nacka byggt så att möten mellan generationer möjliggörs!
I framtiden är ålderdomshemmen byggda i anslutning till dagis i form av en park vilket skulle främja kontakt och skapa möten mellan gammal och ung.”

Ur rapporten *Drömsamhället av Ungt inflyttande*

Åtgärder för att genomföra strategin

Under 2010 har kommunen genomfört samråd om kustprogram och grönstrukturprogram. Många av nedanstående åtgärder är hämtade ur dessa program.

- Analys av möjliga åtgärder för att skydda och utveckla svaga länkar i de gröna kilarna och viktiga spridningsvägar mellan värdekärnorna, samt för att minska barriäreffekter av vägar, spårvägar och bebyggelse.
- Utredning av framtida skydd för områden med höga naturvärden som är ekologiskt särskilt känsliga eller som utgör rekreativa värdekärnor. Planerade naturreservat framgår av karta på motstående sida.
- Ta fram ett naturvårdsprogram för drift, skötsel och övervakning av Nackas grönområden och vattenmiljöer i syfte att värna och utveckla värden för naturvård och rekreation.
- Kvalitativa riktlinjer för parker i tät bebyggelse utarbetas.
- Översyn av äldre detaljplaner med dåligt skydd för grönområden och vatten.
- Där strandskyddet har utökats till 300 m behålls vanligtvis denna utökning. Strandskyddet tas bort i några redan bebyggda områden där det helt saknar betydelse.
- Genomförande av nya småbåtshamnar och nya båtuppläggningsplatser.
- Nya strandpromenader enligt förslag i kustprogram.
- Kartläggning och förslag till åtgärder för gröna, gärna generationsöverskridande mötesplatser i samspel med lokalsamhället. .
- En marinarkeologisk sårbarhetsanalys tas fram över kommunens vattenområden i syfte att utreda vilka områden som kan kräva marinarkeologisk förundersökning inför åtgärder.
- Erstaviken och Vårgårdssjön utpekas som nya ESKO-områden (Ekologiskt Särskilt Känsliga Områden) enligt miljöbalken. Arbetet med att identifiera ESKO-områden ska fortsätta.
- Tillgängligheten till och inom grön- och vattenområden förbättras genom tydlig vägvisning, attraktiva stråk och entréer till naturen.

MARK- OCH VATTENANVÄNDNING

I översiktsplanen ska kommunen ange grunddragen för användningen av mark- och vattenområden. Kommunen ska också redovisa sin syn på hur den byggda miljön skall utvecklas och bevaras, samt hur man avser att tillgodose redovisade riksintressen och följa gällande miljökvalitetsnormer.

Detta förslag till mark- och vattenanvändning utgår från de utmaningar, mål och strategier som tagits fram. Eftersom översiktsplanen i första hand ska vara ett strategiskt hjälpmedel för kommunens framtida utveckling är redovisningen av mark- och vattenanvändningen relativt övergripande.

Till mark- och vattenanvändningen hör även generella och områdesvisa riktlinjer som klargör kommunens förhållningsätt i olika frågor och kommunens syn på utvecklingen av olika delområden.

GENERELLA RIKTLINJER FÖR PLANERING OCH BYGGANDE

Översiktsplanens fyra stadsbyggnadsstrategier visar den huvudsakliga inriktningen för kommunens utveckling, men innehåller inte alla åtgärder som behövs för att uppnå visionen om ett hållbart Nacka. Redovisningen av mark- och vattenanvändningen är övergripande och begreppen stadsbebyggelse och blandad bebyggelse kräver riktlinjer inom olika teman. Dessa generella riktlinjer är vägledande för planering och byggande i hela kommunen och kompletteras av områdesvisa riktlinjer för specifika geografiska områden.

Trygg, säker och tillgänglig miljö

I en trygg och säker stadsbebyggelse vistas människor dygnet runt genom att olika funktioner som bostäder, handel, kontor och skolor är integrerade. De mänskliga värdena är viktiga i den byggda miljön och ”det mänskliga ögat” skapar trygghet och verkar brottsförebyggande.

- Planläggningen ska verka för tillgänglighet till alla samhällets funktioner. Handel och annan service bör finnas inom promenad- och rullstolsavstånd för äldre och invånare med funktionsnedsättningar.
- Det bör vara enkelt och tryggt att ta sig fram gående och med cykel mellan olika målpunkter i bostadens grannskap, som till exempel skola, idrotts- och fritidsanläggningar samt mellan olika områden. God belysning är viktig och olika grupper av trafikanter bör inte separeras från varandra i onödan.
- Alla gruppers livssituation ska uppmärksammas i planeringen genom ökat deltagande och genom ökad kunskap. Barnkonventionens intentioner ska särskilt beaktas.
- Tillgängliga och attraktiva mötesplatser för alla grupper ska eftersträvas i planläggningen. Fler mötesplatser bildas genom att prioritera sambanden mellan olika platser och genom att samla och inte sprida människors rörelsemönster.
- Vid nyexploatering eller förtätning inom 150 meter från rekommenderad transportled för farligt gods

ska risksituationen beskrivas och bedömas, i enlighet med länsstyrelsens rekommendation.

Klimatsmart, energieffektivt och sunt byggande

I ett hållbart Nacka ska planering och byggande ske så att den byggda miljön blir hälsosam, energieffektiv och har så liten klimatpåverkan som möjligt.

- Ett projekts egen klimatpåverkan ska belysas redan i samband med planbesked eller annan form av initiering.
- Risk för översvämningar och andra konsekvenser av förmodade klimatförändringar ska belysas vid planläggning. En kombination av förväntad permanent höjning av havsnivå och temporärt högvattenflöde kan ge en sammanlagd havsnivåhöjning på mellan 1,9 och 2,5 meter.
- Alla stadsbyggnadsbyggprojekt bör certifieras enligt vedertagna miljöcertifieringssystem eller motsvarande. Certifieringar kan till exempel innehålla krav på energianvändning, sund material, avfallshantering, närhet till kollektivtrafik med mera.
- En så bra ljudnivå som möjligt ska alltid eftersträvas. Vid nyexploatering och förtätning tillämpas de riktvärden för buller från trafik som riksdagen beslutat. Vid beteckningarna tät och medeltät stadsbebyggelse kan avstegsfall A tillämpas i goda kollektivtrafiklägen. Vid tät stadsbebyggelse kan även avstegsfall B tillämpas

i syfte att uppnå ett hållbart stadsbyggande ur ett helhetsperspektiv. (Avstegsfall, se översiktsplanens underlag sidan 42).

Idrott och fritid

Anläggningar för idrotts- och fritidsverksamhet kräver oftast stora ytor. Det är därför viktigt att belysa behov av sådana anläggningar i ett tidigt skede, både vid nyexploatering och i områden som planeras för förtätning. Centrumnära anläggningar med möjlighet till synergieffekter och närhet till kollektivtrafik bör prioriteras. Cirka 10 000 invånare genererar en större fritidsgård/verksamhetsplats, idrottsanläggning, kulturlokaler med mera. Behovet är större i mer tätbebyggda och socioekonomiskt svaga områden.

- Behoven för befintlig fritids- och idrottsverksamhet, till exempel ökad användning av befintliga anläggningar ska belysas vid planläggning. Verksamheter och idrottsområden bör inte bara bevaras, utan även utvecklas.
- De fysiska förutsättningarna för ett bra utbud av fritid- och idrottsverksamhet bör tillgodoses vid nyexploatering och förtätning genom att tillräckligt med mark avsätts för anläggningar och övriga verksamheter. Närhet till kollektivtrafik är viktigt.
- Vid planläggning ska möjligheten till förbättringar i den befintliga strukturen och ökad integrering av idrotts- och fritidsverksamhet studeras.

- Behov av spontanidrottsplatser och motionsspår för vardagsnära fritidsaktiviteter bör tillgodoses. Allas behov och intressen ska beaktas oavsett ålder, kön, bakgrund och rörelseförmåga.
- Lekplatser som är särskilt anpassade för personer med funktionsnedsättning bör utvecklas. I hela kommunen bör det finnas lekplatser med stimulans för alla sinnen.
- Den öppna fritidsverksamheten, som fritidsgårdar och ungdomskaféer, bör få möjligheter att etableras sig och utvecklas.

Bostadsnära natur/grönområde

Utvecklingen av större natur- och parkområden behandlas i strategin Planera, förvalta och utveckla den blå och gröna strukturen, samt i områdesvisa riktlinjer för Natur och större rekreationsområden. Dessa riktlinjer är därför i huvudsak avsedda för översiktsplanens bebyggelseområden. En attraktiv och hållbar rekreativ grönstruktur med tillgång till parker och bostadsnära natur bör säkerställas. Forskning har visat att de flesta människor inte vill gå längre än 300 meter till ett grönområde om de ska använda det ofta.

- Bostadsnära natur av hög kvalitet bör vara tillgänglig för alla oavsett kön, bakgrund, funktionsnedsättning, socioekonomisk status och ålder.
- Det bör finnas en närlekplats eller bostadsgård i bostadens närhet och en grannskapspark, en grön

oas för lek, promenader och avkoppling, inom gångavstånd från bostaden utan att man behöver korsa trafikerade vägar.

- För att uppleva ostördhet och få möjlighet till återhämtning bör människor ha tillgång till bostadsnära utemiljöer utan störande buller.
- Natur- eller ändamålsenliga parkområden bör finnas i anslutning till skolor, förskolor och äldreboenden. Utemiljön bör vara inspirerande och locka till fysisk aktivitet.
- Vid planläggning för ny bebyggelse i anslutning till vatten bör allmänhetens tillgänglighet till stränder och bad garanteras och en utveckling av strandområdet ske.
- Begreppet grönytefaktor bör tillämpas i planläggning. Metoden innebär att till exempel vatten, grönska på mark, gröna tak, träd som bevaras eller tillkommer, poängsätts och gör det möjligt att lättare jämföra olika byggprojekt samt att följa upp projekten vid till exempel bygglovgivning.
- Naturligt förekommande växt- och djurarter ska ha möjligheter att fortleva i livskraftiga bestånd.

Kulturmiljöer

De kulturella och estetiska värdena i den fysiska miljön är en resurs som ska beaktas i planering, bygglovshandling och övrig tillståndsgivning. Förändringar ska göras med omsorg och med respekt för den historiska

avläsbarheten. Samhällsplaneringen ska skydda och tydliggöra kulturmiljöers strukturer i landskap, bebyggelse och fornlämningar. Särskild vikt läggs på bevarandet av riksintressanta områden och områden som är utpekade i kommunens kulturmiljöprogram.

- Kommunens kulturmiljöprogram är vägledande vid planläggning och bygglovshantering och annan kommunal tillståndsgivning.
- Detaljplaneläggning föregås vid behov av antikvariska förstudier.
- Vid detaljplanläggning bör skyddsbestämmelser och/eller varsamhetsbestämmelser införas för kulturvärden som idag saknar planskydd.
- Fornlämningar som skyddas enligt kulturminneslagen är kommunens äldsta mänskliga lämningar och ska beaktas i planläggning och bygglovshantering.
- Vid inrättande av nya farleder, kabeldragningar, muddringar och andra anläggningar i vatten bör särskild hänsyn tas till maritima kulturvärden.
- Kyrkomiljöer kräver särskild varsamhet och respekt, med beaktande av kyrkobyggnaders roll i stads- och landskapsbilden.

Trafik och parkering

De viktigaste åtgärderna inom detta område beskrivs i strategin Kompletta transportsystem med tunnelbana till Nacka. Vissa frågor är emellertid viktiga att beakta i all planering och redovisas därför här.

- Parkeringsmöjligheter för både bilar och cyklar bör finnas i tillräcklig omfattning i anslutning till bostäder, arbetsplatser, handel, skolor och idrottsanlägg-

ningar. I största möjliga mån ska parkering ske på tomtmark. Parkeringsstal för nyexploatering ska tas fram för olika områden.

- Så god trafiksäkerhet som möjligt ska eftersträvas vid nyexploatering och vid planering i befintliga miljöer ska möjligheten till förbättrad trafiksäkerhet studeras.
- Vid nyexploatering ska god tillgänglighet för alla eftersträvas och vid planering i befintliga miljöer ska möjligheten till förbättringar i gatunätet vad gäller tillgängligheten studeras.
- Förbättringar och kompletteringar av huvudcykelstråken och eventuella lägen för cykelparkeringar ska studeras vid planläggning.
- Vid all planering ska frågan om trafikbuller belysas och möjligheten till förbättringar av den befintliga bullersituationen studeras.

Avfallshantering

Avfallshanteringen ska fungera bra både för boende och för hämtpersonalen. Vid nybyggnation är det viktigt att planera för en väl fungerande avfallshantering. Som stöd i planeringen används Handbok för avfallsutrymmen, framtagen av branschorganisationen Avfall Sverige. Handboken kan ersättas av lokala anvisningar.

- Vid nybyggnation är det viktigt att planera för en väl fungerande avfallshantering. Manuell hantering vid hämtning bör minimeras av arbetsmiljöskäl.
- Det ska ges planmässiga förutsättningar för nya och befintliga återvinningsstationer, genom att behov och möjliga placeringar studeras vid detaljplanläggning. Om program utarbetas sker detta i programskedet.

- I områden med tät bebyggelse bör man undersöka möjligheterna till gemensamma system som underjordsbehållare eller gemensamma uppsamlingsplatser för kärnen.
- Vid flerbostadshus bör även grovavfall och elavfall kunna tas omhand separat.
- Vägar bör vara utformade så att sophämtningsfordonet kan komma fram utan att backa.

Dagvattenhantering

Riktlinjerna utgår från den strategi och den policy för dagvatten som antogs 2008 respektive 2010. Dagvatten bör så tidigt som möjligt återföras till sitt naturliga kretslopp. Huvudprincipen är att flödena från området inte ska öka efter en exploatering, jämfört med situationen före.

- En dagvattenutredning ska normalt göras i samband med exploatering av nya områden och förnyelse eller förtätning av befintliga bebyggelseområden. Utredningen ska bland annat beskriva områdets förutsättningar (hydrogeologi), hur avrinningen ska säkras och vilka lösningar som kan vara lämpliga. Byggnadssättet ska anpassas så att risken för olägenhet, t.ex. översvämning i låglänta områden, minimeras.
- Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) inom tomtmark ska främjas. Om förutsättningar genom infiltration eller perkolation saknas, ska möjligheten till utjämning eftersträvas.
- Föroreningar ska så långt som möjligt begränsas vid källan.
- Reningskraven för dagvattnet ska utgå från recipientens känslighet.

OMRÅDESVISA RIKTLINJER

Redovisningen av mark- och vattenanvändningen har en relativt grov indelning. Följande typer av användning redovisas:

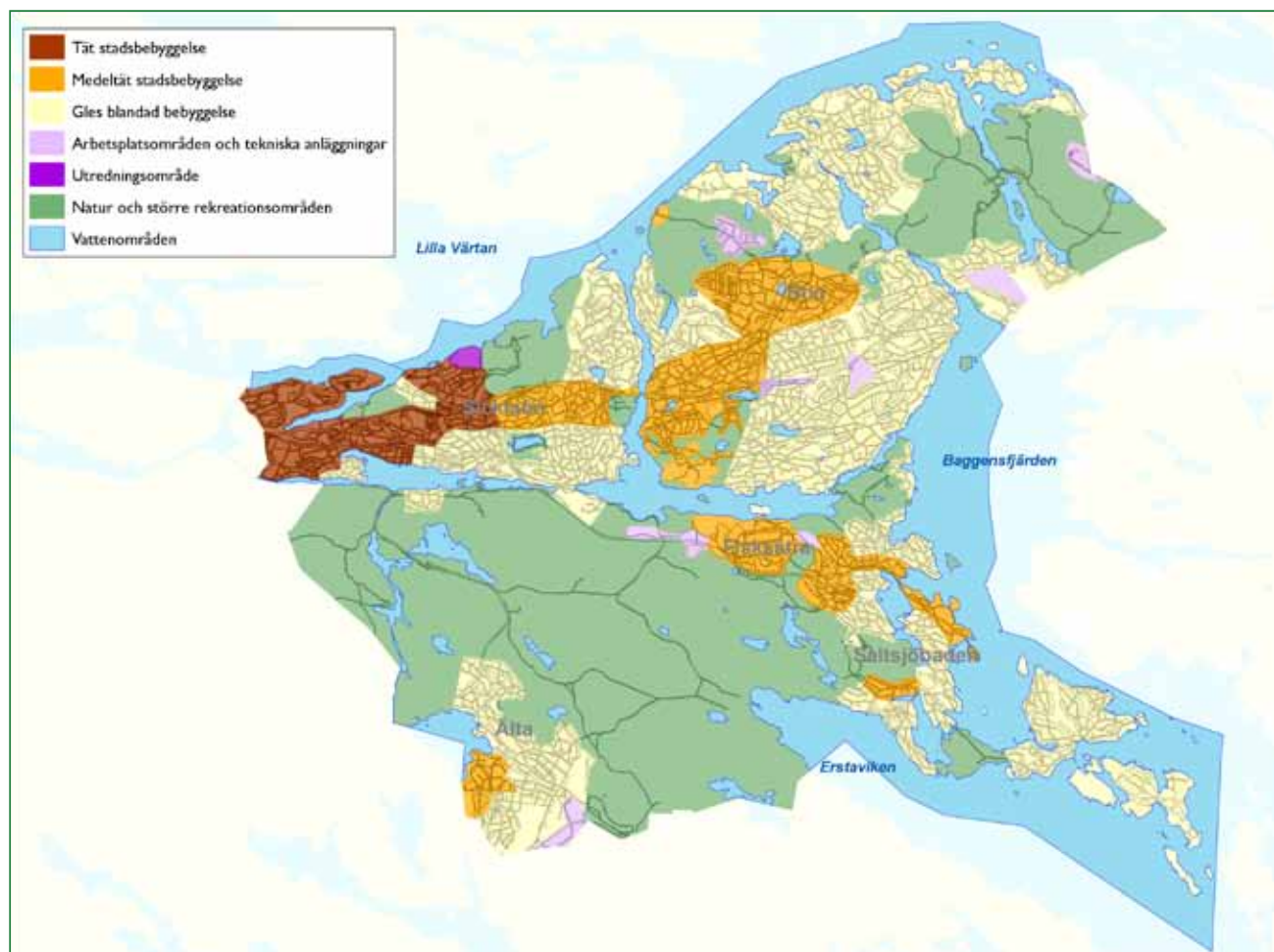
- Tät stadsbebyggelse (Bt)
- Medeltät stadsbebyggelse (Bm)
- Gles samlad bebyggelse (Bg)
- Arbetsplatsområden och tekniska anläggningar (A)
- Natur och större rekreationsområden (N)
- Vattenområden (V)
- Utredningsområde (U)

De områdesvisa riktlinjerna beskriver de befintliga värden och intressen som ska beaktas vid detaljplanläggning och lovgivning, samt redovisar hur kommunen ser på den framtida utvecklingen i olika geografiska områden.

De områdesvisa riktlinjerna är indelade i rubrikerna:

- Befintliga värden och intressen
- Utveckling av mark och bebyggelse
- Framtida behov av service och infrastruktur

För vissa områden saknas någon del då rubriken inte är aktuell i det enskilda området. Riksintresse för kust och skärgård redovisas inte i beskrivningen av befintliga intressen för respektive område eftersom detta riksintresse saknar exakt geografisk avgränsning. Riksintresse för kust och skärgård har framförallt betydelse för oexploaterade naturområden. Generellt strandskydd gäller 100 meter från stranden på land och i vatten i alla områden. Strandskyddet redovisas endast i de områden där det utvidgats till 300 meter på land.

TÄT STADSBEBYGGELSE

Tät stadsbebyggelse har alla funktioner som är typiska för en blandad stad, det vill säga bostäder, handel, kontor, skolor och förskolor, lokaler för kulturella ändamål, lokaler för vård, anläggningar för idrott och rekreation samt andra verksamheter som inte innebär betydande störning. Ett område med tät stadsbebyggelse innehåller även grönområden, parker och den infrastruktur som är nödvändig för en blandad stad. Där nyexploatering eller förtätning är möjlig kan en exploateringsgrad mellan 1,0 och 2,0 tillämpas. Bebyggelsen i Järla sjö och i Hammarby sjöstad finns exempelvis inom detta intervall. Inriktningen är en bebyggelsehöjd på fyra- sex våningar, men högre hus kan vara lämpliga i vissa områden. Begreppet tät stadsbebyggelse beskriver den huvudsakliga inriktningen för nybebyggelse. Inom områden för tät stadsbebyggelse förekommer även inslag av småhusbebyggelse som bör bevaras (se respektive delområden).

Exempel på tät stadsbebyggelse Järla sjö ovan och Saltsjökvärn nedan.

Bt I Nordvästra Sicklaön Befintliga värden och intressen

En stor del av området omfattas av ”Kvalitetsprogram för Nackas norra kust”, antaget av kommunfullmäktige 1999. Området har unika kvaliteter och omfattas i sin helhet av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms inlopp). Dessutom finns tre områden av lokalt intresse för kulturmiljövården. Naturvärden klass 3 finns i form av ädellövskog på Kvarnholmen och barrskogar i områdets västra delar. Det finns även bostadsnära grönytor och annan natur med rekreativa värden. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av befintlig farled och planerad östlig förbindelse.

Utveckling av mark och bebyggelse

Totalt planeras cirka 2 000 bostäder till år 2020, varav cirka 1 500 på Kvarnholmen och cirka 400 i Finnboda. Under samma period kan cirka 2000 nya arbetsplatser tillkomma i området. Utbyggnaden sker till största delen under den närmaste 10-årsperioden, men ytterligare cirka 1 000 bostäder och cirka 1 000 arbetsplatser kan tillkomma till 2030, framförallt i Henriksdal.

Framtida behov av service och infrastruktur

Utvecklingen förutsätter byggandet av Kvarnholmsförbindelsen, ombyggnad av Henriksdals trafikplats och förstärkt kollektivtrafikförsörjning både på land och till sjöss. Två småbåtshamnar är aktuella. En skola för cirka 650 elever och cirka 300 förskoleplatser planeras i området inom en 10-års period. Den utbyggnad som är möjlig efter 2020 genererar ett ökat behov av cirka 100 förskoleplatser. En fullstor sporthall planeras i anslutning till den nya skolan (på Kvarnholmen). Två mindre

konstgräsplaner och lekplatser är inplanerade. En lekplats särskilt anpassad för personer med funktionsnedsättning bör anläggas. En badanläggning för de boende i närområdet kan komma att byggas.

Bt2 Alphyddan - Finntorp **Befintliga värden och intressen**

Området närmast Svindersviken omfattas av riksintresse för kulturmiljövården (Norra kusten). Svindersvik, Alphyddan, delar av Finntorp samt vissa byggnader längs Birkavägen är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Naturvärden klass 3 i form av ädellövskog som även har rekreativa värden finns utmed Svindersviken. Området innehåller också bostadsnära grönytor av betydelse. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av Saltsjöbanan, väg 222 (Värmdöleden) och planerad östlig förbindelse.

Inom tätt stadsbebyggelse finns även villor och radhus. Exempel Birkavägen-Finntorp.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området innehåller befintlig flerbostadshusbebyggelse från i huvudsak 1950- och 1960-talen. För Finntorp finns ett antaget detaljplaneprogram. I området finns inga konkreta projekt planerade under den närmaste 10-årsperioden, men förtätning är lämplig i vissa delar och ytterligare cirka 400 bostäder och cirka 50 arbetsplatser bör kunna tillkomma genom förtätning till 2030. I Birkaområdet planeras ingen nybebyggelse av betydelse, men enstaka kompletteringar kan vara aktuella.

Framtida behov av service och infrastruktur

En ny förskola med cirka 80 platser färdigställs under 2011. Om förtätning av bostäder sker i området behövs ytterligare cirka 80 förskoleplatser samt lekplatser och ytor för spontanidrott.

Bt3 Sickla

Befintliga värden och intressen

Den äldre industribebyggelsen (Atlas Copco m.m.) och bostäderna från 1940-talet vid Sickla strand är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Natur med rekreativa värden finns framförallt längs stränderna. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av Saltsjöbanan, väg 222 (Värmdöleden), Södra länken och planerad östlig förbindelse.

Utveckling av mark och bebyggelse

Den norra delen av området består till stor del av ett före detta industriområde som omvandlats till handelsområde (Sickla köpkvarter), men rymmer även kontor, lokaler för utbildning och kultur samt andra verksamheter. Södra delen är bebyggd med flerbostadshus från 1940-talet till

början av 2000-talet. Området ligger centralt, har bra kommunikationer och är attraktivt. Förtätning är lämpligt, cirka 700 bostäder och cirka 3 000 nya arbetsplatser bör kunna tillkomma i området till år 2020. Ytterligare cirka 200 bostäder och cirka 2500 arbetsplatser bör kunna tillkomma till 2030. I områdets sydligaste del längs Sicklasjön bör ny bebyggelse inte tillkomma.

Framtida behov av service och infrastruktur

En gatuförbindelse mellan Värmdövägen och Järlaleden bör tillkomma. Mark bör avsättas för tunnelbana (stationsläge) och Tvärbanans förlängning. Inom den närmsta 10-årsperioden planeras cirka 200 förskoleplatser. Om fler bostäder tillkommer behövs ytterligare platser fram till 2030 och det bör i så fall finnas beredskap för utbyggnad av befintliga skolor. En fullstor konstgräsplan är planerad intill den nybyggda Sickla gymnastikhall. Om fler bostäder tillkommer och skolorna byggs ut, krävs nya ytor för lek och spontanidrott.

Bt4 Ekudden - Järsla sjö

Befintliga värden och intressen

Järsla sjö är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Här finns äldre ombyggd industribebyggelse och en 1700-tals herrgård. Området innehåller även ett bostadsnära grönområde med rekreativa värden. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av Saltsjöbanan.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området innehåller flerbostadshus från 1950-talet, från början av 2000-talet och helt nybyggda bostäder. Någon ytterligare nybebyggelse av betydelse planeras inte i området, men vissa kompletteringar kan vara aktuella.

Framtida behov av service och infrastruktur

Inga ytterligare förskoleplatser planeras.

Bt5 Centrala Nacka (Nacka stad)

Befintliga värden och intressen

Området innehåller flera bostadsnära grönytor med rekreativt värde. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av Saltsjöbanan och väg 222 (Värmdöleden).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området innehåller skolor, idrottsanläggningar, kommunal administration och viss bostadsbebyggelse. Det finns stor potential för nybebyggelse och en fördjupning av översiktsplanen ska utarbetas. Cirka 100 bostäder och cirka 1000 nya arbetsplatser bör kunna tillkomma i området till år 2020. Ytterligare cirka 2 500 bostäder och cirka 6 500 arbetsplatser bör kunna tillkomma till 2030. Utformningen av Värmdövägen är av stor betydelse. En överdäckning av Värmdöleden är aktuell.

Framtida behov av service och infrastruktur

En utbyggnad av denna omfattning förutsätter tunnelbana med station i området och en fullständig trafikplats på Värmdöleden. Den tillkommande bebyggelsen fram till 2030 skapar behov av cirka 350 förskoleplatser och

utbyggnad av befintliga skolor. För att tillgodose behoven bör Nacka idrottspark behållas och vidareutvecklas. Redan idag finns behov av utbyggnad av den befintliga sporthallen, fler fotbollsplaner och en eventuell ombyggnad av sim- och ishallarna. Det befintliga badet behöver tillgänglighetsanpassas och få möjlighet att utveckla öppen fritidsverksamhet. Den tillkommande bebyggelsen fram till 2030, genererar behov av en ny sporthall och fotbollsplaner. Det finns även behov av ett ökat kulturutbud i området.

Bt6 Område mellan Värmdöleden och Värmdövägen

Befintliga värden och intressen

Villorna längs Värmdövägen är av riksintresse och lokalt intresse för kulturmiljövården. Området innehåller vissa bostadsnära grönytor med rekreativt värde. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av väg 222 (Värmdöleden).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området består av handels- och kontorsbebyggelse (Nacka Forum), ett stort antal flerbostadshus och några villor från 1900-talets början. Någon ytterligare nybebyggelse av betydelse planeras inte i området, men vissa kompletteringar kan vara aktuella.

Bt7 Nacka strand - Jarlaberg

Befintliga värden och intressen

Området omfattas av riksintresse för kulturmiljövården (Norra kusten). Dessutom finns tre områden av lokalt intresse för kulturmiljövården. Det finns även flera bostadsnära grönytor och natur med rekreativa värden. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av befintlig farled och väg 222 (Värmdöleden).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området är till största delen bebyggt med kontor och flerbostadshus. Förtätning med cirka 100 bostäder planeras och ytterligare kompletteringar kan vara aktuella.

Framtida behov av service och infrastruktur

Med nu planerad bebyggelse finns inget behov av nya förskoleplatser.

MEDELTÄT STADSBEBYGGELSE

Medeltät stadsbebyggelse har alla funktioner som är typiska för en blandad stad, det vill säga bostäder, handel, kontor, skolor och förskolor, lokaler för kulturella ändamål, lokaler för vård, anläggningar för idrott och rekreation samt andra verksamheter som inte innebär betydande störning. Områden med medeltät stadsbebyggelse innehåller även grönområden, parker och den infrastruktur som är nödvändig för en blandad stad. Där förtätning är möjlig kan en exploateringsgrad mellan 0,5 och 1,0 tillämpas. Tvåvåningshus med markparkering ger en exploateringsgrad på cirka 0,5. Inriktningen är en bebyggelsehöjd på två-sex våningar, men högre hus kan förekomma i vissa lägen. Begreppet medeltät stadsbebyggelse beskriver den huvudsakliga inriktningen för nybebyggelse. Inom områden för medeltät stadsbebyggelse förekommer betydande inslag av småhusbebyggelse som bör bevaras (se respektive delområde).

Exempel på medeltät stadsbebyggelse Orminge ovan och Saltsjöbaden nedan.

Bm I Skogalund-Ekorp-Saltängen

Befintliga värden och intressen

Delar av Skogalund och Saltängen är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Området innehåller vissa bostadsnära grönytor av betydelse. Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av väg 222 (Värmdöleden).

Utveckling av mark och bebyggelse

I området finns blandad bebyggelse med en mängd olika funktioner. Bland annat ligger Nacka sjukhus inom området. Den befintliga bebyggelsestrukturen bör i huvudsak behållas, men förtätning är lämplig i flera delar. I Ekorp planeras cirka 300 bostäder till 2020. Cirka 50 arbetsplatser kan under samma tid tillkomma i området. Ytterligare 200-300 bostäder och cirka 100 arbetsplatser bör kunna tillkomma genom förtätning till 2030. Den största delen av Skogalund innehåller småhusbebyggelse. I dessa delar bör områdets karaktär och skala behållas. Någon nybebyggelse av betydelse planeras inte här, men vissa kompletteringar kan vara aktuella.

Framtida behov av service och infrastruktur

Ny Skurubro och ombyggnad av Skuru trafikplats. Mark bör avsättas för tunnelbana under jord och station i Ekorp. Under den närmaste 10-årsperioden planeras cirka 100 förskoleplatser och ytterligare 100 tillkommer fram till 2030. Planerad utbyggnad fram till 2030 skapar behov av ytterligare en lekplats och ytor för spontanidrott.

Bm2 Björknäs-Eknäs

Befintliga värden och intressen

Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av väg 222 (Värmdöleden) och farled (Skurusundet).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området innehåller en blandning av småhus, flerbostadshus, handel och andra verksamheter. Den befintliga bebyggelsestrukturen bör i huvudsak behållas, men förtätning är lämplig utefter Värmdövägen, i centrala Björknäs och vissa delar av Eknäs. Cirka 100 bostäder bör kunna byggas till 2020. Cirka 50 arbetsplatser kan under samma tid tillkomma i området. Ytterligare cirka 500-750 bostäder och cirka 100-200 arbetsplatser bör kunna tillkomma genom förtätning till 2030. Det bör utredas om SL:s bussdepå på sikt kan lokaliseras till annan plats för att frigöra detta område för annan exploatering.

Framtida behov av service och infrastruktur

Ny Skurubro och ny trafikplats. Mark bör avsättas för tunnelbana och station i Björknäs. Ny bebyggelse som försvårar tunnelbana ovan mark bör inte tillkomma närmast värmdöleden och Ormingeleden. 80 förskoleplatser planeras inom den närmaste 10-årsperioden och om ytterligare bostäder byggs fram till 2030 behövs ytterligare cirka 200 förskoleplatser. Björknäs idrottsplats behöver vidareutvecklas. En huvudanläggning för friidrott bör utvecklas.

Bm3 Tollare

Befintliga värden och intressen

Tollare folkhögskola och gårdsmiljö är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Området innehåller barrskogar med naturvärden klass 2 och 3, och det finns även natur med höga upplevelsevärden. Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av farled i Skurusundet och Lännerstasunden. Längs vissa delar av Skurusundet och Lännerstasunden är strandskyddet utökat till 300 meter.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området utgörs av en före detta industrimiljö och omgivande naturmark. Enligt framtagna detaljplaner kan cirka 500 bostäder i flerbostadshus varav cirka 50 lägenheter i äldreboende, samt cirka 500 bostäder i småhus byggas till 2020. Under samma tid kan 150-200 arbetsplatser tillkomma i området. Ytterligare nybebyggelse är inte aktuell.

Framtida behov av service och infrastruktur

200 förskoleplatser planeras inom den närmaste 10-årsperioden. En fotbollsplan behövs.

Bm4 Orminge

Befintliga värden och intressen

Den karaktäristiska flerbostadshusbebyggelsen är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Området innehåller bostadsnära grönytor av betydelse.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området innehåller en blandning av småhus, flerbostadshus, handel och andra verksamheter. Ett detaljprogram har utarbetats för delar av området. Den

befintliga bebyggelsestrukturen bör i huvudsak behållas, men förtätning är lämplig i första hand i och omkring Orminge centrum men även i vissa andra delar. Cirka 100 bostäder bör kunna byggas till 2020. Cirka 50 arbetsplatser kan under samma tid tillkomma i området. Ytterligare cirka 750 bostäder och cirka 100 arbetsplatser bör kunna tillkomma genom förtätning till 2030.

Framtida behov av service och infrastruktur

En ny bussterminal är prioriterad i centrumutvecklingen. Mark bör avsättas för tunnelbana med station i Orminge centrum. 100 förskoleplatser planeras inom den närmaste 10-årsperioden. Om förtätning sker behövs fram till 2030 ytterligare 200 förskoleplatser och utbyggnad av befintliga skolor. Utbyggnaden till 2030 kan generera behov av en större idrottsanläggning. Ett badhus bör tillkomma. Mark behövs för att tillgodose ytor för lekplatser och spontanidrott. Det finns också ett behov av fler lokaler för kulturell verksamhet.

Bm5 Telegrafberget

Befintliga värden och intressen

Området berörs av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms farled och inlopp). I norra delen av området finns också naturvärden klass 2, samt natur med höga upplevelsevärden. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av farled (Stockholms inlopp). Strandskyddet är utökat till 300 meter.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området utgörs av en före detta industrimiljö och viss naturmark. Enligt framtagna detaljplan kan cirka 300

bostäder byggas till 2020. Ytterligare nybebyggelse är inte aktuell. Under förutsättning att planen vinner laga kraft upphävs strandskyddet för det byggbara området.

Framtida behov av service och infrastruktur

50 förskoleplatser planeras inom den kommande 10-årsperioden. En busslinje till Orminge centrum planeras.

Bm6 Stensö - Älta centrum

Befintliga värden och intressen

Delar av flerbostadshusbebyggelsen är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Området innehåller natur med upplevelsevärden och bostadsnära grönytor av betydelse.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området innehåller i huvudsak flerbostadshus, men även småhus, handel och andra verksamheter. Ett detaljplaneprogram har utarbetats för området. Befintlig bebyggelsestruktur bör i huvudsak behållas, men förtätning är lämplig i flera delar. Cirka 800 bostäder bör kunna byggas i området, flertalet fram till 2020. Cirka 150 arbetsplatser kan under samma tid tillkomma i området. En planering för utveckling av Älta centrum pågår i samarbete med berörda fastighetsägare.

Framtida behov av service och infrastruktur

Cirka 300 förskoleplatser och utbyggnad av en befintlig grundskola behövs för att möta behovet som nybyggnationen skapar. En ny sporthall tillkommer. Vid en så pass stor utbyggnad av bostäder bör en större konstgräsplan planeras in. Mark behövs även för att tillgo-

dose ytor för lekplatser. Redan nu finns stor efterfrågan för utveckling av en bmx-park i Älta.

Bm7 Fisksätra

Befintliga värden och intressen

Fågelhöjden är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Strandområdena har höga upplevelsevärden och det finns flera bostadsnära grönområden av betydelse. Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av Saltsjöbanan och farleden i Lännerstasunden. Det berörs även av riksintresse för energidistribution i form av planerad 220 kV kabel mellan Fisksätra och Gustavsberg.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området innehåller i huvudsak flerbostadshus och gruppbyggda småhus, men även handel och andra verksamheter. Ett detaljplaneprogram utarbetas för delar av området. Den befintliga bebyggelsestrukturen bör i huvudsak behållas, men förtätning är lämplig i flera delar. Cirka 450 bostäder bör kunna byggas till 2020. Cirka 50 arbetsplatser kan under samma tid tillkomma i området. Ytterligare cirka 300 bostäder och cirka 100 arbetsplatser bör kunna tillkomma genom förtätning till 2030. Planering pågår för en utveckling av verksamheten vid Fisksätra Marina och en utökning av småbåtshamnen. Två nya museer planeras samt en ny allmän brygga och en strandpromenad mellan Fisksätra och Skogsö.

Framtida behov av service och infrastruktur

Cirka 150 förskoleplatser och eventuell utbyggnad av befintliga skolor behövs inom den närmaste 10-årsperioden. Fisksätra idrottsplats behöver utvecklas.

Bm8 Saltsjöbadens centrum - Neglinge

Befintliga värden och intressen

Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av Saltsjöbanan. Neglingehöjden och Neglinge gård är av lokalt intresse för kulturmiljövården.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området innehåller i huvudsak flerbostadshus och gruppbyggda småhus, men även handel och andra verksamheter. Befintlig bebyggelsestruktur bör i huvudsak behållas, men förtätning är lämplig i första hand kring Saltsjöbadens centrum och vid Neglinge station. Cirka 150 bostäder bör kunna byggas till 2020. Cirka 50 arbetsplatser kan under samma tid tillkomma i området. Ytterligare cirka 250-300 bostäder och cirka 50 arbetsplatser bör kunna tillkomma genom förtätning till 2030.

Framtida behov av service och infrastruktur

Cirka 80 förskoleplatser behövs.

Bm9 Norra Rösunda

Befintliga värden och intressen

Stora delar är av riksintresse och hela området är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Strandområdena har höga upplevelsevärden. Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av Saltsjöbanan och farleden i Baggensfjärden.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området innehåller en blandning av småhus, flerbostadshus, handel och andra verksamheter. Befintlig bebyggelsestruktur bör behållas, men viss komplettering

är möjlig. I området finns två konferensanläggningar som bör få möjlighet att utveckla sin verksamhet.

Framtida behov av service och infrastruktur

Behov av förskola och ytor för idrott kan uppstå vid komplettering av bostäder.

Bm 10 Norra Solsidan

Befintliga värden och intressen

Området är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av Saltsjöbanan.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området innehåller i huvudsak friliggande småhus, men även flerbostadshus, viss handel och andra verksamheter. Den befintliga bebyggelsestrukturen bör i huvudsak behållas men förtätning är lämplig i vissa delar. 50-75 bostäder bör kunna tillkomma i området.

Framtida behov av service och infrastruktur

En infartsparkering för boende på Älgö bör anordnas vid Solsidans station. Utbyggnad av Solsidans skola behövs på grund av befolkningsökningen på Älgö. Det kan innebära ett ökat tryck på befintliga idrottsanläggningar i området.

Exempel på gles blandad bebyggelse Källvågsområdet, Boo.

GLÉS BLANDAD BEBYGGELSE

Områden med gles blandad bebyggelse domineras av bostäder men kan även innehålla handel, kontor, skolor, förskolor, och andra verksamheter som inte innebär betydande störning, samt grönområden och nödvändig infrastruktur. Dessa områden har idag en låg exploateringsgrad. För ny bebyggelse kan en exploateringsgrad mellan 0,1 (mycket gles småhusbebyggelse) till 0,5 (tät radhusbebyggelse eller låga flerbostadshus) tillämpas. Inriktningen bör vara en bebyggelsehöjd på högst två våningar, men enstaka högre hus kan vara möjliga i vissa lägen.

Bg1 Trollebo - Nysätra

Befintliga värden och intressen

Delar av området är av lokalt intresse för kulturmiljövården.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området omfattar småhusbebyggelse från i huvudsak 1900-talets första hälft. Områdets karaktär och skala bör behållas. Någon nybebyggelse av betydelse planeras inte inom området, men vissa kompletteringar kan vara aktuella.

Bg2 Vikdalen

Befintliga värden och intressen

Området omfattas av riksintresse för kulturmiljövården (Norra kusten). Det finns även bostadsnära grönytor och natur med rekreativa värden. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av befintlig farled och väg 222 (Värmdöleden).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området omfattar befintlig småhusbebyggelse. Områdets karaktär och skala bör behållas. Någon nybebyggelse av betydelse planeras inte inom området, men vissa kompletteringar kan vara aktuella.

Bg3 Lillängen - Storängen

Befintliga värden och intressen

Storängen är av riksintresse och lokalt intresse för kulturmiljövården. Naturvärden klass 3 och höga upplevelsevärden finns i en barrskog vid Järlasjön i Lillängen.

De centrala grönytorerna har betydelse som bostadsnära natur. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av Saltsjöbanan.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området omfattar småhusbebyggelse från början till mitten av 1900-talet. Områdets karaktär och skala bör behållas. Någon nybebyggelse av betydelse planeras inte inom området, men vissa kompletteringar kan vara aktuella, till exempel i anslutning till Storängens station.

Framtida behov av service och infrastruktur

Om komplettering av bebyggelse sker behövs ytterligare förskoleplatser och fler möjligheter för idrott och fritid.

Bg4 Saltsjö-Duvnäs - Sågtorp

Befintliga värden och intressen

Största delen av området är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av Saltsjöbanan. Söder om Duvnäs vikens är strandskyddet utökat till 300 meter på land.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området omfattar småhusbebyggelse i huvudsak från 1900-talets första hälft. Områdets karaktär och skala bör behållas. Någon nybebyggelse av betydelse planeras inte inom området men vissa kompletteringar kan vara aktuella i anslutning till Saltsjöbanan och på Duvnäs vikens södra sida. Befintlig småbåtshamn kan utvidgas något.

Framtida behov av service och infrastruktur

Se Bm1 (Ektorp m.fl.) gällande utbyggnad av förskolor.

Bg5 Skuru - Duvnäs utskog

Befintliga värden och intressen

Området berörs i norr av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms farled och inlopp). I norra delen av området finns också naturvärden klass 2 och 3, samt bostadsnära grönytor av betydelse. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form farled (Stockholms inlopp och Skurusundet) samt Värmdöleden. Strandskyddet är utökat till 300 meter längs norra kusten mot Värtan.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området omfattar friliggande och gruppbyggda småhus från början av 1900-talet till vår tid. Områdets karaktär och skala bör behållas. Viss nybebyggelse är möjlig, främst i Duvnäs utskog, och området bör kunna kompletteras med 100-150 bostäder i form av radhus, mindre flerbostadshus eller friliggande småhus. En borttagning av befintlig högspänningsledning medger vissa kompletteringar.

Framtida behov av service och infrastruktur

Om komplettering av bebyggelsen sker krävs ytterligare förskoleplatser. Eventuellt genomförs en tidigare planerad idrottsplats med bland annat en 7-manna konstgräsplan, löparbana, omklädningsrum, förråd och toaletter. De befintliga funktionerna bör utvecklas och sammanföras med den tänkta nya idrottsplatsen.

Bg6 Lilla Björknäs - Björknäsplatån

Befintliga värden och intressen

Området berörs i norr av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms farled och inlopp). I området finns en ravin med naturvärden klass 2 (bland annat sumpskog) och området innehåller även natur med höga upplevelsevärden. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av farled (Stockholms inlopp och Skurusundet).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området är ett före detta fritidshusområde som omvandlas till permanent småhusbebyggelse. Enligt gällande detaljplaner kan ytterligare cirka 75 småhus byggas på befintliga fritidshustomter. Annan bebyggelse är inte aktuell.

Framtida behov av service och infrastruktur

Delar av området har under lång tid haft enskilt huvudmannaskap. Utbyggnaden av allmänna anläggningar och skötsel av naturmark är ofta eftersatt. I vissa delar kan allmän plats (park och natur) därför behöva utvecklas.

Bg7 Hasseludden - Kummelnäs (Norra Boo)

Befintliga värden och intressen

Området berörs i norr av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms farled och inlopp). Vissa delar är även utpekade som lokalt intresse för kulturmiljövården. Inom området finns naturvärden klass 2 och 3, natur med höga upplevelsevärden samt bostadsnära

grönytor av betydelse. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av farled (Stockholms inlopp).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området är till största delen ett äldre fritidshusområde som omvandlas till permanent småhusbebyggelse och omfattas av flera detaljplaner. Enligt gällande och kommande detaljplaner beräknas området kunna bebyggas med ytterligare 350-400 bostäder, i huvudsak småhus på mark för befintlig fritidshusbebyggelse. På platsen för det före detta Porsmosseverket och längs Kumelnäsvägen kan det vara aktuellt med ny bebyggelse i form av offentlig service, bostäder, båtuppläggning eller andra verksamheter. Vid Hasseludden finns två konferensanläggningar som bör få möjlighet att utveckla sin verksamhet.

Framtida behov av service och infrastruktur

Behovet av nya förskoleplatser är beroende av hur mycket ny bebyggelse som tillkommer och hur snabbt detta sker. I området finns ett uttalat behov av ytor för tennisplaner. Mark bör avsättas för lekplatser och spontanidrott. Delar av området har under lång tid haft enskilt huvudmannaskap. Utbyggnaden av allmänna anläggningar och skötseln av naturmark är ofta eftersatt. I vissa delar kan allmän plats (park och natur) därför behöva utvecklas.

Bg8 Tegelön - Knarrnäs

Befintliga värden och intressen

Områdena berörs av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms farled och inlopp). De är även utpekade som lokalt intresse för kulturmiljövården. Inom områdena finns natur med höga upplevelsevärden. Områdena berörs av riksintressen för kommunikationer i form av farled (Stockholms inlopp). I Knarrnäs är strandskyddet utökat till 300 meter på land.

Utveckling av mark och bebyggelse

Tegelön som är bebyggd med fritidshus och viss permanentbebyggelse har områdesbestämmelse i syfte att bevara ön som ett område för fritidshus. Knarrnäs är inte planlagt och har spridd bebyggelse. Avsikten är att behålla nuvarande markanvändning och förtätning bör inte ske.

Bg9 Insjön

Befintliga värden och intressen

Kils gård med omgivning är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Inom området finns naturvärden klass 2 och 3, natur med höga upplevelsevärden, samt bostadsnära grönytor av betydelse. Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av Värmdöleden. Strandskyddet är utökat till 300 meter utmed vissa delar av Kilsviken och Insjön.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området är bebyggt med småhus av varierande ålder. Enligt gällande detaljplaner kan området bebyggas med ytterligare cirka 60 småhus. Ytterligare bebyggelse planeras inte.

Bg10 Graninge

Befintliga värden och intressen

Inom området finns naturvärden klass 3 och natur med höga upplevelsevärden. Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av Värmdöleden. Strandskyddet är utökat till 300 meter utmed Kilsviken.

Utveckling av mark och bebyggelse

I området finns Graninge stiftsgård och några fritidshusfastigheter. Stiftsgårdens verksamhet bör få möjlighet att utvecklas men i övrigt bör inte ny bebyggelse tillkomma i området.

Bg11 Södra Boo

Befintliga värden och intressen

Vissa delar är av lokalt intresse för kulturmiljövården och ett kulturresevat kommer att bildas vid Baggensstäket. Inom området finns naturvärden klass 2 och 3, natur med höga upplevelsevärden samt bostadsnära grönytor av betydelse. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av farled (Lännertasunden-Baggensstäket) och Värmdöleden.

Utveckling av mark och bebyggelse

De nordvästra delarna av området utgörs av friliggande småhusbebyggelse med inslag av grupphus. Någon förändrad markanvändning planeras inte i dessa delar men enstaka kompletteringar kan bli aktuella. De södra och östra delarna av området är till största delen äldre fritidshusområden som omvandlas till permanent småhusbebyggelse och omfattas av flera detaljplaner. Som stöd för processen har ett detaljplaneprogram för sydöstra Boo tagits fram. Enligt gällande och kom-

mande detaljplaner beräknas området kunna bebyggas med ytterligare 400-500 bostäder, i huvudsak i form av friliggande småhus men även som gruppbyggda småhus eller mindre flerbostadshus på befintliga fritidshustomter

Standarden på Dalvägen bör förbättras för att möjliggöra busstrafik och vägen bör förlängas västerut till Boovägen. Möjligheter till lokal service bör skapas. En utökning av kulturresevatet och utveckling av småbåts-hamnar och strandpromenad bör utredas. En ny skola för cirka 500 elever och med cirka 250 förskoleplatser kommer att behövas. Skolan placeras lämpligen i område A3 Dalkarlsängen. En ny skola skapar behov av en idrottshall, en bollplan och en lekplats för spontanaktiviteter. Behov för utveckling av befintliga fritids- och idrottsverksamheter bör ses över. Verksamheten på Boovallens Idrottsplats bör tryggas och ges möjlighet att utvecklas. Delar av området har under lång tid haft enskilt huvudmannaskap. Utbyggnaden av allmänna anläggningar och skötseln av naturmark är ofta eftersatt. I vissa delar kan allmän plats (park och natur) därför behöva utvecklas.

Bg 12 Hästhagen

Befintliga värden och intressen

Inga speciella värden eller intressen finns dokumenterade.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området omfattar småhusbebyggelse från i huvudsak 1900-talets första hälft. Områdets karaktär och skala bör behållas. Någon nybebyggelse planeras inte inom området, men enstaka kompletteringar kan vara aktuella. Strandskyddet på land bör upphävas där det saknar betydelse för strandskyddets syften.

Bg 13 Nordvästra Älta

Befintliga värden och intressen

Inom området finns bostadsnära grönytor av betydelse.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området utgörs av friliggande och gruppbyggda småhus av varierande ålder. Någon förändrad markanvändning planeras inte men enstaka kompletteringar kan förekomma. Verksamheten på Älta idrottsplats bör tryggas och få möjlighet att utvecklas.

Bg 14 Sydöstra Älta

Befintliga värden och intressen

Vid Ältabergsvägen i söder finns två barrskogsområden med naturvärden klass 3. I området finns även natur med höga upplevelsevärden och bostadsnära grönytor av betydelse. Vissa delar i norr ligger i det yttre skyddsområdet för Sandasjöns reservvattentäkt.

Utveckling av mark och bebyggelse

Det norra och västra området utgörs av friliggande och gruppbyggda småhus av varierande ålder. Någon förändrad markanvändning planeras inte i dessa delar men enstaka kompletteringar kan förekomma. Enligt gällande och kommande detaljplaner bör Hedvigslund i söder och Ältadalen i öster kunna bebyggas med cirka 600 bostäder i form av friliggande och gruppbyggda småhus samt mindre flerbostadshus. Ny bebyggelse nås i första hand från den nya trafikplatsen vid Tyresövägen. Vid Ältavägens anslutning till Tyresövägen planeras ett handels- och verksamhetsområde som idag till största delen ligger i Stockholms stad. När detaljplanen vinner laga kraft överförs området till Nacka kommun

genom en ändring av kommungränsen.

Framtida behov av service och infrastruktur

Cirka 80 nya förskoleplatser och en utbyggnad av Sigfridsborgs skola planeras. En lekplats, en bollplan och en varierad yta för spontanidrott bör tillkomma.

Bg 15 Östra Skogsö

Befintliga värden och intressen

Delar av området är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av farled (Baggensstaket-Baggensfjärden).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området är ett före detta fritidshusområde som omvandlas till permanent småhusbebyggelse. Gällande detaljplan medger ingen omfattande nybebyggelse, men enstaka kompletteringar kan vara aktuella.

Bg 16 Igelboda - Baggensudden

Befintliga värden och intressen

En mindre del av området är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Här finns mindre grönråden med betydelse som bostadsnära natur. Området berörs av riksintresse för energidistribution i form av planerad 220 kV kabel mellan Fisksätra och Gustavsberg, samt riksintresse för kommunikationer i form av farled (Baggensstaket-Baggensfjärden).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området utgörs av friliggande småhusbebyggelse med inslag av grupphus. Områdets karaktär och skala bör behållas. Någon betydande nybebyggelse planeras inte

inom området, men vissa kompletteringar kan vara aktuella. En utveckling av strandpromenaden kan vara aktuell.

Bg17 Tattby

Befintliga värden och intressen

Området är av lokalt intresse för kulturmiljövården. I området finns natur med höga upplevelsevärden och bostadsnära grönytor av betydelse.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området omfattar friliggande småhusbebyggelse från i huvudsak 1900-talets första hälft. Områdets karaktär och skala bör behållas. Någon nybebyggelse planeras inte inom området, men enstaka kompletteringar kan vara aktuella.

Framtida behov av service och infrastruktur

Det bör finnas en möjlighet att förlänga Solsidevägen för att avlasta Byvägen. En ny förskola blir klar under våren 2012. Den befintliga badanläggningen behöver i framtiden förnyas. Saltsjöbadens idrottsplats behöver vidareutvecklas. Det finns behov av ytterligare fotbollsplaner.

Bg18 Östra och södra Rösunda

Befintliga värden och intressen

Stora delar är av riksintresse och hela området är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Inom området finns naturvärden klass 3, natur med höga upplevelsevärden samt bostadsnära grönytor av betydelse.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området omfattar friliggande och gruppbyggda småhus, enstaka flerbostadshus och institutioner från i huvudsak 1900-talets första hälft. Områdets karaktär och skala bör behållas. Någon nybebyggelse av betydelse planeras inte inom området, men vissa kompletteringar kan vara aktuella. Slalomanläggningen bör tryggas och få möjlighet att utvecklas.

Bg19 Södra Solsidan

Befintliga värden och intressen

Området är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Strandzonerna har höga upplevelsevärden. Strandskyddet är upphävt på land men gäller i Vårgårdssjöns och Erstavikens vattenområde 100 meter ut från stranden.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området omfattar småhusbebyggelse från i huvudsak 1900-talets första hälft. Områdets karaktär och skala bör behållas. Någon nybebyggelse planeras inte inom området men enstaka kompletteringar kan vara aktuella.

Bg20 Älgö

Befintliga värden och intressen

Delar av området är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Inom området finns naturvärden klass 2 och 3 samt natur med höga upplevelsevärden. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av farled (Baggensfjärden-Ägnöfjärden).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området är ett före detta fritidshusområde som omvandlas till permanent småhusbebyggelse. Det kan bebyggas med ytterligare cirka 175 småhus på befintliga fritidshustomter, enligt gällande detaljplan. Någon annan bebyggelse är inte aktuell.

Framtida behov av service och infrastruktur

En förskola med cirka 50 platser planeras i området. Det behövs mark för närlek och spontanidrott.

Bg21 Gåsöarkipelagen

Befintliga värden och intressen

Området är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Inom området finns naturvärden klass 2 samt natur med höga upplevelsevärden. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av farled (Baggensfjärden-Ägnöfjärden).

Utveckling av mark och bebyggelse

Gåsöarkipelagen innehåller fritidshusbebyggelse. Avsikten är att behålla nuvarande markanvändning och området bör inte förtätas.

Återvinning av elektronik vid återvinningsstation. Foto: Peter Knutson.

ARBETSPLATSOMRÅDEN OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR

Områden som är specifikt avsatta för industrier, tekniska anläggningar eller andra verksamheter som kan vara störande för omgivningen och inte bör blandas med bostäder; betecknas "arbetsplatsområden och tekniska anläggningar". Inom beteckningen ryms områden

för mindre entreprenadföretag, trafikdepåer och anläggningar för avfall eller energiproduktion. Graden av exploatering eller byggnadernas höjd kan inte beskrivas generellt eftersom detta är helt beroende av verksamhetens art.

A1 Kummelberget

Befintliga värden och intressen

Inga speciella värden eller intressen finns dokumenterade.

Utveckling av mark och bebyggelse

Ett befintligt verksamhetsområde med där markanvändningen behålls. En mindre utökning av området utreds i samband med bildandet av Skarpnäs naturreservat. Kompletteringar på befintliga tomter kan förekomma.

A2 Område vid Orminge trafikplats

Befintliga värden och intressen

Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av väg 222 (Värmdöleden).

Utveckling av mark och bebyggelse

Ett befintligt verksamhetsområde med där markanvändningen behålls. En utökning av området är inte aktuell. Ny bebyggelse och kompletteringar på befintliga tomter kan förekomma.

A3 Dalkarlsängen

Befintliga värden och intressen

Vissa delar innehåller naturvärden klass 2 i form av lövskog. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av väg 222 (Värmdöleden).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området är bullerstört och omfattar en före detta soptipp och naturmark på båda sidor om Värmdöleden.

Området kan rymma cirka 100 000 m² kvartersmark. Förutom småindustri bör området rymma en ny skola och en återvinningscentral. Vissa mer personalintensiva verksamheter kan vara aktuella. Totalt kan området innehålla 600–1 000 arbetsplatser beroende på typ av verksamheter.

Framtida behov av service och infrastruktur

En ny trafikplats behövs för att koppla Boovägen till Värmdöleden. För att området ska kunna utvecklas behövs en viss ombyggnad av Boovägen. Busshållplatser på Värmdöleden är angelägna. En ny skola placeras här för att möta behovet i södra Boo.

A4 Kil

Befintliga värden och intressen

Vissa delar innehåller naturvärden klass 2 och 3 i form av ädellövskog och barrskog. Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av väg 222 (Värmdöleden). För en mindre del av området är strandskyddet utökat till 300 meter.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området bör användas för verksamheter på grund av störande buller från Värmdöleden. En buffertzon bör skapas mot det intilliggande bostadsområdet för att minimera buller och trafikstörningar. Inom Nacka kommun kan 50 000-60 000 m² tomtyta rymmas. En ny bussdepå bör lokaliseras hit. Biogasanläggning och återvinningscentral kan också vara aktuella. Planeringen av området bör ske i samarbete med Värmdö kommun. En kommungränsjustering kan vara aktuell.

Framtida behov av service och infrastruktur

En exploatering av området förutsätter en ny väganslutning till infarten mot Insjön från väg 222.

A5 Kovik

Befintliga värden och intressen

Avfallsanläggningen är utpekad som regionalt intresse i Regionplanen (RUF 2010).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området består till största delen av en befintlig avfallsanläggning. Södra delen av området reserveras för en utökning av avfallsanläggningen på grund av framtida ökade behov av återvinning av avfall och massor.

Framtida behov av service och infrastruktur

Vid utökad verksamhet på platsen bör Lagnövägens standard förbättras.

A6 Område vid Saltsjöbadsleden

Befintliga värden och intressen

Naturvärden klass 2 och 3 i form av lövskog, barrskog och sumpskog finns i mindre delar av området. Området berörs av riksintresse för energidistribution i form av befintliga och planerade luftledning. Strandskyddet är utökat till 300 meter.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området innehåller en befintlig transformatoranläggning och en återvinningscentral söder om Saltsjöbadsleden. En zon längs Saltsjöbadsledens norra sida kan användas för verksamheter, exempelvis är behovet av

båtuppläggning stort. Cirka 100 000 m² tomtyta kan rymmas. Utökat strandskydd bör inte förlängas.

A7 Igelbodadepån

Befintliga värden och intressen

Delar av området har betydelse som bostadsnära natur. Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av Saltsjöbanan.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området är avsett för en ny tågdepå i samband med Saltsjöbanans modernisering och ombyggnad till snabbspårvagn.

Framtida behov av service och infrastruktur

En passage över Saltsjöbanan behövs för att förbinda Fisksätra med Skogsö naturreservat.

A8 Ältaberg

Befintliga värden och intressen

Inga speciella värden eller intressen finns dokumenterade.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området har en gällande detaljplan för småindustri. Utbyggnad kommer att ske under de närmaste åren. Området kan komma att innehålla cirka 150 arbetsplatser.

Framtida behov av service och infrastruktur

Området angörs från den nya trafikplatsen vid Tyresövägen.

A9 Område söder om Tyresövägen

Befintliga värden och intressen

Inga speciella värden eller intressen finns dokumenterade.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området bör användas för verksamheter på grund av störande buller från Tyresövägen. Under förutsättning att befintlig högspänningsledning grävs ner kan den södra delen användas för bostäder. Åtgärder bör genomföras för att minimera buller och trafikstörningar i det intilliggande bostadsområdet i Tyresö. Området, som idag ägs av Stockholms stad, överförs eventuellt till Stockholm genom ändring av kommungränsen.

Framtida behov av service och infrastruktur

Området angörs från den nya trafikplatsen vid Tyresövägen.

Långsjön naturreservat. Foto Nina Mauthner-Granath

NATUR OCH STÖRRE REKREATIONSOMRÅDE

Skogsområden, kulturlandskap eller större anlagda rekreationsområden betecknas "Natur och större rekreationsområde". Användningen av sådana områden kan variera från aktivt skogsbruk till ren naturvård. Områdena bör inte exploateras utan bevaras för rörligt friluftsliv och biologisk mångfald. Verksamheter och viss kompletteringsbebyggelse kan tillkomma inom

dessa områden om de stämmer överens med naturvårdens och det rörliga friluftslivets behov, behövs för jord- och skogsbruk eller är av mycket stort allmänt intresse. Sammanhängande skogar bör bevaras som strövområden och för orientering. Bevarandet av tysta naturområden bör särskilt beaktas vid exploatering i anslutning till naturområdena.

N1 Ryssbergen

Befintliga värden och intressen

Området innehåller naturvärden klass 2 och 3 i form av barrskog och även höga upplevelsevärden, främst på grund av sin orördhet. Största delen är av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms inlopp). Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av väg 222 (Värmdöleden).

Utveckling av mark och bebyggelse

Området utgörs av naturmark förutom en före detta hamnanläggning som planlagts för bostäder på pontoner. Större delen av området planeras bli naturreservat men exakt avgränsning är inte klarlagd. En vägförbindelse planeras mellan Kvarnholmen och Nacka centrum, i en tunnel genom området och på en bro över Svindersviken.

N2 Nyckelviken

Befintliga värden och intressen

En stor del av området är avsatt som naturreservat. Det innehåller naturvärden klass 1-3 i form av bland annat ädellövskog och även mycket höga upplevelse- och rekreationsvärden. Största delen är av riksintresse och lokalt intresse för kulturmiljövården. Det berörs av riksintressen för kommunikationer i form av farled och väg 222 (Värmdöleden). Strandskyddet är utökat till 300 meter på land.

Utveckling av mark och bebyggelse

För naturreservatet finns reservatsbestämmelser och skötselplan. Naturreservatet bör utvidgas åt nordost efter att en avgränsning av utvidgningen studerats.

N3 Långsjön

Befintliga värden och intressen

Området är avsatt som naturreservat. Det har höga upplevelsevärden och stor betydelse som bostadsnära natur. Strandskydd gäller för Långsjöns vattenområde.

Utveckling av mark och bebyggelse

För naturreservatet finns reservatsbestämmelser och skötselplan.

N4 Skuruparken

Befintliga värden och intressen

Området innehåller naturvärden klass 2 och 3 i form av barrskog och ädellövskog samt höga upplevelse- och rekreationsvärden. Det berörs av riksintresse för kommunikationer i form av farled och väg 222 (Värmdöleden). Strandskyddet är utökat till 300 meter på land.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området utgörs i huvudsak av naturmark, delvis bebyggd med små, mycket enkla stugor. Naturreservatsbildning pågår för området men exakt avgränsning är inte klarlagd. Norra delen av området påverkas av en ny Skurubro.

N5 Tollare naturreservat

Befintliga värden och intressen

Området är avsatt som naturreservat. Det innehåller naturvärden klass 1-3 i form av barrskog och ädellövskog samt höga upplevelse- och rekreationsvärden. Området berörs av riksintressen för kommunikationer i form av farled. Strandskyddet är utökat till 300 meter på land.

Utveckling av mark och bebyggelse

För naturreservatet finns reservatsbestämmelser och skötselplan.

N6 Skarpnäs

Befintliga värden och intressen

Området innehåller naturvärden klass 2 och 3 i form av bland annat barrskog och ädellövskog. Det har även flera höga upplevelse- och rekreationsvärden. En stor del av området är av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms inlopp). Strandskyddet är utökat till 300 meter utmed Halvkakssundet, Krokträskan och Vittjärn.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området utgörs av naturmark förutom vägen till Telegrafberget. Naturreservatsbildning pågår men den exakta avgränsningen är inte klarlagd. I samband med bildandet av naturreservatet ska möjligheten att lokalisera bostäder eller verksamheter i anslutning till befintligt arbetsplatsområde (A1) studeras.

N7 Gärdesudden

Befintliga värden och intressen

Området är avsatt som naturreservat. Det innehåller naturvärden klass 3 i form av barrskog och har höga upplevelsevärden och stor betydelse som bostadsnära natur. Området är av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms inlopp) och berörs av riksintresse för kommunikationer i form av farled.

Utveckling av mark och bebyggelse

För naturreservatet finns reservatsbestämmelser och skötselplan.

N8 Rensättra

Befintliga värden och intressen

Delar av området innehåller naturvärden klass 3 i form av barrskog. Det utgör en viktig spridningskorridor mellan Skarpnäs och Velamsund och innehåller höga upplevelse- och rekreationsvärden. Området är också en svag men viktig kil i den regionala grönstrukturen.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området utgörs av skog och öppen ängsmark. Naturre-servatsbildning planeras men den exakta avgränsningen är inte klarlagd.

N9 Abborrträsk

Befintliga värden och intressen

Området är avsatt som naturreservat. Det har höga upplevelsevärden och stor betydelse som bostadsnära natur.

Utveckling av mark och bebyggelse

För naturreservatet finns reservatsbestämmelser och skötselplan.

N10 Velamsund - Ramsmora

Befintliga värden och intressen

Största delen av området är avsatt som naturreservat. Det innehåller naturvärden klass 2-3 i form av barrskog, sumpskog och ädellövskog. Tre mindre områden är avsatta enligt EU:s förordning Natura 2000. Området har även mycket höga upplevelse- och rekreationsvärden. Jordbrukslandskapet i de centrala delarna är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Strandskyddet är

utökat till 300 meter utmed Insjön, Velamsundsviken, Sågsjön och Kilsviken.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området består till största delen av naturmark men innehåller även verksamheter som golfbana och rid-anläggning. För naturreservatet finns reservatsbestäm-melser och skötselplan. De västra delarna (Ramsmora) ligger utanför reservatet men är en spridningskorridor och viktig del av den gröna kilen och bör därför i huvudsak behållas som natur. All verksamhet som kan påverka bevarandestatusen för Natura 2000-områdena är tillståndspliktig.

N11 Ekoberget

Befintliga värden och intressen

Området är avsatt som naturreservat och enligt EU:s förordning Natura 2000. Det innehåller naturvärden klass 3 i form av barrskog och har höga upplevelsevärden. Strandskyddet är utökat till 300 meter på land.

Utveckling av mark och bebyggelse

För naturreservatet finns reservatsbestämmelser och skötselplan. All verksamhet som kan påverka bevaran-destatusen för Natura 2000-områdena är tillståndspliktig.

N12 Nackareservatet

Befintliga värden och intressen

Området är avsatt som naturreservat. Söderbysjöns och Dammtorpssjöns sjösystem är även avsatt enligt EU:s förordning Natura 2000. Det innehåller natur-värden klass 2-3 i form av barrskog, sumpskog, ädel-

lovskog och våtmarker. Området har även mycket höga upplevelse- och rekreationsvärden. Nacka ström är av riksintresse och området runt Hellasgården är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Hela reservatet är av riksintresse för friluftslivet. Området berörs av riksintresse för energidistribution i form av befintlig luftledning. Utmed sjöarna i område är strandskyddet utökat till 300 meter.

Utveckling av mark och bebyggelse

För naturreservatet finns reservatsbestämmelser och skötselplan. Området består till största delen av naturmark men innehåller även verksamheter som golfbana och friluftsanläggning (Hellasgården). För att skydda bebyggelse och bebyggelseämningar vid Nacka ström kan kulturre-servatsbildning vara aktuell. All verksamhet som kan påverka bevarandestatusen för Natura 2000-områdena är tillståndspliktig.

N13 Älta mosse - Strålsjön

Befintliga värden och intressen

Området utgörs av två naturreservat, varav det ena ligger inom Erstaviks fideikommiss. Det innehåller naturvärden klass 3 i form av ädellövskog och våtmarker samt höga upplevelse- och rekreationsvärden. De nordöstra delarna utgör riksintresse för både kulturmiljövården och friluftslivet. Runt Strålsjön är strandskyddet utökat till 300 meter.

Utveckling av mark och bebyggelse

För naturreservatet finns reservatsbestämmelser och skötselplan.

N14 Sågtorp - Drevinge

Befintliga värden och intressen

Området innehåller naturvärden klass 2 och 3 i form av barrskog, sumpskog och lövskog. Vissa delar har även flera höga upplevelse- och rekreationsvärden. Strandskyddet är utökat till 300 meter utmed Lännerstasunden.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området utgörs till största delen av naturmark men viss bebyggelse finns i Drevinge och Östervik. Kompletteringar kan göras på befintliga bebyggda fastigheter men nyexploatering bör inte förekomma.

N15 Erstavik

Befintliga värden och intressen

Området är ett av de största sammanhängande grönområdena i Stockholms närhet. Det innehåller naturvärden klass 2-3 med en stor variation av olika biotoper. Området är av riksintresse för friluftslivet. Det har mycket höga upplevelse- och rekreationsvärden. Jordbrukslandskapet och bebyggelsen i de centrala delarna är av riksintresse och lokalt intresse för kulturmiljövården. Strandskyddet är utökat till 300 meter utmed största delen av Erstaviken och runt de flesta sjöarna i området. En mindre del i väster ligger inom skyddsområdet för Sandasjöns reservvattentäkt.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området består till största delen av skog och öppen mark där det bedrivs jord- och skogsbruk, men det innehåller även golfbana, ridanläggning och vissa andra verksamheter. Befintliga verksamheter bör möjlighet

att fortleva och utvecklas och ska vägas mot det rörliga friluftslivets, naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen. Ytterligare verksamheter för rekreation kan tillkomma i områdets utkanter förutsatt att det inte skadar riksintressena och befintliga naturvärden. I Källtorp finns planer för en ny ridanläggning. Erstavik är idag ett fideikommiss och användningen regleras i avtal med markägaren. På sikt kan det vara aktuellt med bildande av natur- och kulturresevat.

N16 Skogsö

Befintliga värden och intressen

Största delen av området är avsatt som naturreservat. Det innehåller naturvärden klass 2-3 i form av barrskog och ädellövskog. Området har även mycket höga upplevelse- och rekreationsvärden. Området berörs av riksintresse för energidistribution i form av planerad 220 kV kabel mellan Fisksätra och Gustavsberg, samt riksintresse för kommunikationer i form av farled (Baggensstäket-Baggensfjärden). Strandskyddet är utökat till 300 meter utmed Lännerstasunden-Baggensstäket.

Utveckling av mark och bebyggelse

För naturreservatet finns reservatsbestämmelser och skötselplan. Den del som ligger utanför reservatet innehåller en begravningsplats och enstaka bostäder. Kompletteringar kan göras på befintliga bebyggda fastigheter men nyexploatering bör inte förekomma. En ny allmän brygga och en strandpromenad mellan Fisksätra och Skogsö bör komma till stånd. Tillgängligheten för gående och cyklisterna till Skogsö från Boo bör utredas.

N17 Gröna dalen

Befintliga värden och intressen

Området innehåller vissa naturvärden klass 3 i form av barrskog men har störst värde som bostadsnära natur.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området utgörs till största delen av naturmark men det innehåller även kolonilotter, en bollplan och ett vattentorn. Befintliga verksamheter bör få möjlighet att vara kvar och utvecklas men nyexploatering bör inte förekomma.

N18 Tattby naturreservat

Befintliga värden och intressen

Området är avsatt som naturreservat. Det innehåller naturvärden klass 2-3 i form av barrskog och sumpskog. Området har även mycket höga upplevelse- och rekreationsvärden. Delar av området är av riksintresse för friluftslivet. Strandskyddet är utökat till 300 meter utmed Lundsjön och Dammsjön.

Utveckling av mark och bebyggelse

För naturreservatet finns reservatsbestämmelser och skötselplan.

N19 Svärdsö

Befintliga värden och intressen

Stora delar av området innehåller naturvärden klass 2 och 3 i form av barrskog och sumpskog. Det har även flera höga upplevelse- och rekreationsvärden. Strandskyddet är utökat till 300 meter för hela Svärdsö.

Utveckling av mark och bebyggelse

Området utgörs till största delen av naturmark men viss yta används för båtuppläggning. Naturreservatsbildning planeras men den exakta avgränsningen är inte klarlagd. I samband med bildandet av naturreservatet ska möjligheten att lokalisera småbåtshamn och förskola inom området studeras.

N20 Bergholmen

Befintliga värden och intressen

Bergholmen är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Strandskydd gäller på hela ön samt i berört vattenområde.

Utveckling av mark och bebyggelse

På ön finns enstaka fritidshus. Mindre kompletteringar kan vara möjliga i omedelbar anslutning till befintlig bebyggelse, men nyexploatering bör inte förekomma. Skydd av Bergholmen bör utredas.

N21 Sumpholmen

Befintliga värden och intressen

Området berörs av riksintresse för kommunikationer i form av farled (Baggensstaket-Baggensfjärden). Strandskydd gäller på hela ön samt i berört vattenområde.

Utveckling av mark och bebyggelse

Ön bör behållas som orörd natur och eventuellt skydd i form av fågelskyddsområde eller utvidgning av Skogsö naturreservat bör utredas.

Bggensstaket.

VATTENOMRÅDEN

Nackas kustområden och de större sjöarna betecknas som vattenområde. På grund av vattenområdenas läge, förutsättningar och status kan olika användning vara lämplig. Alla kustvatten omfattas av riksintresse för kust och skärgård. Belastningen på kommunens sjöar har under de senaste åren minskat och sjöarna uppvisar generellt en positiv utveckling. För att fortsätta denna

utveckling, att förbättra vattenkvaliteten och därmed det rekreativa värdet, måste tillrinningen av föroreningar till sjöarna begränsas. Vid all nybebyggelse och förändrat markutnyttjande inom sjöarnas tillrinningsområden, måste föroreningsbelastningen utredas och åtgärdas. Strandskydd gäller 100 meter ut från stranden i alla vattenområden där det inte av någon anledning upphävs.

VI Strömmen

Befintliga värden och intressen

Området omfattas i sin helhet av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms inlopp). Det omfattas även av riksintresse för kommunikationer i form av befintlig farled samt riksintresse för kust och skärgård. Området gränsar till nationalstadsparken och har vissa naturvärden. Naturvärdet består främst i att inre delarna av Svindersviken är utpekade av länsstyrelsen som lek- och uppväxtområden för abborre, gädda och gös.

Utveckling av vattenområdet

Vattenområdet bör användas för båttrafik och inga åtgärder får vidtas som väsentligt försvårar användningen av farleden. En ny småbåtshamn kan anordnas på Kvarnholmen och befintliga småbåtshamnar vid norra sidan av Svindersviken kan utvecklas.

V2 Lilla Värtan

Befintliga värden och intressen

Området omfattas i sin helhet av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms inlopp). Det omfattas även av riksintresse för kommunikationer i form av befintlig farled samt riksintresse för kust och skärgård. Sydvästra delen ingår i nationalstadsparken och resten av området gränsar till parken. Området har vissa naturvärden som främst består i att en mycket begränsad kuststräcka vid Nacka strand har länsstyrelsen pekat ut som uppväxtmiljö för gös.

Utveckling av vattenområdet

Vattenområdet bör användas för båttrafik och inga åtgärder får vidtas som väsentligt försvårar användningen av farleden.

V3 Askrikefjärden

Befintliga värden och intressen

Området omfattas i sin helhet av riksintresse för kulturmiljövården (Stockholms inlopp). Det omfattas även av riksintresse för kommunikationer i form av befintlig farled samt riksintresse för kust och skärgård. Området har vissa naturvärden som främst består i stora kustområden bla de skyddade vikarna vid Velamsund är utpekade av länsstyrelsen som lek- och uppväxtområden för abborre, gädda och gös.

Utveckling av vattenområdet

Vattenområdet bör användas för båttrafik och inga åtgärder får vidtas som väsentligt försvårar användningen av farleden.

V4 Skurusundet och - Lännerstasunden

Befintliga värden och intressen

Området omfattas av riksintresse för kommunikationer i form av befintlig farled samt riksintresse för kust och skärgård. Området har vissa naturvärden som främst består i att en stor del av kuststräckan är utpekad av länsstyrelsen som lek- och uppväxtmiljöer för abborre, gädda och gös.

Utveckling av vattenområdet

Vattenområdet bör användas för rekreation och båttrafik och inga åtgärder får vidtas som väsentligt försvårar användningen av farleden. Den befintliga småbåtshamnen vid södra Duvnäsvisken kan utvecklas. Vid Fisksätra marina föreslås en ny allmän brygga för kollektivtrafik och en utökad småbåtshamn. Vid Skogsö bör en ny allmän brygga för kollektivtrafik anordnas.

V5 Baggensfjärden

Befintliga värden och intressen

Området omfattas av riksintresse för kommunikationer i form av befintlig farled samt riksintresse för kust och skärgård. Området vid Saltsjöbaden omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. Området har höga naturvärden, som består i en stor artrikedom och variation. En del ovanliga undervattensväxter har observerats i området. Det finns många olika naturtyper med bla grunda vikar. Området har även naturvärden a som lek- och uppväxtområde för abborre, gädda och gös, speciellt områdena utmed kusten i Boo, Pålänsviken och Älgömaren..

Utveckling av vattenområdet

Vattenområdet bör användas för natur, rekreation, friluftsliv och båttrafik. Inga åtgärder får vidtas som väsentligt försvårar användningen av farleden. I Södra Boo pågår ett arbete med program för detaljplan. Inom det området finns möjlighet att utveckla en befintlig

småbåtshamn och seglingsverksamhet för barn och ungdom.

V6 Ingaröfjärden

Befintliga värden och intressen

Området omfattas av riksintresse för kommunikationer i form av befintlig farled samt riksintresse för kust och skärgård. Området har höga naturvärden, som består i en stor artrikedom och variation. En del ovanliga undervattensväxter har observerats i området. Det finns många olika naturtyper med bland annat grunda vikar. Blåstångbältet är bland de största i kommunen. Området har även naturvärden om lek- och uppväxtområde för abborre, gädda och gös, speciellt kustområdena utmed Gåsö och angränsande öar.

Utveckling av vattenområdet

Vattenområdet bör användas för natur, rekreation, friluftsliv och båttrafik. Inga åtgärder får vidtas som väsentligt försvårar användningen av farleden.

V7 Erstaviken

Befintliga värden och intressen

Den inre delen av Erstaviken omfattas av riksintresse för friluftsliv och kulturmiljövård. Området har höga naturvärden som består av en stor artrikedom och variation. En del ovanliga undervattensväxter har observerats i området. Blåstångbältet är bland de största i kommunen. Området har även naturvärden pga av

lek- och uppväxtområde för abborre, gädda och gös, speciellt de inre delarna av Erstaviken.

Utveckling av vattenområdet

Vattenområdet bör användas för natur, rekreation och friluftsliv. Ingen bebyggelse eller annan förändring av markanvändningen som påverkar Erstavikens vatten negativt får ske. Den inre delen av Erstaviken föreslås bli nytt ESKO-område (Ekologiskt Särskilt Känsliga Områden) enligt miljöbalken Vid den befintliga uppläggningsplatsen på Svärdsö bör möjligheten att bygga en småbåtshamn utredas.

V8 Neglingeviden

Befintliga värden och intressen

Området har vissa naturvärden som består av att trösklade vikar normalt har ett stort värde som lek och uppväxtmiljö för många vattenlevande arter, främst fiskar.

Utveckling av vattenområdet

Vattenområdet bör användas för natur, rekreation och friluftsliv. Det behöver utredas varför Neglingeviden har lägre naturvärden än Vårgårdssjön och vilka åtgärder som behöver vidtas för att höja naturvärdena. Restriktivitet bör råda vad gäller nya anläggningar och bryggor.

V9 Vårgårdssjön

Befintliga värden och intressen

Området har höga naturvärden som består av att trösklade vikar normalt har ett stort värde som lek och uppväxtmiljö för många vattenlevande arter, främst fiskar. Bland annat finns löslevande blåstång.

Utveckling av vattenområdet

Vattenområdet bör användas för natur, rekreation och friluftsliv. Vårgårdssjön föreslås bli nytt ESKO-område (Ekologiskt Särskilt Känsliga Områden) enligt miljöbalkens 3 kap 3§. Inga nya anläggningar och bryggor bör tillkomma. De privata båtplatser som finns bör om möjligt samordnas till föreningsbryggor. Olovligt tillkomna bryggor bör tas bort.

V10 Järlasjön

Befintliga värden och intressen

Järlasjön är Nackas största sjö och ligger intill högexploaterade områden med bostäder, vägar och industrier. Sjön har ett stort rekreativt värde för skridsko- och skidåkning, fiske, bad, paddling och motorbåtssporter som till exempel vattenskidåkning. Järlasjön är näringsrik, sjön har fått ta emot föroreningar från omkringliggande hushåll och industrier under lång tid. Både näring och höga halter av tungmetaller har därför ansamlats i sedimenten vid botten. Järlasjön tar fortfarande emot stora mängder förorenat dagvatten. Flera pumpstationer har katastrofutsläpp till sjön.

Utveckling av vattenområdet

För att öka tillgängligheten till sjön bör möjligheterna att utveckla strandpromenader längs till exempel sträckan Nysätra - Hästhagen utredas. Det bör även tydliggöras vad som är allmän plats runt sjön.

VI1 Ältasjön

Befintliga värden och intressen

Ältasjön är en stor, grund och näringsrik sjö. Möjligheten att ta sig fram utmed stränderna begränsas av vägar och bebyggelse. Sjön har ett stort rekreativt värde och används för vintersporter, bad, vattenskidåkning och fiske. Fiske upplåts via Sportfiskekortet. Vid sjön finns två badplatser, Ältabadet och Stensöbadet. Sjön har ett relativt rikt fågelliv. Ältasjön är näringsrik och belastningen är något större än vad sjön tål. Ältasjöns vattennivå regleras av dämme vid Brotorp och vid reglering vid Dammtorpssjön vid Ältavägen. Om tillrinningen till Ältasjön blir för snabb riskerar låglänt bebyggelse vid Ältasjön att översvämmas.

Utveckling av vattenområdet

För att öka tillgängligheten till sjön bör möjligheterna att utveckla strandpromenader längs till exempel sjöns östra vik mellan idrottsplatsen och Stensö utredas. Det bör även tydliggöras vad som är allmän plats runt sjön. För att förhindra att sjön växer igen bör vegetationsborttagning fortsätta, dock med hänsyn till de biologiska värdena i sjön. Behovet av en ny miljödom för reglering av Ältasjön bör ses över.

VI2 Insjön

Befintliga värden och intressen

Insjön är en sprickdalssjö belägen i Velamsunds naturreservat i nordöstra Nacka. Området är måttligt exploaterat. Sjön används mycket för bad, paddling och vintersporter. Två kommunala badplatser finns vid Insjön. I området kring sjön och i skogen finns mycket goda möjligheter till motion, vandring och friluftsliv. I sjöns södra del förvaltas fisket av Insjöns sportfiskeförening. I norra delen av sjön är fisket privat. Både sjön och dess omgivning har ett mycket högt botaniskt och zoologiskt värde. Närmast sjöns norra strand finns ett våtmarksområde med ett rikt fågelliv. En stor del av tillrinningsområdet består av skogs- och myrmark samt ängs- och åkermark vid Velamsunds gård. Siktdjupet är litet och sjön är mycket näringsrik.

VI3 Sågsjön

Befintliga värden och intressen

Sågsjön är en djup sprickdalssjö i norra Boo. Sjön är en populär bad- och fiskesjö. Sågsjön är också Nackas mest studerade sjö tack vare ett långvarigt engagemang från Stockholms universitet. En kommunal badplats finns i sjöns nordöstra del och även andra platser runt sjön inbjuder till bad. Boo Fiskevårdsområdesförening förvaltar fisket i sjön. Stockholms universitet har studerat sjön sedan 1956 och sjön har därför ett speciellt vetenskapligt värde. Sågsjön är näringsrik. Siktdjupet är måttligt (2,5-5,0 m).

VI4 Bagarsjön

Befintliga värden och intressen

Bagarsjön är belägen söder om Värmdövägen i Lännersta. Den är mycket populär som lokal bad- och fiskesjö och utnyttjas även för aktiviteter vintertid. En kommunal badplats med fin sandstrand, bryggor och badflotte finns vid norra stranden. Boo Fiskevårdsområdesförening förvaltar fisket i sjön men har upplåtit fiskerätten till Lännersta Fiskevårdsförening. Sjön är näringsrik och har periodvis drabbats av algblooming och igenväxning. Föreningar i området har tillsammans med kommunen gjort stora insatser för att förbättra tillståndet i sjön.

Utveckling av vattenområdet

För att öka tillgängligheten till sjön bör möjligheterna för en strandpromenad runt sjön utredas. Allmän plats runt sjön bör tydliggöras.

UTREDNINGSSOMRÅDE

UI Bergs oljehamn

Befintliga värden och intressen

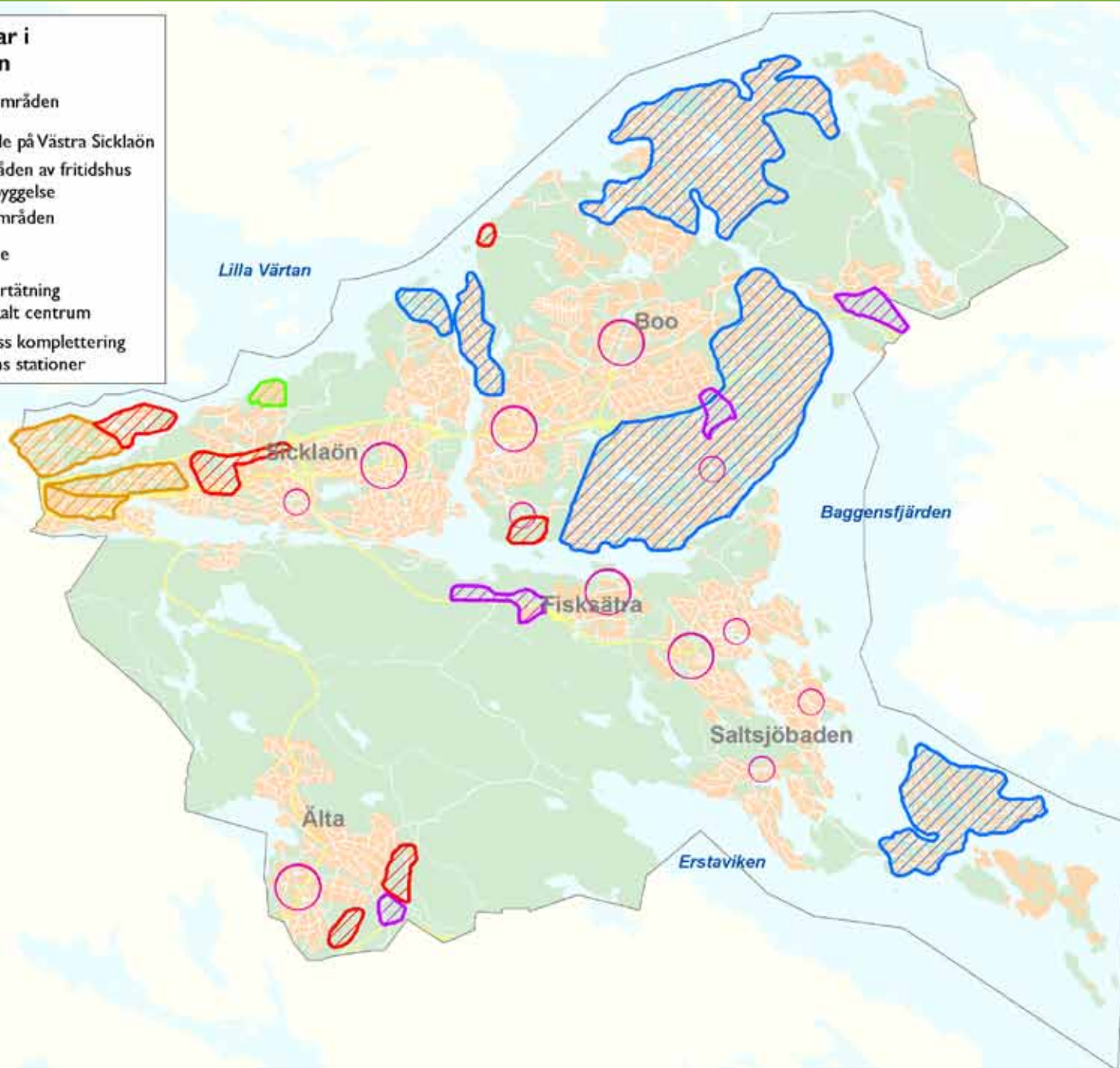
Området omfattas av riksintresse för kulturmiljövården (Norra kusten) och för kommunikationer i form av befintlig farled.

Utveckling av mark och bebyggelse

Den framtida användningen av Bergs oljehamn kommer att utredas. Utredningen kommer att belysa konsekvenserna av en avveckling av oljehamnen samt möjligheten att bebygga området med bostäder.

Större förändringar i markanvändningen

- Nyexploateringsområden
- Förtätningsområde på Västra Sicklaön
- Omvandlingsområden av fritidshus till permanentbebyggelse
- Nya arbetsplatsområden
- Utredningsområde
- Utveckling och förtätning i och omkring lokalt centrum
- Utveckling och viss komplettering kring Saltsjöbanans stationer

RIKTLINJER FÖR BOSTADSFÖRSÖRJNING

Stockholmsregionen växer och alla prognoser tyder på att denna utveckling kommer att fortsätta. Nacka har under flera år tillhört de mest expansiva kommunerna och kommer även i fortsättningen att ta sitt ansvar för regionens bostadsförsörjning och möta den efterfrågan som finns av att bygga och bo i Nacka. Detta avsnitt i översiktsplanen utgör kommunens riktlinjer enligt lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

Övergripande mål

- Allt bostadsbyggande ska vara långsiktigt hållbart. Ekologisk hållbarhet innebär bland annat energieffektivt byggande och miljömässigt hållbara byggnadsmaterial.
- Bostadsbyggandet ska samordnas med utbyggnad av service som förskolor, skolor och idrottsanläggningar samt med utvecklingen av transportinfrastrukturen.
- Nacka ska erbjuda goda boendemiljöer med levande stadsdelar och ett varierat utbud av funktioner. Nacka ska vara en bra kommun att leva och bo i.
- I Nacka ska det finnas en blandning av upplåtelseformerna äganderätt, bostadsrätt och hyresrätt. Samtliga upplåtelseformer ska finnas i nyproduktionen.
- Nacka ska kunna erbjuda bostäder för alla oavsett kön, ålder, kulturell bakgrund, funktionshinder, och sociala förutsättningar

Bakgrund och prognoser

Nacka är attraktivt som bostadsort och många exploater är intresserade av att bygga här. Under 2000-talet färdigställdes i genomsnitt 523 bostäder per år i kommunen. Vissa år under 00-talets andra hälft färdigställdes cirka 850 nya bostäder per år. Att beräkna behovet av nya bostäder är svårare eftersom Stockholmsregionen har en gemensam bostadsmarknad och befolkningen är relativt lätttrölig. Behovet av bostäder påverkas också av konjunkturen. Vi vet emellertid att Stockholmsregionen som helhet växer. Regionplanekontoret räknar i den regionala utvecklingsplanen (RUF 2010) med ett befolkningstillskott i regionen på mellan 300 000 och 500 000 personer till år 2030. I Nacka bör det därför finnas beredskap för en befolkningsökning på 30 000-45 000 under samma period, vilket motsvarar ett behov av mellan 12 000 och 18 000 nya bostäder.

Befolkningsstatistiken är en viktig källa för att beräkna behovet av olika typer av bostäder. Nacka har idag många ungdomar i åldrarna 16-19 år och en förhållandevis liten befolkning mellan 20 och 30 år. Även om många ungdomar flyttar till andra orter för att studera så ökar med all säkerhet behovet av bostäder för unga, åtminstone under de närmaste åren. Nacka står också inför en kraftig ökning av befolkningen mellan 65 och 80 år vilket kan leda till ett ökat behov av äldreboende, även om det är svårt att veta hur stor del av framtidens

pensionärer som kommer att behöva äldreboende. Ökningen av äldre kan även leda till ett ökat behov av attraktiva lägenheter för de som vill flytta från sin villa till ett boende som kräver mindre arbete.

Bostadsbyggandet kopplas till översiktsplanens strategier

I enlighet med översiktsplanens strategier kommer det framtida bostadsbyggandet i Nacka i stor utsträckning att ske på Västra Sicklaön och i anslutning till kommunens lokala centra. Genom förtätningen av Sicklaön förstärks Nackas koppling till Stockholm. Den ger även förutsättningar för en hållbar stadsutveckling med god kollektivtrafikförsörjning och effektivt markutnyttjande. Bostadsbyggande i anslutning till lokala centra skapar bättre underlag för handel och andra servicefunktioner, samtidigt som det ger möjlighet till bostäder med god kollektivtrafikförsörjning. Nya bostäder ska i första hand byggas på redan ianspråktagen mark och i form av försiktig komplettering i äldre bostadsområden. Planeringen av nya bostäder måste också samordnas med utbyggnaden av infrastruktur och service. Det innebär att en större utbyggnad av bostäder i den centrala delen av Sicklaön kan komma till stånd först när tunnelbanan byggts ut till Nacka. Bostadsbyggande i Björknäs och Orminge är beroende av en ny Skurubro men även av framtida utbyggnad av kollektivtrafiken. Bostadsbyg-

gandet måste också gå hand i hand med utbyggnaden av skolor och förskolor samt idrott- och fritidsanläggningar.

Skapa blandade miljöer

En blandning av bostäder, arbetsplatser och service är en naturlig del i den hållbara staden. Vid förtätning och nyexploatering är det viktigt att eftersträva blandade miljöer och undvika homogena bostadsområden. Det är även önskvärt att få till stånd en blandning av olika typer av bostäder, både vad gäller storlekar och upplåtelseformer. En mångfald i bostadsbeståndet kan gynnas på två sätt, dels genom att enskilda bostadsprojekt innehåller lokaler för verksamheter i bottenvåningen och en viss andel hyresrätter, dels genom att projekten begränsas i storlek och att flera intressenter och byggherrar blandas i ett område. Blandning är lättare att få till stånd i tätt bebyggda områden, men även i småhusområden med gles bebyggelse är det önskvärt med olika upplåtelseformer och inslag av verksamheter. I alla projekt är det viktigt att om möjligt öka stadens mångfald.

Utveckling av befintligt bostadsbestånd

Det totala bostadsbeståndet i Nacka kommun uppgick 2010 till 36 464 bostadslägenheter, varav 14 076 i småhus. Av flerbostadshusens 22 208 lägenheter var 8 163 hyresrätter och 14 045 bostadsrätter. Nacka kommun

har inget kommunalt bostadsbolag och utveckling av det befintliga bostadsbeståndet bygger därför på samarbete mellan kommunen och de privata fastighetsägarna. Samarbetet kommer att koncentreras på de relativt omfattande områdena med hyresrätter som finns i Fisksåtra, centrala Älta(Stensö) och Orminge.

Fortsatt förnyelseplanering

I Nacka finns ett stort antal gamla fritidsområden som successivt omvandlas till permanentbebyggelse. Dessa områden finns framförallt i Boo och på Älgö. Omvandlingen innebär utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp, samt att fritidshusen ersätts med byggrätter för permanenta bostäder. För vissa områden finns detaljplaner som vunnit laga kraft och utbyggnad pågår. För andra områden pågår planläggning och i vissa områden har planläggningen ännu inte startat. Vatten- och avloppsförsörjningen är ur miljösynpunkt mycket viktig i dessa områden. Planeringen av förnyelseområdena fortsätter enligt tidigare beslut. Utbyggnaden väntas fortsätta under de närmaste fem-sex åren och leda till totalt ytterligare cirka 1 400 småhus.

Mer nybyggnad av hyresrätter

Ett viktigt motiv för att bygga hyresrätter till rimliga kostnader är att Nackas egna ungdomar ska kunna flytta hemifrån utan att lämna kommunen. Ett större

utbud av hyresrätter gynnar dessutom många andra grupper i samhället och underlättar rörligheten på bostadsmarknaden. För att få en nödvändig produktion av hyresrätter krävs ett samarbete mellan kommunen och bostadsmarknadens aktörer. När det är fråga om privata markägare kan kommunen förhandla med exploatörer i inledningen av ett projekt. Där kommunen äger marken finns möjligheter att från början styra upplåtelseformen och kommunen har bland annat möjlighet att erbjuda tomträttsavtal.

Bostadsbyggande för särskilda behov

Nacka kommun har en fortlöpande planering av äldreboende och bostäder för personer med funktionshinder (LSS-boende) eller psykisk funktionsnedsättning. Under de närmaste 10 åren behövs cirka en gruppboende (LSS-boende) per år med sex lägenheter i varje enhet. När det gäller boende för personer med psykisk funktionsnedsättning så saknar idag vissa gruppboende fullvärdiga lägenheter vilket innebär ett behov av antingen ombyggnad eller nybyggnad. Det finns ett mycket stort behov av framförallt mindre lägenheter för olika målgrupper. Bygandet av hyresrätter har stor betydelse för ungdomars möjlighet att få lägenhet, men även speciella ungdoms- eller studentlägenheter kan behöva byggas. Även små, prisvärda bostadsrätter underlättar för ungdomar och andra små hushåll. Kommunen undersöker

även möjligheten att stötta människor som av olika skäl inte hittar in på bostadsmarknaden och som vill byta till en egen ägd bostad.

Behovet av specialbostäder för mindre grupper utreds och beaktas vid detaljplanering i olika delar av kommunen, detta kan gälla skyddat boende för kvinnor, gruppboende och boende för hemlösa och jourboenden.

Boende för äldre och funktionshindrade integreras i nya och befintliga bostadsområden.

Planerat bostadsbyggande till 2020

Det finns cirka 3500 bostäder i flerbostadshusprojekt där det antingen finns en detaljplan som vunnit laga kraft eller där planprocessen hunnit långt. Av dessa bostäder är 510 hyresrätter och 130 äldreboende. Ytterligare cirka 3500 bostäder i flerbostadshus planeras under perioden. De befinner sig på programstadiet och någon upplåtelseform är inte bestämd. Cirka 2000 småhus beräknas tillkomma till 2020. De utgörs framförallt av friliggande hus i förnyelseområden.

Planerat bostadsbyggande 2020–2030

För denna period finns inga specificerade projekt. Cirka 7 000 bostäder är en grov uppskattning av hur mycket som skulle kunna byggas med utgångspunkt i översiktsplanens strategier.

SÄKERSTÄLLANDE AV RIKSINTRESSEN

I miljöbalkens 3:e och 4:e kapitel finns regler för områden av riksintresse. Dessa områden ska skyddas från åtgärder som påtagligt kan skada utpekade värden eller intressen. I översiktsplanen ska kommunen ange hur man avser att säkerställa riksintressena.

Kulturmiljövård (3 kap. miljöbalken)

Följande riksintressen för kulturmiljövård finns i Nacka kommun:

- Nackas norra kust
- Herrgården Erstavik
- Brukslämningarna vid Nacka ström
- Centrala Saltsjöbaden
- Villaområdet Storängen

Befintligt skydd och åtgärder för säkerställande

I kulturmiljöprogrammet anges förhållningssätt för hantering av riksintressemiljöernas olika kulturvärden. Vid planläggning ska dessa förhållningssätt omsättas till skydds- och varsamhetsbestämmelser som ger ett juridiskt skydd.

I det omfattande riksintresset Stockholms farled ska kulturhistoriska värden i semesterhemsområdet Visborgs minne få planmässig reglering. Planskydd ska även tillkomma för den mycket värdefulla sommarherrgårdsmiljön Svindersvik från 1730-talet. Sommarvillamiljöer som idag har utökad lovplikt; Tegelön,

Vikingshill, Eolsudde och Hasseludden-Hamndalen, får på sikt skydds- och varsamhetsbestämmelser. Farledens efterkrigstida flerbostadsområden närmast Stockholm är i behov av reglering av kulturhistoriska värden. För övriga delar av farledsmiljön som idag inte har något skydd, eller där en markförändring planeras, ska riksintressets värden i bebyggelse och landskapsbild alltid tillgodoses i planeringen.

Detsamma gäller för riksintressemiljöerna Saltsjöbaden, Storängen och bebyggelsen i Erstavik-Källtorp samt Nacka ström. De två sistnämnda miljöernas kulturlandskap utgör starka värdekärnor som ligger inom fideikomiss-förvaltad område (Erstavik-Källtorp) eller inom naturreservat. Något överhängande hot finns inte, men på sikt bör ett förstärkt skydd i form av till exempel kulturreservat utredas för dessa områden som då även kan hantera det byggda kulturarvet.

Friluftsliv (3 kap. miljöbalken)

I Nacka finns ett stort område av riksintresse för friluftslivet:

- Erstavik och Nackareservatet

Befintligt skydd och åtgärder för säkerställande

Den västra delen av området (Nackareservatet) är skyddat genom naturreservat. Den övriga delen av området utgörs av Erstaviks fideikommiss. Kommunen säkerställer idag riksintresset genom avtal med markägaren. På sikt kan det vara aktuellt att upprätta naturreservat enligt 7 kap. miljöbalken.

Kommunikationer (3 kap. miljöbalken)

I Nacka finns följande riksintressen för kommunikationer:

- Farleden till Stockholm längs nackas norra kust
- Farleden genom Skurusundet och Baggensstäket
- Södra länken, väg 75 och Östlig förbindelse
- Värmdöleden, väg 222
- Väg 226 från Stadsgården till Sickla
- Saltsjöbanan

Befintligt skydd och åtgärder för säkerställande

Farleden till Stockholm och farleden genom Skurusundet och Baggensstäket säkerställs genom att inga åtgärder vidtas som väsentligt försvårar användningen av farlederna. Södra länken är byggd och säkerställd genom befintliga detaljplaner. Östlig förbindelse är delvis säkerställd genom befintliga detaljplaner och ska säkerställas i kommande detaljplan. Värmdöleden säkerställs genom att en ny Skurubro byggs och genom att inga åtgärder vidtas som väsentligt försvårar användningen av vägen. Saltsjöbanan säkerställs genom moderniseringen.

Energidistribution (3 kap. miljöbalken)

Energimyndigheten har inte pekat ut några riksintressen, men länsstyrelsen har bedömt att stamnätet utgör riksintresse.

Befintligt skydd och åtgärder för säkerställande

Inga åtgärder vidtas som väsentligt försvårar användningen av befintliga eller planerade kablar och luftledningar som ingår i stamnätet.

Natura 2000 (4 kap. miljöbalken)

Följande Natura 2000- områden finns i Nacka kommun:

- Söderbysjön-Dammtorpssjön
- Ekoberget
- Tre områden med äldre lövskogar inom Velamsunds naturreservat

Befintligt skydd och åtgärder för säkerställande

Samtliga områden är skyddade genom befintliga naturreservat.

Kustområde och skärgård (4 kap. miljöbalken)

Kustområdet och skärgården utanför Stockholm

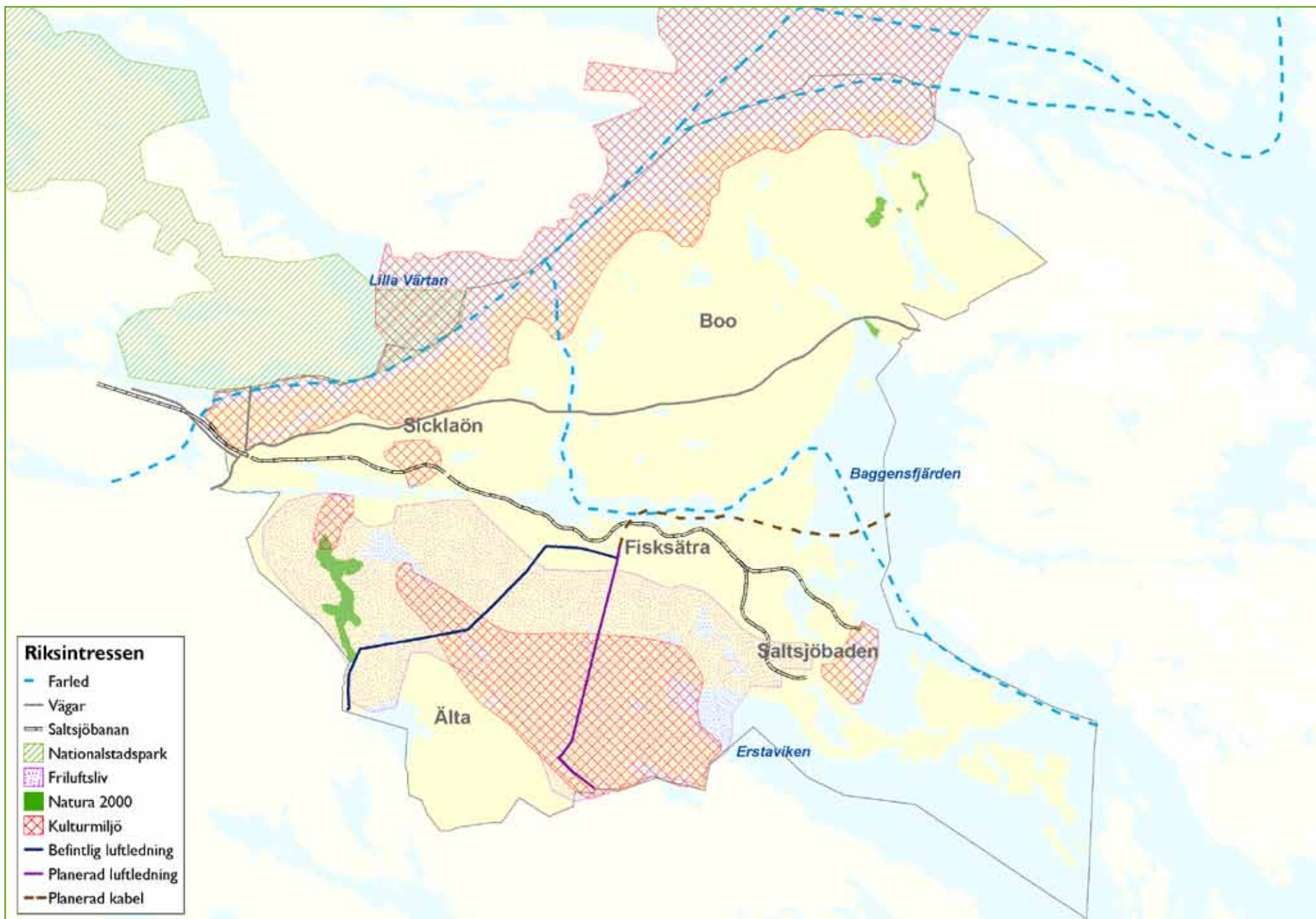
Området är av stort intresse för turismen och friluftslivet, främst det rörliga friluftslivet. Någon tydlig avgränsning av riksintresset finns inte, men länsstyrelsens tolkning är att hela kustområdet inklusive Nacka kommun ingår. Bestämmelserna innebär att exploateringsföretag och andra ingrepp får komma till stånd endast om de inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

Bestämmelserna utgör inget hinder för utveckling av befintliga tätorter och eller det lokala näringslivet.

Befintligt skydd och åtgärder för säkerställande

Riksintresset säkerställs genom att Nackas stora oexploaterade områden behålls som natur.

HUR NACKA AVSER ATT FÖLJA GÄLLANDE MILJÖKVALITETSNORMER

Vad är miljö kvalitetsnormer?

Miljö kvalitetsnormer är bindande nationella föreskrifter. För närvarande finns miljö kvalitetsnormer för bland annat utomhusluft och vattenförekomster. Enligt plan- och bygglagen får planläggning inte medverka till att en miljö kvalitetsnorm överträds. Kommunen ska i översiktsplanen redovisa hur gällande miljö kvalitetsnormer följs.

Miljö kvalitetsnormer för luft

Normerna överskrids på vissa platser i Nacka

Miljö kvalitetsnormen för partiklar avseende dygnsmedelvärde överskrids i nuläget längs Värmdöleden fram till avfarten mot Nacka centrum cirka 250 meter öster om Nacka gymnasium. Överskridanden görs i en zon mellan 10–20 meter norr och söder om Värmdöleden. Halterna avtar med avståndet och cirka 100 meter från Värmdöleden är PM10-nivåerna jämförbara med bakgrundshalten. Miljö kvalitetsnormen för partiklar överskrids även vid Sickla-rondellen, upp till 10 meter från rondellen. Överskridande görs även inom vägområdet vid Trafikplats Sickla strax öster om Sickla-rondellen.

Vad kan Nacka göra för att följa normerna?

Översiktsplanens strategier innebär att planeringen inte ska överskrida miljö kvalitetsnormerna. Det genomförs genom att kollektivtrafiken byggs ut så att en större andel resor sker med kollektivtrafik och genom att ny bebyggelse placeras så att kollektivtrafikförsörjningen blir god. Kommunen planerar ingen bebyggelse där miljö kvalitetsnormer idag överskrids. Målsättningen är att genomförandet av översiktsplanen ska leda till att inga miljö kvalitetsnormer överskrids i Nacka.

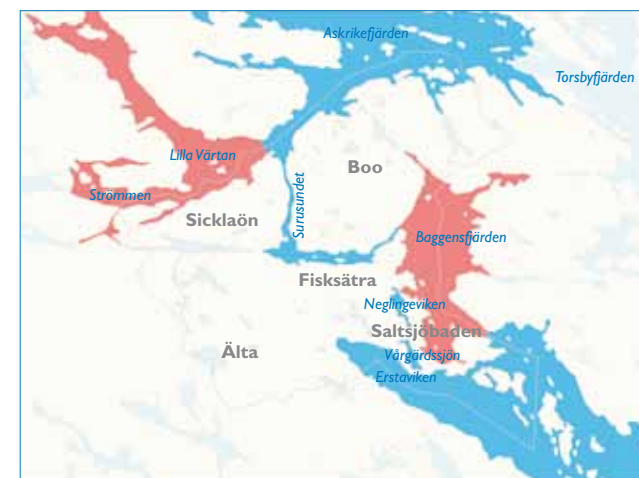
Miljö kvalitetsnormer för vatten

Vattendirektivet ställer kvalitetskrav på Nackas vatten

EU beslutade i oktober 2000 om ett ramdirektiv för vatten. Direktivet innebär ett nytt sätt att förvalta olika vattenresurser. Målet är att nå minst god vattenstatus i alla vatten senast år 2015 och att inget vattens status ska försämrats. Utifrån kartläggningen av vattenförekomsterna har vattenmyndigheten fastställt miljö kvalitetsnormerna (MKN) för samtliga vattenförekomster i distriktet. MKN anger vilken kvalitet vattnet ska ha i framtiden. MKN är ett juridiskt bindande kvalitetskrav och utgör den juridiska grunden för åtgärdsprogrammet. För ytvattenförekomster finns MKN för kemisk status samt för ekologisk status eller ekologisk potential. För Nacka berörs endast kustvatten. Inga sjöar räknas som vattenförekomster enligt direktivet.

Kemisk status

Lilla Värtan, Strömmen och Baggensfjärden ska uppnå god kemisk ytvattenstatus till 2021 (exklusive kvicksilver). Orsaken till att dessa vattenområden fått en tidsfrist till 2021 är att det finns problem med för höga halter av TBT (tributyltennföreningar). TBT ingår i båtbottnfärger som är förbjudna på ostkusten men fortfarande används. Höga halter har konstaterats utmed Nackas kuster. Alla övriga kustvatten i Nacka ska ha god kemisk ytvattenstatus 2015.

KEMISK STATUS/POTENTIAL IDAG

- god kemisk status
- uppnår ej god kemisk status

Ekologisk status

Lilla Värtan och Strömmen ska uppnå god ekologisk potential 2021. För de övriga vattenområdena gäller att de ska uppnå god ekologisk status till 2021. Orsaken till att vattenområdena fått en tidsfrist till 2021 är att det finns problem med övergödning. Övergödningen beror främst på påverkan från sötvattenutflöden från Mälaren som innehåller höga halter av närsalter. Även de stora reningsverken Henriksdal och Käppala belastar vattenområdet.

EKOLOGISK STATUS/POTENTIAL IDAG

- måttlig ekologisk potential
- måttlig ekologisk status
- otillfredställande ekologisk status

Åtgärder för att uppnå målet: God ekologisk och kemisk status på alla vatten till 2021

- Vid bedömning av hur planer, tillstånd och yttranden påverkar naturmiljön ska bedömningen ske utifrån ett helhetsperspektiv (landskapsekologiskt perspektiv). Man ska ta hänsyn till hur vattenkvaliteten påverkas och vilket avrinningsområde och vilken havsbassäng som berörs.
- Vid beslut om verksamheter som påverkar ett vattenområde som berör flera kommuner, ska samråd ske mellan kommunerna.
- Ett samarbete med angränsande kommuner bör utvecklas när det gäller åtgärder för att uppnå god status på de olika havsvattenområdena.
- Förnyelseområden detaljplaneras så att kommunalt VA byggs ut och ersätter bristfälliga enskilda avloppsanläggningar.
- VA nätet dimensioneras så att bräddningar och nödutsläpp från ledningsnätet och pumpstationer minimeras.
- Kommunen tar fram en VA-plan som ger en heläckande långsiktig VA-planering för hela kommunen.
- Kommunens dagvattenpolicy och anvisningar för dagvattenhantering ska följas.
- Kommunen ska ha en effektiv tillsyn enligt miljöbalken på enskilda avloppsanläggningar, avloppspumpstationer, avloppsledningar och dagvattenledningar.
- Kommunen ska utveckla en effektiv tillsyn på båtklubbar, marinor, varv och andra verksamheter som kan inverka på vattenmiljön.
- Kommunen ska utveckla det samarbete som finns med marinor och båtklubbar så att de kan ordna och informera om mottagningsstationer för toalettavfall från fritidsbåtar och båtbottnentvättar. Kommunen ska verka för minsta möjliga utsläpp av miljöföroreningar på land och i vatten.

GENOMFÖRANDEMEDEL

En aktivare markpolitik

Nacka äger relativt lite mark som inte är naturreservat eller planlagd som allmän plats. Detta innebär att det många gånger kan vara svårt att hitta lämplig mark för skolor, förskolor, särskilda boenden, äldreboenden eller idrotts- och fritidsanläggningar. En aktivare markpolitik har därför stor betydelse för att skapa ”Mångfald och trygghet i livets alla skeden”. Även när det gäller bostadsbyggande, infrastrukturutbyggnad och grönsstrukturplanering skulle en mer aktiv markpolitik kunna bidra till smidigare processer och en större variation. Det betyder inte att kommunen ska bli en stor markägare, utan att man ska underlätta stadsbyggandet genom ett aktivare agerande.

Samarbete med markägare, exploatörer och företag

I många stadsbyggnadsfrågor är ett nära samarbete mellan markägare, exploatörer och kommunens företag av stor betydelse. För strategierna ”Bygg en tät och

blandad stad på västra Sicklön” och ”Utveckla Nackas lokala centra” är detta samarbete extra viktigt då det finns många delar i en sådan utveckling som kommunen inte råår över. Enskilda intressen kan i stor utsträckning bidra till att dessa strategier genomförs och kommunen bör därför hitta en organiserad form för ett sådant samarbete.

För att uppnå målet om ett hållbart Nacka räcker inte lagstiftningens krav. Nacka vill gå längre och kommer i all exploatering arbeta för att höga miljökrav ställs och att byggandet certifieras enligt branchens vedertagna miljöcertifieringssystem.

Samarbete med andra kommuner samt statliga och regionala organ

När det gäller trafikinfrastrukturen är Nacka beroende av omgivande kommuner och av utvecklingen i regionen i övrigt. Om strategin ”Komplett transportsystem med tunnelbana till Nacka” ska bli verklighet krävs en lösning i samarbete med Stockholms stad, Värmdö

kommun, SL och Trafikverket. Ett mer organiserat samarbete kring ostsektorns trafikinfrastruktur behövs och det skulle vara lämpligt att ta fram någon form av regionalt handlingsprogram. Ett sådant handlingsprogram skulle kunna stödja innovationer inom såväl det tekniska som ekonomiska området, och till viss del även kunna påverka transportbeteendet.

Lokal förankring

För att översiktsplanens målsättning om ett hållbart Nacka ska bli verklighet krävs att stadsbyggnadsstrategierna har en lokal förankring. Samrådet är en möjlighet att stämma av de övergripande idéerna för att bättre kunna avväga olika intressen. Under den fortsatta processen kan lokala riktlinjer och åtgärder diskuteras med föreningar, boende och företagare. När det gäller strategier som ”Utveckla Nackas lokala centra” och ”Bevara, förvalta och utveckla den gröna och blå strukturen” kan lokala initiativ vara av avgörande betydelse.

Produktion

Nacka kommun, Kommunikationsenheten
Form: Ricardo Abarza

Foto

Omslag:

Jan Johansson
Ryno Quantz
Ann Thafvelin

Inläga:

Nacka kommun, Miljö & Stadsbyggnad
Bertil Nordahl
Ryno Quantz
Jan Johansson
Peter Orevi
Håkan Lindgren
Nina Mautner Granath

Tryck

DanagårdLiTHO
december 2011
Papper: Profimatt 250–130 g.
Upplaga: 500 ex.

Översiktsplan för Nacka kommun
utställningsversion, november 2011
Miljö och Stadsbyggnad

